

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۹

دوشنبه ۱۴۰۲/۰۱/۰۷

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	از	تا				
۳۵ دقیقه	۲۵	۱	زوج کتاب ۱	۲۵	ریاضی و آمار ۱	۱ ریاضیات
	۵۰	۲۶	زوج کتاب ۲	۲۵	ریاضی و آمار ۲	
۱۵ دقیقه	۶۵	۵۱	اجباری	۱۵	اقتصاد	۲
۲۰ دقیقه	۸۵	۶۶	زوج کتاب ۱	۲۰	علوم و فنون ادبی ۱	۳ علوم و فنون ادبی
	۱۰۵	۸۶	زوج کتاب ۲	۲۰	علوم و فنون ادبی ۲	
۲۰ دقیقه	۱۱۵	۱۰۶	اجباری	۱۰	جامعه‌شناسی ۱	۴ جامعه‌شناسی
	۱۲۵	۱۱۶		۱۰	جامعه‌شناسی ۲	

ریاضیات

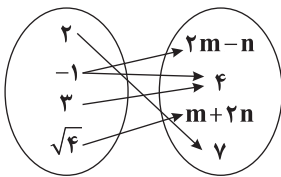
DriO.com

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۵۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱ تا ۲۵)

- ۱- تعداد جواب‌های حقیقی معادله $x^4 - 8x^2 - 9 = 0$ کدام است؟
 (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۴
- ۲- اگر یکی از جواب‌های معادله $ax^2 - 7x + 2 = 0$ عدد $\frac{1}{3}$ باشد، جواب دیگر این معادله کدام است؟
 (۱) $-\frac{1}{4}$ (۲) -2 (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) ۲
- ۳- به ازای چه حدودی از a ، معادله $2x^2 - 3x - a + 5 = 0$ دارای دو ریشه حقیقی متمایز است؟
 (۱) $a > 2/125$ (۲) $a > 2/875$ (۳) $a > 3/125$ (۴) $a > 3/875$
- ۴- معادله درجه دوم $x(\frac{1}{p}x - a) = a$ به ازای مقداری غیرصفر برای a ، دارای ریشه مضاعف است. مقدار این ریشه کدام است؟
 (۱) -1 (۲) -2 (۳) ۱ (۴) ۲
- ۵- یک کارگاه که تولیدکننده نوعی محصول است. تابع سود روزانه خود را به صورت $P(x) = -\frac{1}{4}x^2 + \frac{1}{4}x - \frac{1}{8}$ اعلام کرده است. با فروش چندمین کالا سوددهی آغاز می‌شود؟
 (۱) دومین (۲) سومین (۳) چهارمین (۴) پنجمین
- ۶- در مورد معادله $\frac{4(x-1)}{x^2-4} - \frac{2}{x} = \frac{1}{x-2}$ کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) یک جواب مثبت دارد. (۲) یک جواب منفی دارد (۳) دو جواب مثبت دارد. (۴) جواب ندارد.
- ۷- اگر عبارات گویا تعریف شده باشند، قدرمطلق تفاضل دو ریشه معادله $x = \frac{(x-2)^2 - x^2}{x-1} - \frac{3}{x}$ کدام است؟
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۸- اگر رابطه زیر یک تابع باشد، $3m + n$ چند برابر $m + 3n$ است؟
 (۱) $\frac{11}{9}$ (۲) $\frac{9}{7}$ (۳) $\frac{11}{7}$ (۴) $\frac{7}{9}$
- ۹- اگر برد تابع $f(x) = \frac{x^2-9}{x}$ مجموعه $\{0, 8\}$ و دامنه آن چهار عضوی باشد، مجموع همه اعضای دامنه کدام است؟
 (۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۸ (۴) ۱۰
- ۱۰- در تابع خطی f داریم $f(1) = 5$ ، $f(2) = 3$ ، در این صورت حاصل $f(\frac{1}{4}) - f(\frac{1}{2})$ کدام است؟
 (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) ۲ (۴) ۴
- ۱۱- اگر سه نقطه $A(1, 2)$ ، $B(3, 4)$ و $C(a, 1)$ روی یک خط راست واقع باشند، a کدام است؟
 (۱) ۲ (۲) -2 (۳) -1 (۴) صفر
- ۱۲- در تابع با ضابطه $f(x) = x^2 - 2x + 3$ ، حاصل $f(1 + \sqrt{2}) - f(2)$ کدام است؟
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۳- اگر خط $x = 2$ محور تقارن نمودار تابع درجه دوم $y = x^2 + ax + a$ باشد، کدام خط زیر از رأس این نمودار می‌گذرد؟
 (۱) $y = -2$ (۲) $y = -4$ (۳) $y = -6$ (۴) $y = -8$

۱۴- رأس نمودار تابع درجه دوم $y = -x^2$ را دو واحد به سمت چپ و ۳ واحد به سمت بالا انتقال می‌دهیم. نمودار جدید محور y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) ۱ (۴) ۲

۱۵- بیشترین اختلاف ۲ برابر مربع عددی با چهار برابر آن عدد کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۶- تابع درآمد از فروش نوعی کالا به صورت $R(x) = 80x - \frac{x^2}{4}$ و تابع هزینه آن به صورت $C(x) = 400 + 20x$ است. ماکزیمم مقدار سود کدام است؟

- (۱) ۳۱۰۰ (۲) ۳۲۰۰ (۳) ۳۳۰۰ (۴) ۳۴۰۰

۱۷- روش جمع آوری داده‌ها در مورد کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

- (۱) تعداد زلزله‌های بالای ۴ ریشتر در کشور
(۲) بررسی وزن محصولات یک باغ
(۳) تأثیر نور خورشید بر رشد گیاه
(۴) قطر درختان یک باغ

۱۸- در کدام مقیاس به دلیل استفاده از لوازم و قواعد دقیق اندازه‌گیری، ویژگی افراد یا اشیاء به دقت اندازه‌گیری می‌شود و برای داده‌هایی که قابل مرتب کردن هستند و همچنین اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معنا است به کار می‌رود؟

- (۱) ترتیبی (۲) اسمی (۳) نسبتی (۴) فاصله‌ای

۱۹- اگر میانگین داده‌های ۸۵، a ، ۶۵، ۴۵، ۵۵، ۵۰، ۵۰، ۸۵، ۸۰، ۸۰ برابر $\frac{67}{5}$ باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

- (۱) $\frac{62}{5}$ (۲) $\frac{67}{5}$ (۳) $\frac{72}{5}$ (۴) $\frac{77}{5}$

۲۰- در یک جامعه آماری، میانگین داده‌ها ۱۸ و واریانس آن‌ها $\frac{2}{25}$ است. اگر داده‌ها بر روی نمودار خم بهنجار قرار گیرند، چند درصد آن‌ها بزرگ‌تر از $\frac{19}{5}$ هستند؟

- (۱) ۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۶ (۴) ۱۸

۲۱- بر اساس نمودار نقطه‌ای مقابل، واریانس داده‌ها تقریباً برابر کدام است؟

۲۲- چه تعداد از داده‌های یک مجموعه ۳۸ عضوی در رسم نمودار جعبه‌ای مربوط به آن‌ها داخل و روی جعبه قرار می‌گیرند؟

- (۱) ۱۸ (۲) ۱۹ (۳) ۲۰ (۴) ۲۱

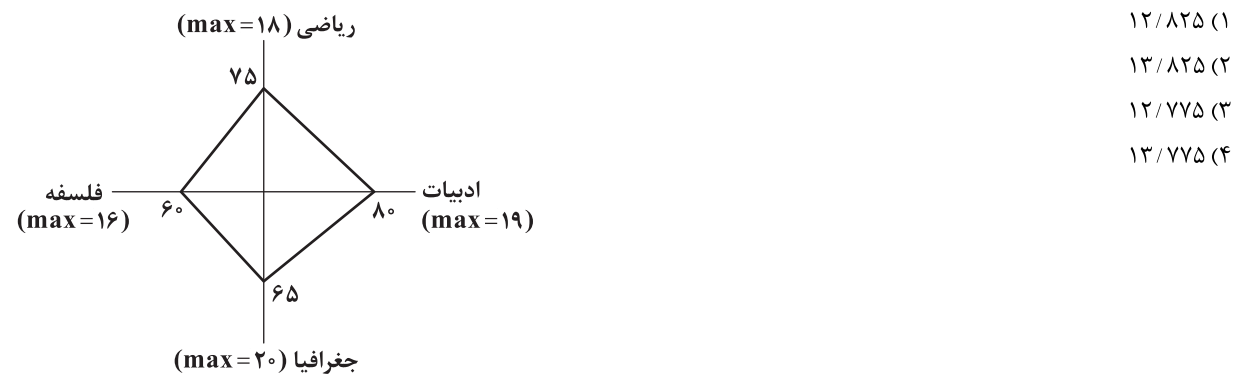
۲۳- در یک نمودار حبابی متغیر سوم میزان فروش دو شرکت A و B است. اگر میزان فروش شرکت A برابر ۲۷۰۰ واحد و شعاع مربوط به آن در این نمودار $\frac{1}{25}$ برابر شعاع دایره B باشد، میزان فروش شرکت B چند واحد است؟

- (۱) ۱۷۲۲ (۲) ۱۷۲۴ (۳) ۱۷۲۶ (۴) ۱۷۲۸

۲۴- در یک نمودار راداری اگر تعداد متغیرها ۱۶ باشد، زاویه بین دو شعاع متوالی برابر چند درجه خواهد بود؟

- (۱) $\frac{17}{5}$ (۲) $\frac{22}{5}$ (۳) $\frac{27}{5}$ (۴) $\frac{32}{5}$

۲۵- با توجه به نمودار راداری زیر که مربوط به نمرات چهار درس امیرحسین است، میانگین نمرات وی کدام است؟

- (۱) $\frac{12}{825}$

- (۲) $\frac{13}{825}$

- (۳) $\frac{12}{775}$

- (۴) $\frac{13}{775}$

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۵۰)

۲۶- تعداد ردیف‌های جدول ارزشی گزاره برابر ۱۲۸ است. اگر گزاره اضافه کنیم، تعداد ردیف‌ها ۵۱۲ می‌شود، $m+2n$ کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۵ (۴) ۱۶

۲۷- گزاره‌های $p \wedge q$ و $\sim p \vee r$ هر دو درست هستند. چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

(الف) ارزش گزاره $\sim q \vee r$ درست است.

(ب) ارزش گزاره $p \vee \sim r$ درست است.

(ج) ارزش گزاره $p \wedge r$ درست است.

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۲۸- نقیض گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (p \vee \sim q)$ هم‌ارز کدام است؟

(۱) همواره درست (۲) همواره نادرست

(۳) $p \wedge q$ (۴) p

۲۹- ستون نتیجه جدول زیر کدام گزینه است؟

p	q	$p \vee (\sim p \Rightarrow \sim q)$
د	د	
د	ن	
ن	ن	
د	د	

ن	(۲)
د	
د	
ن	

ن	(۱)
ن	
د	

ن	(۴)
د	
د	
د	

ن	(۳)
د	
ن	
د	

۳۰- اگر گزاره $p \Rightarrow (r \vee \sim q)$ نادرست باشد، ارزش گزاره‌های زیر به ترتیب چگونه است؟

(ب) $(\sim p \Rightarrow \sim r) \wedge q$

(الف) $(\sim p \Leftrightarrow q) \vee \sim r$

(۲) هر دو نادرست

(۱) هر دو درست

(۴) «الف» نادرست و «ب» درست.

(۳) «الف» درست و «ب» نادرست

۳۱- اگر گزاره‌های نادرست و ارزش گزاره $(p \Leftrightarrow r) \wedge q$ درست باشد، ارزش کدام گزاره نادرست است؟

(۴) $\sim p \vee \sim q$

(۳) $\sim r \vee q$

(۲) $r \wedge q$

(۱) $\sim p \wedge q$

۳۲- در اثبات حکم «اگر $\sqrt{2}$ عددی گنگ باشد، آن‌گاه $\sqrt{2}+1$ نیز عددی گنگ است» به کمک عکس نقیض گزاره شرطی، کدام گزاره شرطی را اثبات می‌کنیم؟

(۲) اگر $\sqrt{2}$ گنگ باشد آن‌گاه $\sqrt{2}+1$ گویا است.

(۱) اگر $\sqrt{2}$ گویا باشد آن‌گاه $\sqrt{2}+1$ نیز گویا است.

(۴) اگر $\sqrt{2}+1$ گنگ باشد آن‌گاه $\sqrt{2}$ گویا است.

(۳) اگر $\sqrt{2}+1$ گویا باشد آن‌گاه $\sqrt{2}$ گویا است.

۳۳- استدلال‌های زیر به ترتیب کدام‌اند؟

(الف) مقدمه ۱: اگر اتومبیل خراب شود به مسافرت نمی‌رویم.

مقدمه ۲: به مسافرت نرفتیم

نتیجه: اتومبیل خراب بوده است.

(ب) مقدمه ۱: $x^2 > 0 \Rightarrow x < 0$

مقدمه ۲: $-\frac{1}{4} < 0$

$\therefore \frac{1}{4} > 0$

(۲) مغالطه - قیاس استثنایی

(۱) قیاس استثنایی - قیاس استثنایی

(۴) مغالطه - مغالطه

(۳) قیاس استثنایی - مغالطه

۳۴- دانش‌آموزی ادعا می‌کند معادله $x^2 - 3x + 2 = x - 1$ فقط یک ریشه $x = 2$ دارد. در صورت وجود اشتباه، در کدام مرحله این اشتباه رخ داده است؟

مرحله ۱
تجزیه عبارت $(x-2)(x-1) = x-1$

مرحله ۲
تقسیم طرفین بر $x-1$ $(x-2)(x-1) = x-1 \Rightarrow x-2 = 0$

مرحله ۳
 $x-2 = 0 \Rightarrow x = 0+2 \Rightarrow x = 2$

(۴) مرحله ۳

(۳) مرحله ۲

(۲) مرحله ۱

(۱) فاقد اشتباه

۳۵- اگر $f = \{(-1, -1), (x^2 - y^2, 12), (0, 0), (4, x+y)\}$ یک تابع همانی باشد، حاصل $3x + 5y$ کدام است؟

(۴) ۱۶

(۳) ۱۳

(۲) ۱۱

(۱) ۸

۳۶- اگر $f(x) = k$ یک تابع ثابت و رابطه $f(a+b) = f(a) \times f(b)$ برقرار باشد، حاصل ضرب مقادیر k کدام است؟
 (۱) صفر (۲) ۱ (۳) -۱ (۴) ۲

۳۷- اگر $f(x) = \begin{cases} (\frac{a}{2}-3)x^2 & x \geq 1 \\ -b-2 & x < 1 \end{cases}$ یک تابع پلکانی باشد، مقادیر a و b کدام است؟

(۱) $a = \frac{2}{3}, b = 2$ (۲) $a = -6, b = -2$ (۳) $a = 6, b \in \mathbb{R}$ (۴) $a \in \mathbb{R}, b \in \mathbb{R}$

۳۸- اگر $f(x) = [2x-1]$ ، آن گاه حاصل $f(-\pi) - f(0/2)$ کدام است؟ [ ] نماد جزء صحیح است.
 (۱) -۶ (۲) -۷ (۳) -۸ (۴) -۹

۳۹- عدد کدام گزینه در برد تابع $f(x) = \begin{cases} 2-x^2 & x \leq 0 \\ x+4 & x > 0 \end{cases}$ قرار ندارد؟

(۱) -۲ (۲) ۲ (۳) -۳ (۴) ۳

۴۰- مجموع ریشه‌های معادله $|2x-1| - x = 2$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{5}{3}$ (۳) $\frac{7}{3}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۴۱- برای رسم نمودار تابع $y = \frac{1}{3}|3x-1| - 2$ ، باید نمودار تابع $y = |x|$ را به اندازه ..... واحد به سمت ..... و ۲ واحد به سمت ..... انتقال دهیم.

(۱) $\frac{1}{3}$ ، راست، بالا (۲) $\frac{1}{3}$ ، چپ، پایین (۳) $\frac{1}{3}$ ، راست، پایین (۴) $\frac{1}{3}$ ، چپ، بالا

۴۲- در تابع $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(x) + x & x > -2 \\ 3x-1-[x] & x \leq -2 \end{cases}$ ، حاصل $f(-\frac{3}{4}) - f(-\frac{5}{4})$ کدام است؟ [ ] نماد جزء صحیح است.
 (۱) ۳ (۲) -۳ (۳) ۲ (۴) -۲

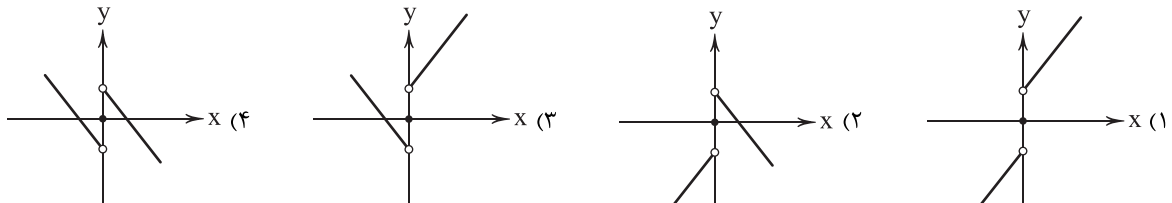
۴۳- اگر $f = \{(\delta, m+1), (2, m), (4, 2)\}$ و $g = \{(\delta, 4), (-3, 7), (2, 5)\}$ و $(f+g)(\delta) = 7$ باشد و تابع $h(x) = 2m$ تابعی ثابت باشد، $h(-1)$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

۴۴- اگر $f(x) = \frac{2x-1}{x+2}$ و $g(x) = \sqrt{3x+1}$ آن گاه حاصل $(f-g)(\delta)$ کدام است؟

(۱) $-\frac{11}{7}$ (۲) $-\frac{19}{7}$ (۳) $\frac{11}{7}$ (۴) $\frac{19}{7}$

۴۵- اگر $f(x) = |x|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ آن گاه نمودار تابع $(f+g)(x)$ کدام است؟

۴۶- درآمد افراد در یک جامعه آماری مورد بررسی برحسب میلیون تومان به صورت زیر است. اختلاف میزان خط فقر به دو روش کدام است؟

۷/۵, ۱۰, ۱۲, ۸/۵, ۱۱, ۱۵, ۱۴, ۹, ۱۳, ۱۶

(۱) ۵۰۰۰۰ (۲) ۱۰۰۰۰۰ (۳) ۱۵۰۰۰۰ (۴) ۲۰۰۰۰۰

۴۷- قیمت سه کالا در سال پایه ۱۲۰۰، ۴۵۰۰ و ۲۰۰۰ واحد پول و در سال مورد نظر به ۱۵۰۰، ۶۰۰۰ و ۳۵۰۰ واحد پول رسیده است. تعداد مورد نیاز این سه کالا در سال به ترتیب ۴۰، ۸۰ و ۶۰ می‌باشد. مقدار تورم آن‌ها چند درصد است؟

(۱) ۴۱ (۲) ۴۲ (۳) ۴۳ (۴) ۴۴

۴۸- اگر سال ۹۵ سال پایه و شاخص بهای «سیمان» در سال ۱۴۰۰ برابر ۲۷۰ و قیمت آن در همین سال ۲۹۷ هزار تومان باشد، قیمت سیمان در سال ۹۵ کدام بوده است؟

(۱) ۱۰۸۰۰۰ (۲) ۱۱۰۰۰۰ (۳) ۱۱۲۰۰۰ (۴) ۱۱۴۰۰۰

۴۹- کشوری دارای پنج میلیون نفر جمعیت فعال است. اگر نرخ بیکاری ۸ درصد باشد، با ایجاد چه تعداد شغل، این نرخ ۲ درصد کاهش می‌یابد؟

(۱) ۵۰۰۰۰ (۲) ۸۰۰۰۰ (۳) ۱۰۰۰۰۰ (۴) ۱۲۰۰۰۰

۵۰- شخصی با نماتوپ ۲۸ و قد ۱۸۰ سانتی‌متر، دارای چه وزنی برحسب کیلوگرم است؟

(۱) ۹۰/۷ (۲) ۹۱/۵ (۳) ۹۲/۳ (۴) ۹۳/۹

۵۱- کدام گزینه در ارتباط با پول درست است؟

- (۱) این که دولت تصمیم بگیرد پایه حقوق کارمندان را افزایش بدهد در نهایت منجر به ثروتمندتر شدن آن‌ها خواهد شد و رفاه جامعه افزایش خواهد یافت.
 (۲) افزایش یا کاهش قدرت پول هر جامعه تابعی مستقیم از میزان و مقدار تورم یا همان تغییرات قیمت کالاها در هر جامعه است که بر روی رفاه مردم اثرگذار است.
 (۳) پول خصوصیتی اعتباری دارد که به معنای این است که خود کاغذ پول ارزشی ندارد بلکه پشتوانه آن، ارزش پول را مشخص می‌کند.
 (۴) پشتوانه پول به مرور زمان دستخوش تغییر شده است و در دنیای امروز طلاها و جواهراتی که در ذخایر بانک مرکزی هر کشور است، اعتبار آن را تعیین می‌کند.
- ۵۲- نرخ تورم در جامعه‌ای در سال ۱۳۹۷، ۲۵٪ بوده است. کالایی در ابتدای سال ۱۳۹۸ قیمتی معادل ۱۳۵,۰۰۰ تومان داشته است و در انتهای سال قیمت به ۱۸۲,۰۰۰ تومان رسیده است. با توجه به اطلاعات موجود؛ الف) تورم سال ۱۳۹۸ و ب) قیمت کالا در ابتدای سال ۱۳۹۷ را محاسبه کنید. (کالا را به عنوان نماینده سبد بازار در نظر بگیرید.)

(۲) الف: ۵۳٪ ب: ۱۰۸,۰۰۰

(۱) الف: ۵۳٪ ب: ۱۱۲,۰۰۰

(۴) الف: ۳۵٪ ب: ۱۰۸,۰۰۰

(۳) الف: ۳۵٪ ب: ۱۱۲,۰۰۰

۵۳- کدام گزینه به پرسش‌های زیر در ارتباط با «اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی» پاسخ درستی می‌دهد؟

الف) اتکای اقتصاد مقاومتی به کدام یک از موارد زیر نیست؟

ب) برای مستقل بودن از نظر اقتصادی، تعامل با سایر کشورها باید ..... و ..... باشد.

ج) واکنش کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده به چه چیزی بستگی دارد؟

(۱) الف: فرصت‌های بیرونی ب: مقتدرانه - از روی تدبیر ج: قدرتمند بودن آن‌ها

(۲) الف: توانایی‌های داخلی ب: مقتدرانه - از روی تدبیر ج: قدرتمند بودن آن‌ها

(۳) الف: توانایی‌های داخلی ب: باثبات - مستحکم ج: ظرفیت‌های تولیدی داخلی

(۴) الف: فرصت‌های بیرونی ب: باثبات - مستحکم ج: ظرفیت‌های تولیدی داخلی

۵۴- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، با فرض این که کشور مذکور صرفاً همین دو کالا را تولید کند، نرخ رشد واقعی سال دوم و نرخ رشد اسمی این سال با یکدیگر حدوداً چند درصد اختلاف دارد؟

سال	دفتر		کتاب	
	q	p	q	p
۱۴۰۰	۱۷۱۰	۱۸۹,۰۰۰	۱۲۰۰	۲۴۲,۰۰۰
۱۴۰۱	۲۱۴۰	۲۱۸,۰۰۰	۲۴۰۰	۳۱۰,۰۰۰

(۱) ۶۰

(۲) ۳۶

(۳) ۹۷

(۴) ۱۵۷

۵۵- کدام عبارت‌های زیر در ارتباط با شاخص HDI نادرست می‌باشد؟

الف) این شاخص را می‌توان ترکیبی از معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی یا همان رشد تولید ناخالص با سایر معیارها دانست.

ب) این شاخص تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی کشور را ارائه می‌دهد؛ چرا که تنها بر شاخص‌های کیفی تمرکز دارد.

ج) ایران با رتبه ۵۶ در گزارش توسعه انسانی در جهان از کشورهایی حساب می‌شود که شاخص توسعه بالایی دارد.

د) از جمله معیارهای مورد استفاده در HDI می‌توان به کاهش آلاینده‌های فسیلی یا نابرابری‌های جنسیتی و نرخ باروری اشاره کرد.

(۱) الف - ب

(۲) ب - ج

(۳) ج - د

(۴) الف - د

۵۶- با توجه به جدول دهک‌های مقابل، کدام گزینه پاسخ صحیحی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

الف) کدام شاخص وضعیت مناسب‌تری از توزیع درآمد این کشور را نشان می‌دهد؟

ب) شاخص توزیع درآمد در این کشور، چه عددی را نشان می‌دهد؟

ج) وضعیت توزیع درآمد در این کشور نسبت به کشوری با شاخص ۳/۴ چگونه است؟

(۱) الف: نسبت دهک آخر به دهک اول ب: ۷/۳ ج: بهتر

(۲) الف: نسبت دو دهک آخر به دو دهک اول ب: ۷/۳ ج: بدتر

(۳) الف: نسبت دو دهک آخر به دو دهک اول ب: ۴/۴ ج: بدتر

(۴) الف: نسبت دهک آخر به دهک اول ب: ۴/۴ ج: بهتر

۵۷- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

الف) چه زمانی پول می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد؟

ب) بی‌ثباتی کسب و کارها از پیامدهای کدام مورد است؟

ج) کدام یک در ارتباط با چک نادرست است؟

(۱) الف: در صورت حفظ ارزش خود ب: تورم پرنوسان ج: برای حل مشکل نقل و انتقال اسکناس ایجاد شد.

(۲) الف: اگر مورد قبول همه دولت‌ها باشد ب: عدم استقلال اقتصادی ج: برای حل مشکل نقل و انتقال اسکناس ایجاد شد.

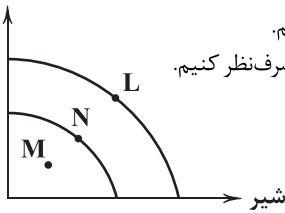
(۳) الف: اگر مورد قبول همه دولت‌ها باشد ب: عدم استقلال اقتصادی ج: از آن جایی که توسط بانک‌ها ثبت می‌شود، به پول ثبتي هم شهرت دارد.

(۴) الف: در صورت حفظ ارزش خود ب: تورم پرنوسان ج: از آن جایی که توسط بانک‌ها ثبت می‌شود، به پول ثبتي هم شهرت دارد.

۳	سهیم دهک اول
۶	سهیم دهک دوم
۱۸	سهیم دهک نهم
۲۲	سهیم دهک دهم

ماست

۵۸- در رابطه با منحنی زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) برای حرکت از نقطه M به سمت L لزوماً باید از منحنی‌ای که بر روی آن نقطه N واقع شده است، عبور کنیم.
- (۲) منابع موجود برای تولید در نقطه N، برای رسیدن به L کفایت می‌کند به شرط این‌که از تولید برخی کالاها صرف‌نظر کنیم.
- (۳) حرکت از M به N حرکت به سمت کارایی و حرکت از N به L رشد نامیده می‌شود.
- (۴) نقاط M، N و L در میزان منابع مورد استفاده و تولید با یکدیگر تفاوت دارند.

۵۹- کدام عبارت‌های زیر در ارتباط با تعریف GDP صحیح می‌باشند؟

- (الف) هنگام محاسبه تولید ناخالص داخلی، همه کالاها را از نظر وزنی با هم جمع می‌کنند تا راحت‌تر عمل محاسبه حجم تولیدات انجام شود.
- (ب) برای جلوگیری از جا ماندن کالایی در محاسبه تولید کل ناخالص داخلی، همه کالاها تولید شده در یک کشور با هم جمع می‌شوند.
- (ج) کالاها لزوماً باید درون مرزهای یک کشور تولید شود تا جزئی از محاسبه GDP باشد.
- (د) در محاسبه GDP تنها به کالاها بسنده نمی‌شود و در کنار آن‌ها خدمات نیز محاسبه می‌شوند.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۶۰- با توجه به مندرجات جدول زیر که نشان‌دهنده تولیدات کشوری فرضی در سال گذشته است، تولید ناخالص داخلی این کشور کدام است؟

ارزش پولی	تولیدات
هر عدد ۳,۴۵۰,۰۰۰	ماشین‌آلات: ۲۵۰ عدد
هر عدد ۲۱۵,۰۰۰	پوشاک: ۱۲,۵۰۰ عدد
هر کیلو ۱۰۲,۰۰۰	خوراک: ۴۱۵ تن
۲,۱۸۳,۰۰۰,۰۰۰	خدمات

(۱) ۲۸,۹۱۴,۰۰۰,۰۰۰

(۲) ۳۴,۱۵۲,۰۰۰,۰۰۰

(۳) ۵۳,۱۶۲,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۴۸,۰۶۳,۰۰۰,۰۰۰

۶۱- کدام گزینه در ارتباط با اقتصاد ایران در طول تاریخ پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) تجارت با چین و روم نشان‌دهنده کدام مورد است؟

(ب) کدام یک از ضربات توان‌فرسای وارد شده بر اقتصاد ایران در دوران قاجار نیست؟

(ج) تأثیر انقلاب سفید بر اقتصاد ایران چگونه بود؟

- (۱) الف: عظمت و بزرگی اقتصاد ایران در دوران باستان ب: ثروت‌اندوزی و دست‌اندازی بر دارایی‌های ملت‌های اطراف ج: از بین رفتن مفهوم مالکیت خصوصی
- (۲) الف: شکوفایی ایران در دوران اسلامی ب: سیاست‌های رکودی و انقباضی در کنار تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی ج: از بین رفتن مفهوم مالکیت خصوصی

(۳) الف: شکوفایی ایران در دوران اسلامی ب: سیاست‌های رکودی و انقباضی در کنار تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی ج: ضربه به اقتصاد روستایی

(۴) الف: عظمت و بزرگی اقتصاد ایران در دوران باستان ب: ثروت‌اندوزی و دست‌اندازی بر دارایی‌های ملت‌های اطراف ج: ضربه به اقتصاد روستایی

۶۲- جمعیت کشوری ۱۲۴,۳۶۹,۰۰۰ نفر است؛ اگر هر فرد به طور میانگین درآمدی معادل ۳۴۹/۱۸ دلار داشته باشد؛ درآمد کل این کشور کدام است؟

(۱) ۵۱,۱۸۴,۳۲۲,۲۵۰ (۲) ۶۲,۱۲۳,۷۴۹,۱۴۰ (۳) ۴۳,۴۲۷,۱۶۷,۴۲۰ (۴) ۳۲,۸۹۹,۱۷۴,۴۷۱

۶۳- کدام گزینه با عبارت «پیشرفت محدود به رشد نیست» هماهنگ نمی‌باشد؟

(۱) این‌که کشوری از لحاظ میزان درآمد یا تولید ناخالص داخلی وضعیت مناسبی دارد، به این معناست که در زمینه خلق ثروت توانسته به پیشرفت دست پیدا کند.

(۲) بسیاری از کشورها علی‌رغم این‌که موفق به افزایش درآمد کل شده‌اند، همه مردم آن‌ها وضعیت زندگی خوبی ندارند و این رشد درآمد به صورت متوازن در این کشورها قابل مشاهده نیست.

(۳) در همه کشورهای پیشرفته تلاش می‌شود تا ثروت خلق شده بین همه مردم به صورت عادلانه تقسیم شود و بسیاری از آن‌ها در این مهم موفق بوده‌اند.

(۴) هنگام بررسی پیشرفت نباید تنها به شاخص‌های کمی استناد کرد، بلکه باید موارد دیگر را هم در نظر گرفت تا بتوان تصویر دقیق‌تری به دست آورد.

۶۴- کدام گزینه پاسخ صحیحی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) پاسخ به کدام پرسش در شرایط سخت تحریم تعیین‌کننده است؟

(ب) چرا افراد در مبادلات خود پول را می‌پذیرند؟

(۱) الف: آیا شرکت‌های تولیدی در شرایط سخت می‌توانند نیازهای کشور را برآورده کنند؟ ب: زیرا می‌دانند ارزش آن در آینده افزایش خواهد یافت.

(۲) الف: اقتصاد کشور مستقل است یا به سایر کشورها وابسته می‌باشد؟ ب: چرا که آگاه‌اند دیگران هم، آن را خواهند پذیرفت.

(۳) الف: آیا از همه ظرفیت‌های تولیدی داخلی استفاده می‌شود؟ ب: چرا که آگاه‌اند دیگران هم، آن را خواهند پذیرفت.

(۴) الف: آیا از همه ظرفیت‌های تولیدی داخلی استفاده می‌شود؟ ب: زیرا می‌دانند ارزش آن در آینده افزایش خواهد یافت.

۶۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) اقتصاددانان گران‌فروشی فروشندگان را هم جزئی از تورم می‌دانند.

(ب) علی‌رغم این‌که کشورها با یکدیگر روابط اقتصادی پیشرفته و پیچیده‌ای دارند، هم‌چنان منافعتشان در اولویت است.

(ج) کالاهای دست دوم در هنگام فروش برای بار اول در تولید ملی محاسبه شده‌اند، پس نیازی نیست برای بار دوم به حساب بیایند.

(د) از آن‌جایی که کشورها از نظر فرهنگ، تاریخ و ... با هم متفاوت هستند، سازمان‌های بین‌المللی برنامه‌های خود را به هیچ کشوری تحمیل نکرده‌اند.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۶۶ تا ۸۵) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۸۶ تا ۱۰۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۶۶ تا ۸۵)

۶۶- کدام بیت یادآور نام یکی از شاعرانی است که در سده‌های پنجم و ششم در شمال غرب ایران شیوه‌ای تازه را در پیش گرفتند؟

۱) بیابند اصل اول هم‌چو مردان	۲) علمشان را ندیده‌ام به یقین
۳) انوری این چه شیوه غزل است	۴) نظر خاص تو خاقانی راست

۶۷- نوع «را» در عبارت «پارسازاده‌ای را نعمت بی‌کران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب‌گردان.» معادل با نوع «را» در کدام یک از گزینه‌هاست؟

۱) عشق را گفتم فروخوردی مرا	۲) در قیامت همه را چشم به سویی و مرا
۳) هر که را با تو سر و کاری بود	۴) بدیدم زخمش را و دیوانه گشتم

۶۸- مضمون ابیات زیر با زندگی کدام شاعر مشابهت دارد؟

«از می و لهر و لعب سر در کشید توبه کرد از مدح صاحب‌منصبان گر تو یک دم هم‌نشین جان شوی ناصر خسرو به حق چون راه یافت»	۱) عطار
بعد عمری جانب یزدان دوید بر دلش تابید نور آسمان هم‌چو ناصر سرور ایمان شوی هم‌چو منصور او نظر در شاه یافت»	۲) مولوی
	۳) سنایی
	۴) نظامی

۶۹- در کدام گزینه ویژگی فکری «رواج هجو و هزل در شعر» به چشم می‌خورد؟

۱) جان و دل و دین را به کنار تو گذارم	۲) ندهم دل به دست تو ندهم
۳) هر چه گفتم خویش‌تن را گفتم	۴) ای ننگ تمام کفش‌دوزان

۷۰- حال و هوای کدام بیت به «ویژگی‌های فکری» شعر خراسانی نزدیک‌تر است؟

۱) زمین انقلاب نظم غیرت نیست ناموزون	۲) جهان جمله فروغ نور حق دان
۳) دور از رخ تو دم به دم از گوشه چشمم	۴) گل باز کرده دیده، باران بر او چکیده

۷۱- در کدام گزینه همه آرایه‌های «جناس ناقص افزایشی - جناس تام - اشتقاق» وجود دارد؟

۱) تاکه سودای خیالش در خیالم جا گرفت	۲) عاشق عشقیم اگر گفتیم انالحق دور نیست
۳) از بلای و عشق آن بالا نمی‌نالیم ما	۴) آب چشم ما به هر سو رو نهاده می‌رود

۷۲- در کدام بیت رایج‌ترین شیوه کاربرد آرایه «سجع» در شعر دیده می‌شود؟

۱) نیامد کار آن با کار این راست	۲) تو گر از جاه دنیا شادمانی
۳) چو یک یک ذره عالم حجاب است	۴) اگر در زهر و گر در نوش میری

۷۳- در کدام گزینه آرایه‌های «ترصیع - جناس ناقص - جناس تام» وجود دارد؟

- (۱) ای جمالت مطلع انوار فیض
 (۲) ز باد کوی او در دم دل رنجور جان یابد
 (۳) ای شاه جهان، جهان به یادت باد
 (۴) با عود بسای عود می سوز
 وی جلالت منبع اسرار فیض
 ز یاد روی او هر دم دل مهجور جان بیند
 ای شاه جهان، جهان به یادت داد
 با چنگ بساز و چنگ می ساز

۷۴- در کدام گزینه هر دو آرایه «واج آرایه» و «واژه آرایه» به کار رفته است؟

- (۱) و گر چنان که در آن حضرت نباشد بار
 (۲) من گدا و تمنای وصل او هیهات
 (۳) اگر چه دوست به چیزی نمی خرد ما را
 (۴) چه باشد از شود از بند غم دلش آزاد
 برای دیده بیاور غباری از در دوست
 مگر به خواب ببینم خیال منظر دوست
 به عالمی نفروشیم مویی از سر دوست
 چو هست «حافظ» مسکین غلام و چاکر دوست

۷۵- در کدام گزینه آرایه‌های «جناس تام و موازنه» به کار رفته است؟

- (۱) ای جسم، خاک شو که بیایان محنت است
 (۲) وطن تو از که جویم که تو در وطن ننگی
 (۳) او ز کمال دلبری زیب جمال می دهد
 (۴) ای آب چه می شویی وی باد چه می جویی
 وی چشم آب ریز که صحرای کربلاست
 خبر تو از که پرسم که تو در خبر نیایی
 من ز جمال آن پری کسب کمال می کنم
 ای رعد چه می غری وی چرخ چه می گردی

۷۶- «قاعده ساخت قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) گفت صوفی با دل خود کای دو گبر
 (۲) گر نمی دانند کش راننده اوست
 (۳) یک کف گندم ز انباری ببین
 (۴) می کنند یک باد را زهر سموم
 از شما کینه کشم لیکن به صبر
 باد را پس کردن زاری چه خوست
 فهم کن کان جمله باشد هم چنین
 مر صبا را می کند خرّم قدوم

۷۷- قافیة همه بیت‌ها، به صورت «مصوّت + صامت + صامت» است، به جز .....

- (۱) گر چه این انعام و این اکرام هست
 (۲) هشت سالت زان نپرسیدم به هیچ
 (۳) ساعتی شد مرد جنیبی گرفت
 (۴) این جهان هم چون خراب است و تو گنج
 می ندارد جانم از تحقیق دست
 که پرت دیدم ز جهل پیچ پیچ
 خلق گفتند این فسونی بد شگفت
 گر تفحص کردم از گنجت مرنج

۷۸- قافیة کدام بیت «معیوب» است؟

- (۱) صوفی ای می رفت، آوازی شنید
 (۲) صوفی اش گفتا که گفتت خسته باش
 (۳) حیرت و سرگشتگی تا کی برم
 (۴) مر مرا این جا شکایت شکر شد
 کان یکی می گفت گم کردم کلید
 در چو می دانی برو گو بسته باش
 پی چو گم کردند من چون پی برم
 کفر ایمان گشت و ایمان کفر شد

۷۹- کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) پس ز من زایید در معنی پدر
 (۲) جمله ارواح در تدبیر اوست
 (۳) حاجت خود عرضه کن حجت مگو
 (۴) مقام دل گشایش جمع جمع است
 پس ز میوه زاد در معنی شجر
 جمله اشباح هم در تیر اوست
 هم چو ابلیس لعین ساخترو
 جمال جان فزایش شمع جمع است

۸۰- در کدام گزینه «قافیة درونی» وجود ندارد؟

- (۱) رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا
 (۲) عارف گوینده بگو تا که دعای تو کنم
 (۳) رستم از این بیت و غزل ای شه و سلطان ازل
 (۴) دست فشانم چو شجر چرخ زان هم چو قمر
 زنده و مرده وطنم نیست به جز فضل خدا
 چون که خوش و مست شوم هر سحری وقت دعا
 مفتعلن مفتعلن مفتعلن کشت مرا
 چرخ من از رنگ زمین پاک تر از چرخ سما

۸۱- در همه بیت‌ها «و» هم نشان دهنده «صامت» است و هم «مصوّت»، به جز .....

- (۱) مصطفی از حق همه اسرار دید
 (۲) لباس عاریتی دور کن که دریا را
 (۳) بزم نوشیروان سپهری بود
 (۴) مرا تو گویی کز عشق چون حذر نکنی
 مرتضی از نور حق انوار دید
 کمر ز موج، کلاه از حباب می یابد
 کز جهانش بزرگمهری بود
 کسی نمای مرا کاو کند ز عشق حذر

- ۸۲- «تعداد و نوع هجاها» در همهٔ گزینه‌ها یکسان است، به جز ..... .
- ۱) نباشد همی نیک و بد پایدار
  - ۲) حلال است رفتن به صحرا، ولیک
  - ۳) عجب نیست از گل که خندد به سروی
  - ۴) اگر هوشمندی به معنی گرای
- ۸۳- تقطیع هجایی کدام بیت با بیت «ماه است رویت یا ملک قند است لعلت یا نمک / بنمای پیکر تا فلک مهر از دو پیکر برکنند» یکسان است؟
- ۱) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود
  - ۲) گر تو را کامی برآید دیر زود از وصل یار
  - ۳) بنگر ز هجرت چون شدم سرگشته چون گردون شدم
  - ۴) ز دستم بر نمی‌خیزد که انصاف از تو بستانم
- ۸۴- کدام گزینه با بیت «نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است» تناسب معنایی دارد؟
- ۱) درسی که داد عشق فراموش کی شود؟
  - ۲) هر چه گفتیم جز حکایت دوست
  - ۳) می‌کند آب و علف ضایع در این بستان سرا
  - ۴) قبول را نیست ثوابی چو عمل نیست در او
- ۸۵- کدام گزینه با بیت «دل نیست کبوتر که چو برخواست نشیند / از گوشهٔ بامی که پریدیم، پریدیم» تناسب معنایی کم‌تری دارد؟
- ۱) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
  - ۲) هر چه نه پیوند یار بود بریدیم
  - ۳) کاری مکن که پاکشم از آستان تو
  - ۴) چونان که تو از صحبت ما سیر شده‌ستی

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی (۲) (سوالات ۸۶ تا ۱۰۵)

- ۸۶- دربارهٔ موضوع ورود لغات قبایل مختلف به زبان فارسی در «دورهٔ عراقی» کدام گزینه نادرست است؟
- ۱) ورود لغات قبایل مختلف ترکی و مغولی در دورهٔ تیمور کاهش یافت.
  - ۲) «سلطان حسین بایقرا» در حوزهٔ ادبی هرات، ترکی‌گویی و ترکی‌نویسی را تشویق می‌کرد.
  - ۳) امیر علی شیر نوایی کتاب «محاکمة اللغتین» را به ترکی نوشت.
  - ۴) «ظهیرالدین بابر» کتاب «بابرنامه» را به ترکی نوشت.
- ۸۷- دربارهٔ «نثر دورهٔ هندی» کدام گزینه نادرست است؟
- ۱) نثر سادهٔ هندی از جنس نثر مرسل در تاریخ بلغمی است.
  - ۲) از نثر مصنوع هندی در دورهٔ صفویه در فرمان‌ها و منشآت و دیباچهٔ کتاب‌ها استفاده می‌شد.
  - ۳) نثر مصنوع هندی حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم را ندارد.
  - ۴) در نثر بینابین می‌توان گفت که قصد نویسنده، در اصل آسان‌نویسی بوده است.
- ۸۸- در همهٔ گزینه‌ها از «واژه‌های مرسوم در سبک هندی» استفاده شده است، به جز ..... .
- ۱) بی‌قدری دل نیست جز آهنگ غرورش
  - ۲) بر دهان صبح، اختر بخیه نتوانست زد
  - ۳) از لب خاموش طوفان جنون را ساحلم
  - ۴) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر
- ۸۹- کدام گزینه یادآور نام اثری از شخصیت معرفی شده در عبارت زیر است؟
- «از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارستهٔ سدهٔ هفتم هجری است؛ کتابی دارد در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی.»
- ۱) به رویت نسبتی کردیم گل را
  - ۲) ای خداوندی که بر مرصاد جان‌ها حاکمی
  - ۳) خجسته سایه چتر جهان‌گشای تو را
  - ۴) شاهان عجم رزم بدین‌گونه نکردند
- ۱) ز شادای در گلستان می‌نگجد
  - ۲) جان ما را زین رصدگاه حوادث واره‌ان
  - ۳) ز هم‌نشینی خورشید عار می‌آید
  - ۴) ها دفتر شهنامه و ها نامهٔ معجم

- ۹۰- اطلاعات ادبی درج شده در برابر چند اثر نادرست است؟
 الف) جامع التواریخ: کتابی که در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.
 ب) نفحات الانس: اثری به شیوه تذکره‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان از سراینده «بهارستان».
 ج) جمشید و خورشید: قصیده بلندی از سلمان ساوجی که به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.
 د) عشاق‌نامه: اثری پیرامون سیر و سلوک عارفانه و در قالب نظم و نثر که در قرن هفتم تألیف شده است.
 ه) اخلاق‌الاشرف: منظومه‌ای که در آن ناهنجاری‌های اجتماعی به شیوه طنز و تمثیل بیان شده است.
 ۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴)
- ۹۱- مضمون کدام بیت به اندیشه‌های شاعران «سبک عراقی» نزدیک‌تر است؟
 ۱) به یاد یار و دیار آن‌چنان بگیریم زار
 ۲) همیشه شاد و ندانستمی که غم چه بود
 ۳) هر آن‌گه که خوری می‌خوش آن‌گه است
 ۴) گرفت خوام زلفین عنبرین تو را
 آرایه‌های «تلمیح - حس آمیزی - حسن تعلیل - اسلوب معادله - تشبیه» به ترتیب در ابیات کدام گزینه به کار رفته است؟
 الف) در کمین راحت مرگیم و پندارند خلق
 ب) ناقصان را می‌کند کامل، سفر کردن ز خویش
 ج) رو به هر جانب که کردم سیل اشکم برده است
 د) بس که از شوق شهادت زندگانی تلخ شد
 ه) ربودن هم‌چو موران دانه تا چند از دهان هم؟
 ۱) ب - ه - ج - الف - د ۲) ج - د - الف - ب - ه ۳) ب - ج - الف - ه - د ۴) ج - الف - ب - د - ه
- ۹۲- در کدام گزینه «ادات تشبیه» محذوف است؟
 ۱) خاکساری که شد آب رخس از گریه به رود
 ۲) هر آن کس او برگ گلبزرگ تو دارد
 ۳) من اگر به خنده گویم دهنش به پسته ماند
 ۴) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر
 اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «مجاز مشابیه - کنایه - جان بخشی - تشبیه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟
 الف) چون عقیق گوهرافشان تو می‌آرم به یاد
 ب) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح
 پ) بس که می‌ریزد ز چشمم اشک میگون شمع‌وار
 ت) عاقبت سیلابم از سر بگذرد چون دم به دم
 ث) تشنه سر بر باد خواهم داد چون «خواجه» ولیک
 ۱) پ - الف - ث - ت ۲) الف - ث - ب - پ ۳) ث - ت - پ - ب ۴) ت - پ - الف - ث
- ۹۳- واژه «گل» در کدام گزینه آرایه «مجاز» را پدید آورده است؟
 ۱) گر سایه برگ گل فتد بر تو
 ۲) طوطی گویا شدم چون شکرستانم اوست
 ۳) ای که رویت چو گل و زلف تو چون شمشاد است
 ۴) فصل گل می‌گذرد هم‌نفسان بهر خدا
 آرایه نوشته شده در برابر چند بیت نادرست است؟
 الف) به مجلس می‌روم اندیشناک ای عشق آتش دم
 ب) بر سر آنم که گر ز دست برآید
 پ) ز تیر توست ما را دعوی خون
 ت) درم از دیده چکان است به یاد لب لعلت
 ث) در حسرت آنم که سر و مال به یک بار
 ج) عیب شیرین دهان نیست که خون می‌ریزند
 ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)
- ۹۴- بدر من فسونی تا قبول طبع یار افتم: (جان بخشی)
 دست به کاری زخم که غصه سرآید: (مجاز)
 گواهی می‌دهد دل آن کمان هم: (مجاز مشابیه)
 نگهی باز به من کن که بسی دُر بچکانم: (تشبیه فشرده)
 در دامنش افشانم و دامن نشاند: (کنایه)
 جرم صاحب‌نظران است که دل می‌بندند: (تشبیه گسترده)

- ۹۷- در همهٔ گزینه‌ها «مجاز با رابطهٔ شباهت» به کار رفته است، به جز..... .
- (۱) گلیم نباید و سرورم به چشم درناید
(۲) غمزه‌اش راه دل زنسد، کهه بییا
(۳) خرّم بهار من که ز عید است تازه‌تر
(۴) لعلش چو عقیق گوهراگین
- ۹۸- وزن درج‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) گر من به مردن دل نهم آسوده جانی را چه غم / وز مهر من گر جان دهم نامهربانی را چه غم: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
(۲) نباید دل از دست مردم ربود / چو خواهند جایی که تنها روند: فعولن فعولن فعولن فعل
(۳) درد نهانی دل تنگم بسوخت / لاجرمم عشق نبود آشکار: مفتعلن مفتعلن فاعلن
(۴) دلم از دست غمت دامن صحرا بگرفت / غمت از سر نهمم گر دلت از ما بگرفت: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
- ۹۹- وزن عروضی بیت «ملک جهان چیست که تا او به جهان فخر کند / فخر جهان راست که او هست خداوندهٔ او» با کدام بیت یکسان است؟
- (۱) ای بگرفته از وفا گوشه کمران چرا چرا
(۲) زین باده می خواهی برو اول تنک چون شیشه شو
(۳) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
(۴) شاه در این دم به بزم پای طرب در نهاد
- ۱۰۰- کدام یک از ابیات زیر در وزن «مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن» سروده شده است؟
- (۱) ما از این خلوت می‌خانه به جایی نرویم
(۲) بارها روی از پریشانی به دیوار آورم
(۳) نه چندان آرزومندم که وصفش در بیان آید
(۴) جنگ نمی‌کنم اگر دست به تیغ می‌برد
- ۱۰۱- ابیات زیر از یک غزل انتخاب شده‌اند. با توجه به عناصر نظم‌ساز، کدام گزینه برای کامل کردن آن‌ها مناسب است؟
- «ای در زمین ما را قمر ای نیم‌شب ما را سحر
..... هم ماهی و هم مشتری
(۱) هم رهنی هم ره بری - هم گنج و استظهار من
(۳) هم آتشی هم شور من - می‌خواهمت ای غم‌گسارم
- ۱۰۲- وزن کدام بیت «دوری» است؟
- (۱) ملامت‌گوی بی حاصل ترنج از دست نشناسد
(۲) یکی را نعیمی، یکی را جحیمی
(۳) گر نه که روز روشنی پیشه گرفته رهنی
(۴) من خُمشم خسته‌گلو عارف گوینده بگو
- ۱۰۳- مفهوم کدام گزینه به پیام ابیات زیر نزدیک‌تر است؟
- «آن یکی آمد در یاری بسزد
گفت من؛ گفتش برو هنگام نیست
(۱) جهان غم‌خانهٔ وزر و وبال است
(۲) مکن کبر و به عدل و داد می‌باش
(۳) چه افزایی تو چندین بار خود را
(۴) چو تو در خورد و پوش خویش مانی
- ۱۰۴- پیام ابیات زیر در کدام گزینه به چشم می‌خورد؟
- «مرد آزاده در میان گروه
محترم آن گهی تواند بود
وان که محتاج خلق شد خوار است
(۱) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست
(۲) خامشی محترم به کسب ادب
(۳) دست طمع چو پیش کسان می‌کنی دراز
(۴) ره نیکن مردان آزاده گیر
- مرا وصال تو باید که سرو گل‌بویی
نرگسش جام می دهد، که بنوش
در اول بهار چو عید آمد از سفر
زلفش چو کمنند تباب داده
- بر من خسته کرده‌ای روی گران چرا چرا
چون شیشه گشتی برشکن بر سنگ ما بر سنگ ما
راه تو دیدم پس از این همره ایشان نشوم
بر سر زانوی شه تکیه و بالین که راست
- از چنین جنت جاوید چرا باید رفت؟
ور غم دل با کسی گویم به از دیوار نیست
وگر صد نامه بنویسم حکایت بیش از آن آید
بلکه به خون مطالبت هم نکنم قیامتش
- ای یار بی‌سامان من - بگذار سر بر شانهٔ من
(۴) آتش مزین بر جان من - بنشین کنارم دلدار من
- در آن معرض که چون یوسف جمال از پرده بنمایی
یکی را نشییبی، یکی را فرازی
روز به روز و ره‌گذر بر در ما چه می‌کند
زان که تو داوودمی من چو گه‌ام رفته ز جا
- گفت یارش کیستی ای معتمد؟
بر چنین خوانی مقام خام نیست
که خمرش حبّ جاه و حبّ مال است
قدم بر عدل نه آزاد می‌باش
ز خود بگذر فنا انگار خود را
ز ننگ خویش سر در پیش مانی
- گر چه خوش‌خو و عاقل و داناست
که از ایشان به مالش استغناست
گر چه در علم بوعلی سیناست
چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است؟
به که گویندهٔ سقط (= دشنام) باشی
پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
چو آزاده‌ای دسنت افتاده گیر

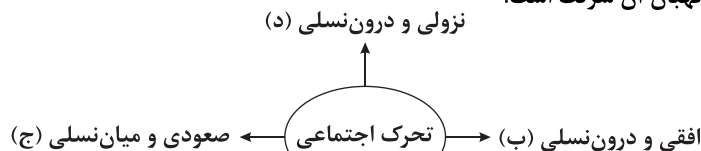
۱۰۵- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب دارا بودن مفاهیم «بی‌فایده‌گی - بی‌اختیاری - عدم محبوبیت - بی‌اعتباری - بی‌بهرگی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده‌ام
(ب) دست رغبت کس نمی‌سازد به سوی من دراز
(ج) اختیارم نیست چون گرداب در سرگشتگی
(د) عقده‌ای هرگز نکردم باز از کار کسی
(ه) هم‌چو گوهر گر دلم از سنگ گردد دور نیست
- (۱) ه - ج - ب - الف - د (۲) ه - الف - ب - د - ج (۳) د - ج - الف - ب - ه (۴) د - ج - ب - الف - ه

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۶- هر یک از موارد زیر به ترتیب، در کدام بخش از نمودار جای می‌گیرد؟
- فرزند یک پزشک، راننده تاکسی می‌شود.
- معلم تاریخی که معلم جامعه‌شناسی می‌شود.
- مدیر یک شرکت که پدرش نگهبان آن شرکت است.

- (الف) الف - ج - ب (۲) د - ج - الف (۳) الف - ب - ج (۴) د - ب - ج - الف

۱۰۷- چه تعداد از عبارتهای زیر، از جمله پیامدهای توجه به ارزش‌های دنیوی است؟

- (الف) فراهم شدن امکان تحرک اجتماعی صعودی در محدوده همان ارزش‌ها
(ب) مسدود شدن راه بروز و ظهور اجتماعی هویت‌های معنوی
(ج) منع فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار می‌سازد.
(د) جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی
(ه) به رسمیت شناخته نشدن هویت‌هایی که ابعاد متعالی انسان را نفی می‌کنند.
- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۸- با توجه به نمودار زیر، تعریف موارد «الف» و «ب» به ترتیب کدام است؟

(۱) ارزش‌ها و آرمان‌هایی که هویت جهان اجتماعی را ساخته‌اند، مورد تردید قرار گرفته و ثبات خود را در زندگی مردم از دست بدهد - در صورتی که جهان اجتماعی نتواند کنش‌های اجتماعی را منطبق با فرهنگ جامعه سامان دهد.

(۲) ناسازگاری از سطح رفتارها و هنجارها آغاز شده و به عقاید و ارزش‌ها یعنی لایه‌های عمیق جهان اجتماعی برسد - در صورتی که تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌رود.

(۳) جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد - شامل تغییراتی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

(۴) تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی بوده و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال آورد - جهان اجتماعی در مسیر ارتباط با جهان دیگر، بر عقاید خود پافشاری نکند.

۱۰۹- کدام گزینه به ترتیب در مورد علل و انواع تحولات فرهنگی صحیح است؟

(۱) علل درونی آن شامل ابداعات مثبت و منفی اعضای جهان اجتماعی است - صورت مثبت آن به سمت باطل رفتن یک جهان اجتماعی که دارای فرهنگ حق است، می‌باشد.

(۲) علل بیرونی آن شامل ارتباطات با سایر جهان‌های اجتماعی است - شکل مثبت آن شامل تجربه تحول جامعه نبوی به جامعه اموی است.

(۳) علل درونی آن شامل کاستی‌ها و بن‌بست‌های هویت فرهنگی است - صورت منفی آن حرکت جهان اجتماعی با فرهنگ حق به سمت فرهنگ باطل است.

(۴) علل بیرونی آن شامل برخورد هویت فرهنگی جامعه با انواع هویت‌های اجتماعی افراد است - شکل مثبت آن شامل تجربه تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی است.

- ۱۱۰- کدام یک از گزینه‌های زیر دربر دارنده عبارت‌های صحیح پیرامون انواع روابط جهان اجتماعی است؟
 الف) جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های دیگر، عناصر عقلی آن‌ها را فراگرفت و در برخی علوم دخل و تصرف کرد:
 روابط جهان‌های اجتماعی در محدوده لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
 ب) جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی، به عقاید و ارزش‌های دنیوی روی آورد: روابط جهان‌های اجتماعی در محدوده لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
 ج) جهان اجتماعی زمانی به داد و ستد با جهان‌های دیگر می‌پردازد که اعضای آن به شکل فعال و خلاق با جهان اجتماعی دیگر روبه‌رو شوند: روابط جهان‌های اجتماعی در محدوده لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
 د) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی و مواجهه با مسلمانان بدون این‌که به جهان اسلام پیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد: روابط جهان‌های اجتماعی در محدوده لایه‌های عمیق جهان اجتماعی

۱) ب - د   ۲) ب - ج   ۳) الف - د   ۴) الف - ج

- ۱۱۱- هر یک از موارد «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب مربوط به کدام نوع از تحولات هویتی است؟
 «در مواجهه با جهان اجتماعی B، اعضای اجتماعی A، حالت فعال و خلاق خود را از دست دادند و مبهوت جهان اجتماعی B شدند (الف). آنان برای رهایی از این مشکل، با روی آوردن به عقاید خاص، حقیقت انسان و جهان را انکار کردند (ب) و برای تثبیت این اقدام، هویت خود را فراموش کردند (ج).»

۱) تزلزل فرهنگی - از خودبیگانگی فرهنگی - از خودبیگانگی فطری

۲) از خودبیگانگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی

۳) خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی فطری - از خودبیگانگی تاریخی

۴) غربزدگی - از خودبیگانگی تاریخی - خودباختگی فرهنگی

- ۱۱۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته و بُعد اجتماعی هویت آن را می‌سازد.
 ب) هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد و هرگاه افراد، نوعی از ارزش‌ها را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید.
 ج) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود و اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های فرهنگی مختلفی داشتند، در آموزه‌های زرتشت هویت اجتماعی واحدی پیدا کردند.
 د) ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند و به جهان اسلام ملحق شدند.

۱) غ - ص - ص - غ   ۲) ص - غ - غ - ص   ۳) غ - غ - غ - ص   ۴) غ - ص - ص - غ

- ۱۱۳- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه ارتباط و همخوانی بیشتری دارد؟
 الف) تألیف کتبی مانند بازگشت به خویشتن
 ب) سرنوشت مشترک بشریت طی قرن ۲۰ از دیدگاه نظریه پردازان غربی
 ج) تبدیل ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی

۱) نقد رویکرد تقلیدی به غرب - دنیوی شدن - تبدیل اسلام به قطب فرهنگی جدید

۲) نقد هویت‌هایی که از تقلید فرهنگ غرب ساخته شدند - دنیوی شدن - بازگشت ایران به هویت اسلامی خود

۳) غربزدگی جوامع غیرغربی - جهانی شدن - بازگشت ایران به هویت اسلامی خود

۴) نقد هویت تاریخی فرهنگ غرب - جهانی شدن - تبدیل اسلام به قطب فرهنگی جدید

- ۱۱۴- به ترتیب عبارت درست در رابطه با «تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی»، «پیدایش قدرت اجتماعی» و «سیاست» در کدام گزینه آمده است؟

۱) وفادار ماندن به ارزش‌های فرهنگی و بسط فرهنگ - اثرگذاری بر اراده دیگران - هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت

۲) عدول از اصول و ارزش‌های فرهنگی - به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - اعمال قدرت بدون تهدید

۳) عملکرد در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه - پذیرش رسمی تبعیت دیگران - اعمال قدرت براساس یک نظام عقیدتی

۴) تعیین اصول حاکم توسط نظام فرهنگی - جلب تبعیت دیگران - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای هدفی معین

- ۱۱۵- کدام گزینه از پیامدهای استفاده نادرست از سرمایه‌های نفتی نیست؟

۱) اگر از سرمایه‌های نفتی به درستی استفاده نشود، می‌تواند اقتصاد وابسته‌ای را ایجاد کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمدهای نفتی وابسته است.

۲) این اقتصاد به دلیل این‌که درآمد هنگفت و بدون زحمتی را ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود.

۳) دولت بزرگی که به وجود می‌آید، رفاه اقتصادی را از طریق نفت دنبال می‌کند و حتی هزینه‌های بهداشت را از طریق آن تأمین می‌کند.

۴) این وضعیت در بلندمدت رفاه اقتصادی را برای مردم به ارمان می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۱۶- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

(د)	راه‌حل مشکلات در نظریهٔ مارکس	(ب)	شعار لیبرالیسم اولیه
رویکرد نظریهٔ لیبرال نسبت به مداخلهٔ دولت در اقتصاد	(ج)	شعار جوامع سوسیالیستی	(الف)

(۱) آزادی - عدالت اجتماعی - انقلاب - موافقت

(۲) عدالت - از بین بردن چالش فقر و غنا - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - موافقت

(۳) آزادی اقتصادی - توزیع مناسب ثروت - انقلاب - مخالفت

(۴) آزادی اجتماعی - رهایی از بلوک شرق - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - مخالفت

۱۱۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد چالش جهان دوقطبی (بلوک شرق و غرب) نادرست است؟

(۱) چالش میان بلوک شرق و غرب یک چالش کلان بود؛ زیرا کشورها و مناطق زیادی در جهان را درگیر کرد.

(۲) درون‌فرهنگی بود، زیرا لیبرالیسم غربی و سوسیالیسم شرقی ریشه در مبانی بنیادین فرهنگ غرب دارند.

(۳) فرامنطقه‌ای بود، چون در مناطق وسیعی از جهان شامل آمریکا، اروپای غربی و شرقی و روسیه گسترش پیدا کرده بود.

(۴) چالشی مستمر بود، چون با وجود از بین رفتن بلوک شرق، همچنان این چالش در جهان وجود دارد.

۱۱۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از چالش‌های جهانی است؟

«معیار قرار دادن بلوک‌بندی شرق و غرب - توجه به ابعاد فرهنگی - الگوگیری‌های مقلدانهٔ کشورهای غیرغربی - توجه به نوع عملکرد کشورهای صنعتی»

(۱) جهان اول، دوم و سوم - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - استعمارگر و استعمارزده

(۲) جهان اول، دوم و سوم - توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - استعمارگر و استعمارزده - شمال و جنوب

(۳) شمال و جنوب - توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - شمال و جنوب

(۴) جهان اول، دوم و سوم - استعمارگر و استعمارزده - استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون

۱۱۹- به ترتیب، اولین، مهم‌ترین و جدیدترین بحران اقتصادی در فرهنگ غرب کدام است؟

(۱) بحران اقتصادی سال ۱۸۲۰ میلادی انگلستان - بحران اقتصادی بین دو جنگ جهانی - بحران بویال طی قرن ۲۱م

(۲) بحران اقتصادی سال ۱۸۲۰ میلادی انگلستان - بحران اقتصادی بین دو جنگ جهانی - بحران اقتصادی از سال ۲۰۰۸ تاکنون

(۳) بحران اقتصادی بین دو جنگ جهانی (۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳م) - بحران اقتصادی انگلستان - بحران اقتصادی از سال ۲۰۰۸ تاکنون

(۴) بحران اقتصادی بین دو جنگ جهانی (۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳م) - بحران اقتصادی انگلستان - بحران بویال طی قرن ۲۱م

۱۲۰- چه تعداد از عبارات زیر در خصوص بحران معنویت، درست می‌باشد؟

- در فرهنگ مدرن، سکولاریسم به صورت آشکار مطرح شد؛ یعنی آدمیان برای رفتارهای دنیوی خود به دنبال توجیه دینی نیستند و آشکارا رفتارهای دنیوی خود را بروز می‌دهند.

- در قرن بیستم، جامعه‌شناسان گمان می‌کردند که معنویت بازگشت مجددی به عرصهٔ زندگانی بشر خواهد داشت و در پی آن سکولاریسم حذف خواهد شد.

- بازگشت دین به عرصهٔ زندگی بشر که نشانهٔ بحران معنویت در فرهنگ غرب است را پساکولاریسم می‌گویند که نشان‌دهندهٔ غفلت غرب از این ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی است.

- فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی و سکولاریسم، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید بلکه اومانیزم حاصل آن، موجی از پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی را به همراه آورد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۲۱- به ترتیب، در فرهنگ قرون وسطی، معتبرترین راه شناخت جهان چه بود و تردید در بنیان‌های معرفتی غرب از چه زمانی آغاز شد؟

(۱) شهود - وقتی که برخی نخبگان غربی ناچار به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی شدند.

(۲) وحی و تجربه - وقتی که برخی نخبگان غربی ناچار به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی شدند.

(۳) عقل و تجربه - زمانی که سیاست و اقتصاد غرب ابعاد جهانی پیدا کردند.

(۴) کتاب مقدس - زمانی که سیاست و اقتصاد غرب ابعاد جهانی پیدا کردند.

۱۲۲- هر یک از عبارات‌های زیر، ویژگی چه کسان یا چه جریانی است؟

- از دست رفتن جاذبه آن‌ها با فروپاشی بلوک شرق

- اعتراض به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیسم و سرمایه‌دار

- تقلید از رویکرد سوسیالیستی و مارکسیستی

(۱) منورالفکران غربگرا - منورالفکران غربگرا - روشنفکران چپ

(۳) روشنفکران چپ - بیدارگران اسلامی - منورالفکران غربگرا

۱۲۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در جنبش عدالتخانه، هدف فقط اصلاح رفتار خاصی از پادشاه نیست بلکه ساختار و شیوه زمامداری او در حال تغییر است، پس حاکمیت از مدار استعمار به مدار استبداد منتقل می‌شود.

(ب) تجربه موفقیت‌آمیز جنبش تنباکو، فعالیت‌های رقابت‌آمیز را به سمت جنبش عدالتخانه و تغییر مدار حرکت فعالیت رقابت‌آمیز از محور اصلاح رفتار به محور اصلاح ساختار تغییر داد.

(ج) مشکل عدالتخانه در این بود که عدالت را به کسانی تحمیل می‌کرد که نه تنها با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند بلکه قدرت را از طریق شمشیر و حمایت استعمارگران به دست آورده بودند.

(د) در قرن بیستم، جنبش‌های آزادی‌بخش بسیاری به خصوص در کشورهای جهان سوم شکل گرفت که آخرین آن، انقلاب اسلامی ایران است، به همین دلیل این قرن را، قرن انقلاب‌های رنگین نام‌گذاری کردند.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - ص - غ - غ

۱۲۴- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

معلول	علت
(الف)	توجه انقلاب اسلامی به آموزه‌های اسلام
تشکیل جبهه مقاومت و پایداری	(ب)
بطلان نظریه پایان تاریخ فوکویاما	(ج)

(۱) پاسداری انقلاب از عزت و اقتدار جهان اسلام - قرار گرفتن کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک غرب - انتقال بیداری از سطح نخبگان به فرهنگ عمومی جهان اسلام

(۲) وظیفه دانستن دفاع از محرومان و مستضعفان جهان - قرار گرفتن کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک غرب - موفقیت‌های انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن

(۳) مخاطب قرار دادن فطرت الهی همه انسان‌ها - قرار گرفتن کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک شرق - موفقیت‌های انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن

(۴) حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت - قرار گرفتن کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک شرق - انتقال بیداری از سطح نخبگان به فرهنگ عمومی جهان اسلام

۱۲۵- کدام یک از جنبش‌های زیر تحت تأثیر انقلاب اسلامی شکل گرفت و جهان غرب به ترتیب برای «جبران خلأهای معنوی خود» و

«تصویرسازی‌های خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی» از چه راهکارهایی استفاده کرده است؟

(۱) شکل‌گیری انتفاضه - تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی

(۲) تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر - تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار - ایجاد جریان‌های تروریستی وهابی

(۳) جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق - ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام - ایجاد جریان‌های تروریستی وهابی

(۴) پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰ میلادی الجزایر - ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۹

دوشنبه ۱۴۰۲/۰۱/۰۷

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۵	مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ ۱	۲۰	زوج کتاب ۱	۱۴۶	۱۶۵	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۲	۲۰	زوج کتاب ۲	۱۶۶	۱۸۵	
۳	جغرافیای ایران	۲۰	زوج کتاب ۱	۱۸۶	۲۰۵	۲۰ دقیقه
	جغرافیا ۲	۲۰	زوج کتاب ۲	۲۰۶	۲۲۵	
۴	منطق	۱۰	اجباری	۲۲۶	۲۳۵	۲۰ دقیقه
	فلسفه و منطق	۱۰		۲۳۶	۲۴۵	
۵	روان‌شناسی	۱۵	اجباری	۲۴۶	۲۶۰	۱۵ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو العربية (۱۳۳ - ۱۲۶):

۱۲۶- «أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَةً»:

- (۱) «آبی را از آسمان فرو فرستاده، پس زمین سرسبز می‌گردد!»
 (۲) «از آسمان آبی فرو فرستاده شد، آن‌گاه زمین سرسبز می‌شود!»
 (۳) «آب از آسمان نازل شده و زمین سرسبز می‌شود!»
 (۴) «آبی از آسمان نازل کرد و زمین را سرسبز گرداندا!»

۱۲۷- «مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفْرِقَةِ، فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ»:

- (۱) اگر کسی از شما فردی را دید که به متفرق شدن دعوت می‌کند، پس او مزدوری برای دشمن است!
 (۲) از شما هر کسی را دیدید که به تفرقه فرا می‌خواند، پس اوست مزدور دشمن!
 (۳) هر آن‌که از شما کسی را دید که به تفرقه فرا می‌خواند، پس او مزدور دشمن است!
 (۴) کسی از شما دید که به تفرقه دعوت می‌کند، پس مزدور دشمن است!

۱۲۸- «الدَّالِّينَ نَعْرِفُهَا مِنْذُ الْقَدِيمِ بِأَنَّهَا صَدِيقَةُ الْإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ وَ تُسْرِعُ إِلَى إِنْقَازِهِ حِينَ الْخَطَرِ!»:

- (۱) دلفین‌ها را از قدیم می‌شناسیم به این‌که آن‌ها دوست انسان در دریاها هستند و در زمان خطر برای نجات دادن او می‌شتابند!
 (۲) دلفین‌ها، آن‌ها را از قدیم می‌شناسیم که دوست انسان‌ها هستند و هنگام خطر برای نجات او می‌شتابند!
 (۳) از قدیم دلفین‌ها را به این می‌شناسیم که دوستی برای انسان در دریاها هستند و هنگام خطر سریعاً او را نجات می‌دهند!
 (۴) از زمان قدیم دلفین‌ها را می‌شناسیم که در دریاها دوست انسان می‌باشند و در خطر به نجات دادن او می‌شتابند!

۱۲۹- «إِنَّ وَالِدِي يَفْكَ الْأَسْرَى وَ يُعِينُ الْمَظْلُومِينَ وَ لَنْ يَزِدَ أَحَدٌ مِنْ بَيْتِهِ خَائِبًا!»:

- (۱) پدری دارم که اسیران را آزاد و به ستم‌دیدگان مرحمت می‌کند و کسی را از خانه خود نومید برنگردانده است!
 (۲) پدر من اسیرشدگان را آزاد می‌سازد و یاور ستم‌دیدگان است و احدی از خانه او نومید برنگردانده نشده است!
 (۳) پدر من اسیران را آزاد می‌کند و مظلومان را یاری می‌رساند و کسی ناامید از خانه او برنگردانده نخواهد شد!
 (۴) پدرم اسیران را آزاد می‌سازد و به مظلومان کمک می‌کند و احدی را از خانه‌اش ناامید برنخواهد گرداندا!

۱۳۰- «إِنَّ مِنْ أخطر الظواهر الطبيعية هي الأعاصير التي بإمكانها أن تسحب الأشياء الثقيلة إلى السماء!»:

- (۱) از خطرناک‌ترین پدیده‌های طبیعت گردبادها هستند که گاهی سنگین‌ترین چیزها را به آسمان می‌کشند!
 (۲) قطعاً گردباد از خطرناک‌ترین پدیده‌های طبیعی است که می‌تواند اشیای سنگین را تا آسمان بالا ببرد!
 (۳) از خطرناک‌ترین پدیده‌های طبیعی گردبادها هستند که می‌توانند چیزهای سنگین را به آسمان بکشند!
 (۴) از پرخطرترین پدیده‌های طبیعت گردبادها هستند که امکان دارد سنگین‌ترین چیزها را تا آسمان ببرند!

۱۳۱- عین الصحيح:

- (۱) النَّفْطُ مَادَّةٌ يَسْتَعْمَلُهَا الْإِنْسَانُ كَوَقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ بَعْضِ الْأَمْرَاضِ! نَفْتُ، مَادَّةٌ هِيَ الَّتِي يَسْتَعْمَلُهَا الْإِنْسَانُ كَوَقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ بَعْضِ الْأَمْرَاضِ! نَفْتُ، مَادَّةٌ هِيَ الَّتِي يَسْتَعْمَلُهَا الْإِنْسَانُ كَوَقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ بَعْضِ الْأَمْرَاضِ!
 (۲) إِرْزَعُ بَذُورَ الْخَيْرِ بَيْنَ النَّاسِ تَبَقَّ حَيًّا حَتَّى بَعْدَ مَوْتِكَ! مِيَانِ مَرْدَمِ بَذْرَهَائِ خَيْرٍ رَا بَكَارَ تَا حَتَّى پَسِ اَزْ مَرْگَتِ زَنْدِهٖ بَاقِي بَمَانِي!
 (۳) الْأَفْضَلُ هُوَ أَنْ تَأْمُرَ السَّائِرِينَ بِمَا تَفْعَلُنَّ أَنْفُسَكُنَّ! بَهْتَرُ بَرَايَ شَمَا أَنْ اَسْتِ كِهٖ دِيگَرَانِ رَا بَهٗ أَنْ چِهٖ كِهٖ خُودَتَانِ اِنجَامِ مِي‌دِهِيْدِ، دَسْتُورِ دِهِيْدِ!
 (۴) اِنْتِطَاقُ الطَّائِرِ الطَّنَّانِ وَ تَوْقُفُهُ السَّرِيْعَانِ يُشِيرَانِ التَّعَجُّبِ: بَهٗ رَاهِ اِفْتَادَنِ سَرِيْعِ مَرْغِ مَگَسِ وَ اِيسْتَادَنْشِ، مَايَةً تَعَجُّبِ اَسْتِ!

۱۳۲- عین الخطأ:

- (۱) الحرباء حيوان يغيّر لونه في الأوقات المختلفة و يُدِيرُ عَيْنَيْهَا عَجِيْبَةً! حَرْبَاءُ حَيَوَانِي اَسْتِ كِهٖ رَنْگَشِ رَا دَرِ زَمَانِ‌هَائِ مَخْتَلِفِ تَغْيِيْرِ مِي‌دِهْدِ وَ دُوْ جَشْمَشِ رَا بَهٗ شَكْلِ عَجِيْبِي مِي‌چَرخَانْدِ!
 (۲) قد يستطيع الغواصون التقاط صور في عمق المحيط في أضواء الأسماك المضيئة! غَوَاصَانِ شَائِدِ بَتَوَانْدِ دَرِ عَمَقِ اَقْيَانُوسِ، دَرِ زَبْرِ نُوْرَهَائِ مَاهِيَانِ نُوْرَانِي، عَكَّاسِي كَنْدِ!
 (۳) قد شهدت بلادنا نموًّا ملحوظًا في تصدير النفط في السنوات الماضية! كُشُورْمَانِ دَرِ سَالِ‌هَائِ گِذْشْتِهٖ، پِيْشْرِفْتِي چَشْمْگِيْرِ دَرِ صَادِرَاتِ نَفْتِ بَهٗ خُودِ دِيْدِهٖ اَسْتِ!
 (۴) لا بد لنا أن نكتب مقالات عديدة لإحصاء المناطق الثقافية في آسيا! نَاگَزِيْرِ شَدِيْمِ كِهٖ بَرَايَ شَمَارَشِ مَنَاطِقِ دَارِي تَمْدَنِ دَرِ اَسِيَا، مَقَالَاتِ زِيَادِي رَا بَنُوَيْسِيْمِ!

۱۳۳- «از دوستی با بسیار دروغگو بهره‌یز که او هم چون سراب است!»: عین الصحيح:

- (۱) أُحْذَرُكَ مِنْ مَصَادِقَةِ الْكُذَّابِ لِأَنَّهُ كَسْرَابٍ!
 (۲) إِحْذَرُ عَنِ صَدَقِ الْكُذَّابِ فَإِنَّهُ مِثْلُ السَّرَابِ!
 (۳) أَنْتَ إِتَّكَ عَنِ صَدَقِ الْكَاذِبِ لِأَنَّهُ شَبِيْهُ السَّرَابِ!
 (۴) إِتَّكَ وَ مَصَادِقَةَ الْكُذَّابِ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ!

■ اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يُناسب النّصّ (۱۳۸ - ۱۳۴):

هناك في كلّ مكان نعيش فيه جراثيم (ميكروبا) تُهدّد صحتنا و تُسبّب لنا الأمراض! و تُعدّ الجراثيم أيضاً تهديداً لحياة الكائنات الحيّة الأخرى و تُعرّضها للخطر! و لهذه الكائنات طرقاً لحماية نفسها و منها النمل فإنّه يُفرز مادّة تُبطل تأثير تلك الجراثيم. و لا يكتفي النمل بهذا فهو يقوم بإلصاق هذه الموادّ على جدران بيته!

و الآن نُشير إلى مثال آخر و هو العصفير. العصفير لا تُفرز تلك الموادّ القاتلة مثل النمل ولكن تستفيد منها. فهي تجعل النمل يَمِرّ خلال ريشها (ير) فيدخل النمل بين الريش فتلتصق (مى چسبید) تلك الموادّ القاتلة للجراثيم بريش العصفير. و هذه الأمور تدلّ على أنّ الله هو الذي ألهم الكائنات الطريقة التي تحمي بها عن نفسها!

۱۳۴- ماذا يفعل النمل في حماية نفسه من الجراثيم؟

(۲) يدخل في ريش العصفير حتّى لا يضرّه الجرثوم!

(۱) إنّهُ يبتعد عن الجراثيم بطرق مختلفة!

(۴) يختفي في بيته الآمن عندما يشعر بالخطر!

(۳) يقوم بإفراز مادّة تُهلك الجراثيم!

۱۳۵- يُلصق النمل تلك الموادّ على جدران بيته؛ لأنّه..... :

(۲) يُحبّ أن يدخل العصفير في بيته فينقذها من الموت!

(۱) يُريد أن يبطل أثر الجراثيم و يقتلها قبل أن تقترب من بيته!

(۴) إنّ يفعل هذا فستخاف منه الجراثيم خوفاً!

(۳) يقوم بإجراءات وقائيّة لحماية نفسه ممّا يُهدّده!

۱۳۶- عيّن الخطأ:

(۲) ليس هُنالك مكان حولنا يخلو من الجراثيم!

(۱) للكائنات الحيّة طرق تحمي بها عن نفسها!

(۴) للعصفير قدرة عجيبة في إنتاج موادّ تقتل الجراثيم!

(۳) لن تضرّ الجراثيم إلّا ما ليست لديه قوّة للدّفاع!

■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفيّ (۱۳۷ و ۱۳۸):

۱۳۷- «تُهدّد - تُسبّب - الأمراض - تُعرّض»:

(۱) تُهدّد: مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد - متعدّد / الجملة فعليّة و وصفيّة لـ «جراثيم»

(۲) تُسبّب: فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - مجهول - معرب / فعل و نائب فاعله «الأمراض»

(۳) الأمراض: اسم - جمع تكسير (مفرد: المرض) - معرّف بأل - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة

(۴) تُعرّض: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريض) - متعدّد / فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

۱۳۸- «يُفرز - جدران - يَمِرّ - القاتلة»:

(۱) يُفرز: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد - متعدّد / فعل و «مادّة» مفعوله

(۲) جدران: اسم - مثني مذكر - معرب / مجرور بحرف الجرّ «على» و علامة جرّه الكسرة

(۳) يَمِرّ: مضارع - مجرّد ثلاثي (مصدره: مرور) - لازم - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

(۴) القاتلة: اسم - مفرد مؤنث - اسم فاعل من فعل مجرّد ثلاثي - معرّف بأل / صفة أو نعت لـ «المواد»

■ عيّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۴۵ - ۱۳۹):

۱۳۹- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۲) تَنَوَّعَ مَعَالِمَ إِيْرانِ يُشَجِّعُ السَّائِحِينَ إِلَيْهَا!

(۱) إِذا مَلَكَ الأَرادِلَ هَلَكَ الأَفاضِل!

(۴) المُعَلِّمُونَ حاضِرُونَ في مَهْرَجانِ المُدْرَسَةِ!

(۳) أَعْطِنِي الوَرْقَةَ: المِحرار، الحُبوب المُسَكَّنَةُ!

۱۴۰- «أ تأمرون الناس بالبرّ و تنسون أنفسكم» عيّن ما يناسب معنى الآية الكريمة:

(۱) نصيحتي كنمت، بشنو و بهانه نگیر / هر آن چه ناصح مُشفق بگویدت بیذیر

(۲) آینه گر نقش تو بنمود راست / خودشکن، آینه شکستن خطاست

(۳) خدا از عابدان آن راگزیند / که در راه خدا، خود را نبیند

(۴) عالم که کامرانی و تن پروری کند / او خویشتن گم است، که را رهبری کند؟

۱۴۱- عيّن اسم المكان:

(۲) هذه اللّوحات تنصحنا أن نعبّر الشارع عبر ممّر المشاة!

(۱) مناطق توجّد في مدينتنا اشتهرت بطبيعتها الخلّابة!

(۴) مزارع قام بحصد المحاصيل عمّي الأكبر!

(۳) إنّ مبدأ العالم الهجريّ القمريّ هو الشهر المحرّم!

۱۴۲- عيّن اسماً منصوباً وُصف بالجملة:

(۲) لَمّا رأيتُ حيواناً مفترساً ظننت أنّه سيهجم عليّ سريعاً!

(۱) «إنّ ترضوا الله قرضاً حسناً يضاعفه لكم»

(۴) إنّكم ستصيرون رسّامين في المستقبل تحصلون على الجوائز!

(۳) يقترب من التمساح نوع من الطيور يُسمّى الرقراق!

۱۴۳- عيّن «ال» يُرادف اسم الإشارة:

(۲) كان لي خاتم فضّة في شبّابي، كان الخاتم اشتريته من مشهد!

(۱) المزرعة التي أتحدّث عنها كانت مزرعة جافّة من قبل!

(۴) أيّ مشكلة قادرة على هزيمتنا؟! أيّ مشكلة!

(۳) إنّهُ وُلد في أسرة قبل أعوام، تلك الأسرة كانت فقيرة!

۱۴۴- عین «اللام» تختلف:

(۱) إذا يريد الناس الاطلاع على تاريخ اللغة العربية فليراجعوا إلى كتب اللغويين!

(۲) «ما يريد الله ليجعل عليكم من حرج»

(۳) بعد وقوع الحادث جاء أصحابي بسرعة لينقذوني!

(۴) العاقل يسمع الكلام و يفهمه ليُجيب بدقة!

۱۴۵- عین ما فيه خطأ (من حيث الإعراب):

(۱) إنَّ أبي كان سيِّد قومِه و يَفكُّ الأسيْر!

(۳) متى يقوم الطائر الذكي بخداع المفترسين!

(۲) سجَّلتُ منظمة اليونسكو مسجدَ الإمام في قائمة التراث العالمي!

(۴) شجَّع هؤلاء الطلاب المثاليين بصوت مرتفع!

DriQ.com

تاریخ

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۶ تا ۱۶۵) و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۶۶ تا ۱۸۵ فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۶ تا ۱۶۵)

۱۴۶- در یک پژوهش تاریخی، موضوع تحقیق باید چگونه باشد؟

(۱) هدف پژوهش را مشخص کند.

(۲) دارای اثر و فایده باشد.

(۳) مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش شود.

(۴) علل، زمینه‌ها و نتایج رویدادها را مشخص کند.

۱۴۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «تاریخ‌نگاری نوین» صحیح است؟

(الف) بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی استوار بود.

(ب) به همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته می‌پردازد.

(ج) زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را بررسی و تجزیه و تحلیل می‌کند.

(د) از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا و ... استفاده می‌کند.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۴۸- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«دانش تاریخ، بدون توجه به زمان و مکان معنایی ندارد؛ زیرا .....»

(۱) رویدادهای تاریخی اگر چه که در زمان معینی در گذشته به وقوع پیوسته‌اند، اما آثار و پیامدهای آن‌ها گذشته، حال و آینده را به هم پیوند می‌زند.

(۲) همه رویدادهای تاریخی در زمانی معین و در بستر مکان روی داده‌اند.

(۳) شناخت و مطالعه زندگی مردمان در زمان‌ها و مکان‌های دیگر به ما کمک می‌کند تا درک درستی از هویت خود پیدا کنیم.

(۴) همه وقایع و تحولات تاریخی در محیط و در بستر مکان رخ می‌دهند.

۱۴۹- کدام گزینه مثال درستی برای عبارت زیر است؟

«گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی از دل زمین نمایان شده‌اند.»

(۱) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی (۲) سنگ‌نوشته مشهور روزتا

(۳) اشیاء و ظروف صابونی به دست آمده از تمدن جیرفت (۴) بقایای تخت جمشید

۱۵۰- کدام یک از گزینه‌های زیر منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به شمار می‌روند؟

(۱) بقایای شهرهای باستانی (۲) سنگ‌نوشته‌ها و گوردخمه‌ها

(۳) کاخ‌ها و آرامگاه‌ها (۴) نقاشی‌های کشف‌شده از غارها

۱۵۱- مفهوم تاریخ در کدام گزینه با عبارت زیر یکسان است؟

«در یونان باستان، ادبیات و هنرهای تجسمی، خصوصاً انواع شعر و مجسمه‌سازی شکوفا و پررونق بود.»

(۱) در حدود ۱۵۰۰ ق.م دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند.

(۲) درباره تاریخ ایتالیا و ایتالیایی‌های نخستین آگاهی کمی در دست است.

(۳) رودهای دجله و فرات بر شکل‌گیری و توسعه تمدن بین‌النهرین مؤثر بوده‌اند.

(۴) نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان، منبع ارزشمندی برای تحقیقات مورخان به شمار می‌رود.

۱۵۲- کدام عبارت‌ها درباره‌ی گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» بابلی‌ها نادرست هستند؟

(الف) هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(ب) مبنای گاه‌شماری رومی قرار گرفت.

(ج) در قلمرو هخامنشیان رواج داشت.

(د) سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۵۳- کدام یک از آثار به دست آمده از ایران باستان مربوط به دوره‌ی گردآوری خوراکی است؟

(۱) ابزارهای سنگی به دست آمده از کشف‌رود

(۲) شهر سوخته

(۳) معبد چغازنبیل

(۴) مفرغ‌های لرستان

۱۵۴- فراغنه‌ی مصری برای اداره‌ی امور کشور از ..... که ..... استفاده می‌کردند.

(۱) وزیر - مسئولیت اداره‌ی تمام امور کشور را برعهده داشت

(۲) کارگزار کل کشور - مسئولیت اداره‌ی امور اداری، مالی و قضایی را عهده‌دار بود

(۳) فرماندهان نظامی - وظیفه‌ی دفاع از کشور در برابر تهاجم بیگانگان را بر عهده داشتند

(۴) کاهنان - نقش مهمی در فرهنگ جامعه داشتند

۱۵۵- به ترتیب، براساس آیین بودا راه رسیدن به نیروانا چیست و در چه دوره‌ای به چین راه یافت؟

(۱) رنج و درد بی‌پایان - چه این

(۲) صداقت‌ورزی در ایمان و نیت - هان

(۳) کوشش، پندار و مراقبه - چه این

(۴) غلبه بر آرزو و خواستن - هان

۱۵۶- به ترتیب، از زمان کدام فرمانروای هخامنشی دولت‌شهرهای یونانی با هخامنشیان همسایه شدند و علت رقابت این دولت‌شهرها با

هخامنشیان بر سر چه بود؟

(۱) کوروش - مداخله‌ی هخامنشیان در امور دولت‌شهرهای یونانی

(۲) کوروش - تسلط بر منطقه‌ی آسیای صغیر

(۳) داریوش - توسعه‌طلبی نظامی هخامنشیان در شرق مدیترانه

(۴) داریوش - گسترش تجارت در دریای مدیترانه

۱۵۷- در تاریخ مطالعات ایران باستان کدام رویداد مهم در زمان محمدشاه قاجار به وقوع پیوست؟

(۱) رمزگشایی خط میخی و خوانده شدن کتیبه‌ی بیستون

(۲) افزایش تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی

(۳) خروج امتیاز کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار فرانسویان

(۴) گسترش فعالیت باستان‌شناسان زبده‌ی ایرانی

۱۵۸- چه تعداد از موارد زیر از جمله منابع نوشتاری دست اول ایرانی در شناخت تمدن هخامنشی است؟

«گل‌نوشته‌ها - سالنامه‌ها - کتاب‌های تاریخی - تورات - خدای‌نامه‌ها - کتاب‌های مورخان یونانی و رومی - سنگ‌نوشته‌ها»

(۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۲ (۴) ۴

۱۵۹- در مطالعه‌ی پیرامون تاریخ ایران باستان، نقش دریای مکران و خلیج فارس از چه نظر حائز اهمیت است؟

(۱) مسیر اصلی مهاجرت‌ها و حمله‌های نظامی حکومت‌های خارجی به ایران

(۲) ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین‌های دور و نزدیک جهان آن روز

(۳) تأثیر فوق‌العاده بر جنبه‌های گوناگون زندگی سیاسی، اجتماعی و فکری ایرانیان در طول تاریخ

(۴) پل ارتباطی میان شرق و غرب جهان باستان

۱۶۰- حکومت ماد در زمان .....

(۱) هووخشتره، بر مرکز بین‌النهرین و بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر مسلط شد.

(۲) چهارمین فرمانروای این سلسله، به اوج قدرت رسید.

(۳) سومین پادشاه مادی، برای مقابله با هجوم آشوری‌ها اقدام به تشکیل سپاهی از قبایل متحد خود کرد.

(۴) آستیاگ، در نتیجه‌ی اتحاد طوایف ماد با فرمانروای یکی از حکومت‌های محلی از میان رفت.

۱۶۱- کدام گروه از فرمانروایان ساسانی توسط بزرگان از قدرت برکنار شدند یا به قتل رسیدند؟

(۱) اردشیر بابکان، شاپور اول و قباد یکم

(۲) قباد یکم، انوشیروان و خسرو پرویز

(۳) قباد یکم، هرمز چهارم و خسرو پرویز

(۴) هرمز چهارم، بهرام چوبین و شیرویه

۱۶۲- در دوره‌ی هخامنشی مادی‌ها در چه سمت‌هایی به کار گرفته می‌شدند؟

(۱) فرماندهی سپاه جاویدان - نظارت بر عملکرد مقام‌ها در شهری‌ها

(۲) اداره‌ی اجزای تشکیلات اداری مرکزی - فرماندهی ناوهای جنگی

(۳) قضاوت در امور سیاسی و نظامی - فرماندهی سپاه جاویدان

(۴) فرماندهی ناوهای جنگی - قضاوت در امور سیاسی و نظامی

۱۶۳- در عصر ساسانی موبدان چه نقشی در تغییر موقعیت زنان در این دوره ایفا کردند؟

- (۱) با تدوین بخش‌هایی از اوستا موقعیت زنان را پایین‌تر از مردان قرار دادند.
- (۲) برای زن به عنوان کدبانوی خانه اختیاراتی برابر با پدر خانواده قائل بودند.
- (۳) زنان را برای انجام فعالیت‌های خارج از خانه تشویق می‌کردند.
- (۴) با تکیه بر آموزه‌های زرتشت بر برابری حقوق آن‌ها با مردان تأکید داشتند.

۱۶۴- در نبرد حرّان که در زمان ..... صورت گرفت، سورنا با استفاده از ..... توانست ..... رومی را شکست دهد.

- (۱) مهرداد اول - فیل - کراسوس
- (۲) ارد دوم - صدای طبل در آغاز حملات - کراسوس
- (۳) ارد دوم - فیل - والریانوس
- (۴) مهرداد اول - صدای طبل در آغاز حملات - والریانوس

۱۶۵- به ترتیب «کاخ آپادانا - قالی بهارستان - معبد آناهیتا در کنگاور - کاخ الحضر» مربوط به کدام دوره‌های باستانی ایران است؟

- (۱) هخامنشی - هخامنشی - ساسانی - اشکانی
- (۲) هخامنشی - ساسانی - ساسانی - اشکانی
- (۳) هخامنشی - ساسانی - اشکانی - اشکانی
- (۴) ساسانی - هخامنشی - اشکانی - ساسانی

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۶۶ تا ۱۸۵)

۱۶۶- در مطالعه و شناخت «سلسله حکومتی صفاریان» کدام گروه از کتاب‌های تاریخی قابل استفاده هستند؟

- (۱) تاریخ‌های عمومی و تک‌نگاری‌ها
- (۲) تاریخ‌های محلی و سلسله‌ای
- (۳) تاریخ‌های عمومی و منظوم
- (۴) تاریخ‌های محلی و تک‌نگاری‌ها

۱۶۷- کدام گزینه درباره مقایسه اشکال مختلف تاریخ‌نگاری صحیح است؟

- (۱) در کتاب فتوح البلدان برخلاف اخبار الطوال، مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.
- (۲) کتاب تجارب‌الامم همانند فتوح البلدان به شیوه تاریخ‌نگاری ترکیبی تألیف شده است.
- (۳) در کتاب مروج الذهب همانند تاریخ بیهقی، مورخ علل، آثار و پیامدهای وقایع تاریخی را تحلیل و تفسیر می‌کند.
- (۴) گزارشات و اخبار در کتاب معادن الجواهر برخلاف تاریخ طبری به شیوه سال‌شماری تنظیم شده است.

۱۶۸- تاریخ بلعمی در کدام گروه از کتاب‌های تاریخی قرار گرفته و مربوط به چه دوره‌ای است؟

- (۱) عمومی - غزنوی
- (۲) سلسله‌ای - تیموری
- (۳) عمومی - سامانی
- (۴) سلسله‌ای - صفوی

۱۶۹- علت رونق اقتصادی مکه و نفوذ سیاسی قریش در این شهر پیش از اسلام چه بود؟

- (۱) تجارت با شام و سرزمین‌های اطراف - وجود تشکیلات اداری و نظامی منسجم
- (۲) شرایط مناسب اقلیمی برای کشاورزی - وجود تشکیلات اداری و نظامی منسجم
- (۳) تجارت با شام و سرزمین‌های اطراف - در اختیار داشتن اداره کعبه
- (۴) شرایط مناسب اقلیمی برای کشاورزی - در اختیار داشتن اداره کعبه

۱۷۰- پیمان صلح حدیبیه چند سال دوام آورد و از جمله حوادثی که در فاصله این سال‌ها رخ داد، کدام است؟

- (۱) دو - ابلاغ سوره براءت و اعلام مکه و خانه خدا به عنوان حرم اسلامی
- (۲) سه - اعزام سفیران رسول خدا به نزد پادشاهان ایران، روم، مصر و حبشه
- (۳) سه - اعلام پذیرش اسلام و فرمانبرداری هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب از رسول خدا
- (۴) دو - اعلام تبعیت تعدادی از حاکمان محلی از جمله عمان، بحرین، نجران و یمن نسبت به حکومت مدینه

۱۷۱- شکوفایی تمدن اسلامی تحت تأثیر چه عاملی و از چه زمانی آغاز شد؟

- (۱) استیلای اعراب بر اقوام مختلف با فرهنگ‌ها و زبان‌های مختلف - دوره خلافت عثمان
- (۲) افزایش منابع اقتصادی مسلمانان و درآمدهای مالیاتی جدید - دوره خلافت عمر
- (۳) گسترش قلمرو خلافت و توسعه و نفوذ اسلام - دوره خلافت عثمان
- (۴) پذیرش اسلام توسط مردم متمدن مصر، شام و ایران - دوره خلافت عمر

۱۷۲- کدام اقدام و سیاست امویان موجب ایجاد دودستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که از درون، خلافت امویان را تضعیف کرد؟

- (۱) قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای
- (۲) انتخاب هم‌زمان دو فرزند به ولایت‌عهدی
- (۳) فاصله گرفتن از ارزش‌های انسانی و اخلاقی
- (۴) توزیع نامساوی درآمدهای عمومی

۱۷۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر دربارهٔ دورهٔ حکومت پنجمین خلیفهٔ عباسی درست است؟

(الف) از جمله خلفای قدرتمند عباسی بود.

(ب) مقام و جانش را مدیون خالد پسر یحیی برمکی بود.

(ج) در زمان او فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان به اوج خود رسید.

(د) مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.

(ه) معاصر با دورهٔ زندگانی امام رضا (ع) بود.

(۱) ۲ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۳

۱۷۴- به ترتیب، مهاجرت قبایل عرب به ایران از چه زمانی و با چه هدفی صورت گرفت و از جمله پیامدهای آن چه بود؟

(۱) دورهٔ امویان - نفوذ فرهنگ اسلامی در ایران - درگیری‌های قبایل مهاجر عرب با ساکنان بومی

(۲) دورهٔ امویان - نظارت بر دریافت مالیات‌ها و جزیه - آشنایی تدریجی ایرانیان با اسلام

(۳) دوران فتوحات مسلمانان - تحکیم سلطهٔ مسلمانان بر ایران - فراهم آمدن شرایط برای فعالیت داعیان عباسی

(۴) دوران فتوحات مسلمانان - حفاظت از مناطق مرزی - هضم مهاجران در فرهنگ ایرانی

۱۷۵- نخستین سلسلهٔ مسلمان ایرانی که ..... در پی ..... از میان رفت.

(۱) با نظر مساعد خلیفهٔ عباسی پدید آمد - حملهٔ یعقوب لیث صفاری به نیشابور

(۲) ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقهٔ خراسان داشت - شکست در نبرد دندانقان

(۳) بر بغداد استیلا پیدا کرد - شکست در نبرد با امیر اسماعیل سامانی

(۴) بدون فرمان و اجازهٔ خلیفه به قدرت رسید - کشمکش با سپاهیان خلیفه و صفاریان

۱۷۶- کدام سیاست حکومتی سلجوقیان در درازمدت موجب ضعف و زوال این حکومت شد؟

(۱) دخالت در اختلافات و منازعات میان پیروان فرقه‌ها و مذاهب اسلامی در برخی از شهرها

(۲) توسعهٔ نظام اقطاع

(۳) گسترش حوزهٔ نفوذ و قدرت دیوان‌سالاران در امور کشور

(۴) حذف منصب وزیر

۱۷۷- هنر ..... در دورهٔ سلجوقی به لحاظ کیفیت ..... دورهٔ سامانی بود.

(۱) فلزکاری - درحد

(۲) سفالگری - پایین‌تر از

(۳) سفالگری - بالاتر از

(۴) فلزکاری - ضعیف‌تر از

۱۷۸- کدام گزینه در مورد پیامدهای کشورگشایی‌های مغولان صحیح است؟

(الف) نابودی نظام حقوقی و قضایی

(ب) توسعهٔ تجارت بین‌المللی

(ج) زوال شهر و شهرنشینی

(د) شکوفایی هنر

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۷۹- کدام‌یک از آثار زیر در دورهٔ نامسلمانی مغولان نگاشته شده است؟

(۱) تاریخ جهانگشا

(۲) تاریخ گزیده

(۳) جامع‌التواریخ

(۴) احسن‌التواریخ

۱۸۰- کدام گزینه، به ترتیب، درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر را «دربارهٔ شهر قندهار» در عصر صفوی، به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برای حفظ مناطق شرقی و داشتن درآمدهای گمرکی، برای ایران حائز اهمیت بود.

(ب) در زمان شاه صفی از ایران جدا شد و شاه سلیمان آن را باز پس گرفت.

(ج) شورشیان این شهر با حرکت به سوی اصفهان به حکومت صفوی پایان دادند.

(۱) غ - ص (۲) ص - ص (۳) غ - غ (۴) ص - غ - ص

۱۸۱- توالی ساخت بناهای تاریخی در ایران دورهٔ اسلامی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) میدان نقش جهان ← مسجد جمعهٔ اصفهان ← رصدخانهٔ مراغه

(۲) ربع‌رشیدی ← رصدخانهٔ مراغه ← مسجد جمعهٔ اصفهان

(۳) مسجد جمعهٔ اصفهان ← عالی‌قاپو ← ربع‌رشیدی

(۴) رصدخانهٔ مراغه ← شام‌غازان ← میدان نقش جهان

۱۸۲- با توجه به وضعیت علم در عصر صفوی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) علوم تجربی و ریاضیات ← رو به پیشرفت نهاد.

(۲) فقه و کلام ← علمای بزرگی پا به عرصه نهادند.

(۳) تاریخ‌نگاری ← نسبت به دورهٔ مغول و تیموری دچار افول شد.

(۴) نجوم و ستاره‌شناسی ← با خرافات آمیخته شد.

۱۸۳- پادشاهی شارلمانی مربوط به چه دوره‌ای است و کدام عبارت دربارهٔ او نادرست است؟

- ۱) پس از فروپاشی امپراتوری روم غربی - برخلاف پدر و نیای خود با پاپ متحد شد.
- ۲) پیش از فروپاشی امپراتوری روم غربی - نهاد اداری دوران امپراتوری روم را احیا کرد.
- ۳) پس از تحکیم نظام فئودالیسم در اروپا - بخش اعظم اروپای شرقی و مرکزی را تحت سلطهٔ خود درآورد.
- ۴) پیش از تحکیم نظام فئودالیسم در اروپا - علمای مسیحی را از انگلستان، ایرلند و ایتالیا برای تدریس به مدرسهٔ کاخ سلطنتی خود دعوت کرد.

۱۸۴- کشف قارهٔ آمریکا توسط چه کسی و با حمایت مالی کدام کشور صورت گرفت؟

- ۱) کریستف کلمب - ایتالیا
  - ۲) کریستف کلمب - اسپانیا
  - ۳) آلبو کرک - اسپانیا
  - ۴) آلبو کرک - ایتالیا
- ۱۸۵- به ترتیب «کمال‌الدین بهزاد» و «غیاث‌الدین شیرازی» در چه زمینه‌هایی و در کدام دوره فعالیت می‌کردند؟
- ۱) تاریخ‌نگاری - فلسفه - تیموری - صفوی
  - ۲) نگارگری - فلسفه - تیموری - صفوی
  - ۳) نگارگری - معماری - صفوی - تیموری
  - ۴) تاریخ‌نگاری - معماری - صفوی - تیموری

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شمارهٔ ۱۸۶ تا ۲۰۵) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شمارهٔ ۲۰۶ تا ۲۲۵، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۱۸۶ تا ۲۰۵)

۱۸۶- کدام گزینه در شاخه‌ای از جغرافیا که «جغرافیای تاریخی» یکی از زیرشاخه‌های آن است، مورد مطالعه قرار نمی‌گیرد؟

- ۱) نقش عوامل طبیعی و انسانی در مطالعهٔ پراکندگی جمعیت
- ۲) چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان
- ۳) مطالعهٔ کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست و پیامدهای تأثیر این دو بر یکدیگر
- ۴) چگونگی و علل پراکندگی بوم‌سازگان، گونه‌ها و زیست‌بوم‌ها در سطح زمین

۱۸۷- در متن زیر به ترتیب پاسخ کدام سوالات کلیدی جغرافیا وجود دارد؟

«یکی از مسائل مهمی که شهرهای صنعتی به خصوص تهران در فصل سرما با آن مواجه است، موضوع آلودگی هواست که البته استفادهٔ گسترده از وسایل نقلیهٔ شخصی و بی‌توجهی مدیران به توسعهٔ ناوگان حمل و نقل عمومی در بروز آن حائز اهمیت است.»

- ۱) کجا - چه موقع - چطور - چرا
- ۲) کجا - چه موقع - چه چیز - چه کسی
- ۳) چه چیز - کجا - چه کسی - چرا
- ۴) چه چیز - چه موقع - چه کسی - چطور

۱۸۸- چنانچه بخواهیم متن سؤال قبل را مبنای یک پژوهش جغرافیایی قرار دهیم، اطلاعات داده‌شده برای انجام کدام گام از پژوهش ناقص است؟

- ۱) گام اول
- ۲) گام دوم
- ۳) گام سوم
- ۴) گام پنجم

۱۸۹- کدام مثال متناسب با موقعیت مطلق یک مکان است؟

- ۱) کشورهای حائل که بین دو یا چند قدرت بزرگ قرار دارند، معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری پیدا می‌کنند.
- ۲) امکان تبدیل کشورهایی که در منطقهٔ معتدل واقع شده‌اند به قدرت‌های سیاسی منطقه‌ای یا جهانی بیشتر است.
- ۳) یکی از دلایل جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را می‌توان محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس و دهانهٔ اروندرود دانست.
- ۴) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصرهٔ قدرت خشکی تأثیرگذار است.

۱۹۰- کشور ایران به دلیل ..... از موقعیت ..... ممتازی برخوردار است.

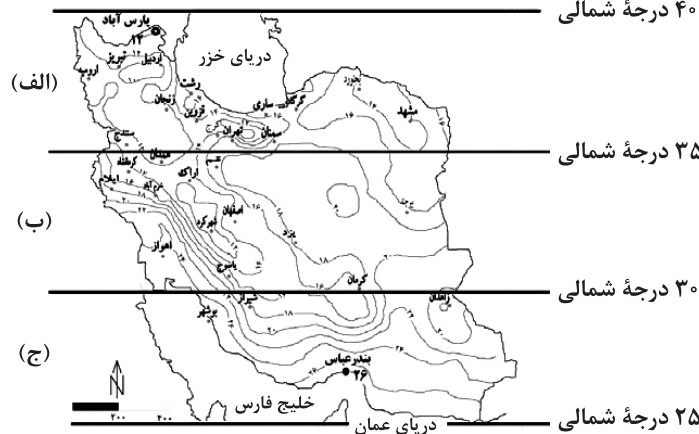
- ۱) گستردگی در عرض جغرافیایی ۴۴ تا ۶۳ درجه در جنوب منطقهٔ معتدلهٔ نیمکرهٔ شمالی - جغرافیایی
- ۲) قرارگیری در مرکز و قلب ناحیهٔ جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام - مطلق
- ۳) مجاورت با خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر - نسبی
- ۴) تنوع آب و هوایی و دسترسی به آب‌های آزاد - ریاضی

۱۹۱- چنانچه با یک خط فرضی عمومی کشور ایران را به دو نیمه تقسیم کنیم، چه تعداد از پدیده‌های زیر در نیمهٔ غربی قابل مشاهده است؟

«دشت‌های تراکمی - کوه‌های مینیاتوری - سیلاب دشت‌ها - گنبد نمکی - رشته‌کوه‌های آلاداغ و هزار مسجد - رشته‌کوه‌های حاصل از برخورد صفحات - نفوذ توده هوای مرطوب موسمی - اختلاف شدید دما»

۱۹۲- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه درست است؟
۴۰ درجه شمالی

(۱) میانگین دمای سالیانه در منطقه (الف) برخلاف منطقه (ج) بالا است.

(۲) بارش کم و خشکی هوا ویژگی مشترک منطقه (ب) و (ج) است.

(۳) در منطقه (ب) برخلاف منطقه (الف) اختلاف دما کم است.

(۴) در منطقه (ب) برخلاف منطقه (الف) توان تبخیر و تعرق بیشتر بوده و بارندگی‌ها نامنظم است.

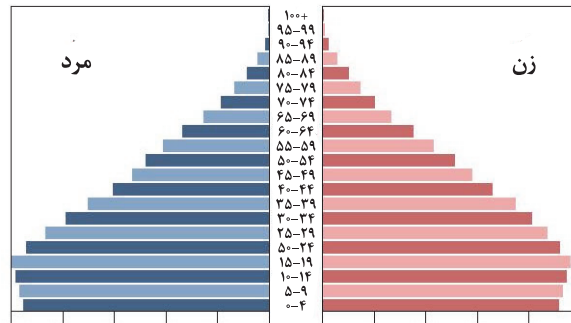
۱۹۳- در نواحی مرطوب، رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، ..... هستند.

(۱) طغیانی و کم آب (۲) دائمی اما کم آب (۳) دائمی و پر آب (۴) طغیانی و اتفاقی

۱۹۴- متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت کشور چه می‌کنند؟

(۱) سیاست کنترل جمعیت را اعمال می‌کنند. (۲) عوامل مؤثر در افزایش جمعیت را شناسایی می‌کنند.
(۳) میزان مرگ و میرها و هم‌چنین علت آن را بررسی می‌کنند. (۴) رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.

۱۹۵- با توجه به نمودار زیر، مهم‌ترین مسئله مورد توجه برای برنامه‌ریزان این کشور چیست؟

(۲) جلوگیری از پیری جمعیت

(۱) بهبود وضعیت سالمندان

(۴) امنیت ملی

(۳) ایجاد فرصت‌های تحصیلی، رفاهی و تفریحی برای جوانان

۱۹۶- نخستین استانی که در سال ۱۳۷۲ و با تصویب مجلس شورای اسلامی به استان‌های قبلی اضافه شد، کدام است؟

(۱) اردبیل (۲) قم (۳) البرز (۴) گلستان

۱۹۷- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را درباره «شکل سکونتگاه‌ها» به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.
(ب) آب، خاک، شیب زمین نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نیز نقش دارد.
(ج) سکونتگاه‌های شهری با توجه به میزان جمعیت و نوع کارکرد خود شکل‌های متفاوتی دارند.
(د) روستاهای پراکنده تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - ص

۱۹۸- عشایر با جمعیتی ..... از کل جمعیت کشور، ..... و ..... کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

(۱) کم‌تر از ۲۰ درصد - ۲۵ درصد واحد دامی - ۲۰ درصد تولید پروتئین مربوط به دام

(۲) حدود ۲۰ درصد - ۲۵ درصد تولید پروتئین مربوط به دام - ۲۰ درصد واحد دامی

(۳) کم‌تر از ۲ درصد - ۲۰ درصد تولید پروتئین مربوط به دام - ۲۵ درصد واحد دامی

(۴) حدود ۲ درصد - ۲۰ درصد واحد دامی - ۲۵ درصد تولید پروتئین مربوط به دام

۱۹۹- با توجه به مفاهیم اساسی دانش جغرافیا، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه، محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.
 (۲) بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌نامند. در هر مکان پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند.
 (۳) از جمله عملکردهای انسان در ارتباط با محیط طبیعی نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌هاست که در طولانی مدت تعادل محیط را به هم می‌زند.
 (۴) علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده کرده و با یک دید همه جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد.

۲۰۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر از جمله ویژگی‌ها و قابلیت‌های دریایی است که به دلیل «وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی» اهمیت زیادی برای ایران دارد؟

- «عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی - امکان عبور کشتی‌های تجاری و نفت‌کش‌های غول پیکر - وجود منابع عظیم نفت و گاز در بستر آن - امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر - حوضه آبریز پرآب‌ترین رود ایران - دسترسی به بازار مصرف کشورهای آسیای میانه - فراهم آوردن امکان دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی»

(۱) ۷ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۴

۲۰۱- پیدایش بخش اعظم چین‌خوردگی‌های وسیعی که قله تخت سلیمان در آن واقع شده، حاصل چیست؟

- (۱) لغزش صفحات زمین در امتداد هم (۲) کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال
 (۳) برخورد صفحات عربستان و اوراسیا (۴) فعالیت‌های آتش‌فشانی در دوره کواترنر

۲۰۲- کدام گزینه، جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

نام توده هوا	جهت نفوذ به کشور	دوره نفوذ	منشأ	اثر آب و هوایی
		(الف)	دریای سرخ	
(ب)	جنوب شرقی	دوره گرم	(ج)	(د)

- (۱) دوره گرم - مرطوب موسمی - اقیانوس اطلس - بارش برف و باران (۲) دوره سرما - مرطوب موسمی - اقیانوس هند - باران‌های سیلابی
 (۳) دوره سرما - مرطوب غربی - اقیانوس اطلس - بارندگی در سواحل (۴) دوره گرم - مرطوب غربی - اقیانوس هند - افزایش شدید دما

۲۰۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره «بزرگ‌ترین دریاچه داخلی ایران» صحیح است؟

- (الف) آن را با نام‌هایی چون چیچست و کبودان نیز می‌شناسند.
 (ب) دومین دریاچه آب شور جهان و یکی از مهم‌ترین زیست‌بوم‌های آبی ایران است.
 (ج) آب آن موجب معتدل شدن آب و هوای منطقه شده است.
 (د) جزایر متعدد آن محل زندگی انواع پرندگان مهاجر است.
 (ه) بیش از ۳۰ میلیارد متر مکعب از حجم آب آن در اثر تبخیر و عدم ورود منابع آب کافی از میان رفته و قسمت جنوبی آن با خشکی کامل مواجه گردید.

(۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۲ (۴) ۴

۲۰۴- کدام گزینه درباره واحدی از تقسیمات کشوری که توسط «فرماندار» اداره می‌شود، درست است؟

- (۱) در عصر قاجار بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری به شمار می‌رفت.
 (۲) در سال ۱۳۱۶ و بعد از تصویب قانون تقسیمات کشوری تعداد آن‌ها در کل کشور ۴۹ عدد بود.
 (۳) معادل «خوره» در دوره ساسانیان است.
 (۴) از لحاظ نظام اداری تابع تشکیلات مرکزی است.

۲۰۵- کدام عبارت‌ها درباره «بخش خدمات» نادرست است؟

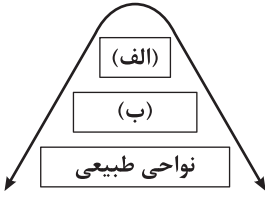
- (الف) به زنجیره فعالیت‌هایی گفته می‌شود که به طور مستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثراند.
 (ب) کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.
 (ج) محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود.
 (د) در ایران بیشتر از طریق سرمایه‌گذاری بخش دولتی انجام می‌شود.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - ج

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سؤالات ۲۰۶ تا ۲۲۵)

۲۰۶- به ترتیب چه تعداد از عبارتهای زیر دربارهٔ موارد (الف) و (ب) در شکل زیر، صحیح است؟

(الف) بخشی از سطح زمین است که ویژگیهای جغرافیایی همگون و خاصی دارد.

(ب) با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور متمایز می‌شوند.

(ج) تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی هستند.

(د) با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت حاکم بر آن، انواع مختلفی دارد.

(ه) دین، زبان، فرهنگ و نوع فعالیت‌های اقتصادی از جمله ملاک‌های تعیین حدود این نواحی است.

(و) در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند و به وجود می‌آیند.

(ز) تعیین مرز این نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی است.

(۱) ۳ - ۳ (۲) ۴ - ۴ (۳) ۳ - ۳ (۴) ۳ - ۴

۲۰۷- با توجه به تعریف مفهوم مناطق آزاد تجاری، کدام عبارت‌ها متناسب با «منطقهٔ آزاد تجاری - صنعتی انزلی» است؟

(الف) انسان‌ها نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(ب) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

(ج) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(د) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۲۰۸- کدام گزینه مرتبط با «عامل اصلی به وجود آمدن ویژگی‌های آب و هوایی در نواحی مختلف زمین» است؟

(۱) هرچه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد.

(۲) همهٔ بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند.

(۳) در حالی‌که برخی مناطق چون نواحی استوایی و آسیای موسمی، بسیار پر باران هستند. برخی نواحی داخلی قاره‌ها و بیابان‌ها مقدار ناچیزی بارندگی دارند.

(۴) فشار هوا در یک مکان، متغیر است و کم و زیاد می‌شود.

۲۰۹- کدام عبارت‌ها دربارهٔ «ناحیهٔ استوایی» نادرست است؟

(الف) به دلیل زاویهٔ مستقیم تابش و گرمای همیشگی، از جمله مراکز پرفشار زمین است.

(ب) مقدار انرژی دریافتی روزانه در این نواحی ۱۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

(ج) بیشتر مزارع تک محصولی این نواحی در نزدیکی سواحل دریاها واقع شده‌اند.

(د) سرعت و شدت هوازدهی در آن‌جا زیاد است.

(۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۲۱۰- «به فرآیند خرد و متلاشی شدن و تجزیهٔ سنگ‌ها» ..... می‌گویند که .....

(۱) فرسایش - توسط عواملی چون آب و باد صورت می‌گیرد.

(۲) فرسایش - موجب پیدایش و شکل‌گیری ناهمواری‌ها در سطح زمین می‌شوند.

(۳) هوازدهی - سرعت آن به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.

(۴) هوازدهی - طی سه مرحله صورت می‌گیرد.

۲۱۱- به ترتیب چه تعداد از موارد زیر، حاصل «فرسایش تراکمی» و «فرسایش کاوشی» است؟

«گرزدیو - تلماسه - برخان - طاق‌های دریایی - کلویت - جزایر مرجانی - اشکال کارستی - چاله‌های بادی - باتلاق‌ها»

(۱) ۴ - ۴ (۲) ۴ - ۵ (۳) ۴ - ۵ (۴) ۴ - ۳

۲۱۲- کدام گزینه، پاسخ درست سؤالات زیر است؟

(الف) منحنی داده‌شدهٔ نیم‌رخ توپوگرافی کدام پدیده است؟

(ب) نقطهٔ A چند متر از سطح دریا ارتفاع دارد؟

(ج) شیب در کدام قسمت کم‌تر است؟

(۱) دره - ۱۲۰ - شرق

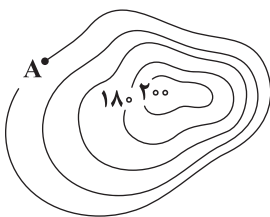
(۲) کوه - ۱۲۰ - غرب

(۳) دره - ۱۶۰ - غرب

(۴) کوه - ۱۶۰ - شرق

۲۱۳- به ترتیب رابطهٔ بین «ارتفاع و تعداد گونه‌ها» و «سرعت رشد پوشش گیاهی و میزان تولید مادهٔ آلی» چگونه است؟

(۱) معکوس - معکوس (۲) معکوس - مستقیم (۳) مستقیم - معکوس (۴) مستقیم - مستقیم

۲۱۴- کدام گزینه به ترتیب، درباره نواحی زیستی که ۳۳ درصد و ۱۵ درصد سطح زمین را شامل می‌شود، درست و نادرست است؟
 (۱) خشکی هوا، سرما یا گرمای شدید هوا شرایط نامناسبی را برای فعالیت انسان فراهم آورده است - تغییرات آب و هوایی، ذوب شدن یخچال‌ها و از بین رفتن پوشش گیاهی دامنه‌ها مشکلاتی را برای این نواحی فراهم آورده است.
 (۲) به عنوان پناهگاه حیات وحش، تنوع زیستی گیاهی و جانوری خاص خود را دارد - از جمله راهکارهای حفاظت از این نواحی ایجاد حوضچه‌های ذخیره و سیل‌بند و جمع‌آوری آب است.
 (۳) شیب زمین و محدودیت خاک، خانه‌سازی و فعالیت کشاورزی را با مشکل مواجه می‌کند - برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا مناسب است.
 (۴) به دلیل ساعت‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشید در حوزه تأمین انرژی حائز اهمیت‌اند - به دلیل تمرکز زیاد جمعیت و فعالیت‌های انسانی در معرض خطر قرار گرفته است.

۲۱۵- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی کدام مقایسه، صحیح است؟

- (۱) در فعالیت‌های نوع دوم برخلاف نوع اول، کالایی تولید نمی‌شود.
 (۲) فعالیت‌های نوع سوم برخلاف نوع دوم، فعالیت‌های متنوعی را در بر می‌گیرد و بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیر زیادی گذاشته است.
 (۳) فعالیت‌های نوع سوم همانند نوع دوم با حمل و نقل، خرید و فروش و تجارت مرتبط است.
 (۴) فعالیت‌های نوع دوم همانند نوع سوم با تولید انواع کالاهایی که ما در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم، سر و کار دارد.

۲۱۶- کدام کشورهای آسیایی در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده‌اند؟

- (۱) مالزی - کره شمالی - تایوان - سنگاپور
 (۲) چین - سنگاپور - اندونزی - کره شمالی
 (۳) چین - هند - سنگاپور - تایوان
 (۴) مالزی - تایلند - چین - سنگاپور

۲۱۷- چه تعداد از عبارتهای زیر از جمله مزایای سرمایه‌گذاری در کشورهای پیرامون برای شرکت‌های چند ملیتی است؟

(الف) استفاده از منابع طبیعی کشورهای پیرامون

(ب) برخورداری از نیروی کار ارزان قیمت

(ج) بهره‌مندی از کمک‌های مالی و حمایتی دولت‌ها در کشورهای پیرامون

(د) رهایی از قید نظام مالیاتی و بیمه کارگران

(ه) صدور مواد اولیه و خام کشورهای خود به این نواحی

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۲۱۸- اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری میان کشورهای ..... و با هدف ..... شکل می‌گیرد؛ مانند ..... .

- (۱) توسعه‌یافته - کاهش مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی - نفتا
 (۲) همسایه - افزایش تجارت میان کشورها - اوپک
 (۳) توسعه‌یافته - ممنوعیت واردات برخی کالاها - آسه آن
 (۴) همسایه - رونق و توسعه اقتصادی - آکو

۲۱۹- چه تعداد از عبارتهای زیر از جمله عوامل مورد توجه در انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت است؟

«دسترسی آسان به سرتاسر کشور - دوری از مرزها - قرارگیری در تقاطع راه‌های ارتباطی - وجود جمعیت قابل توجه - دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز - داشتن قابلیت دفاعی مناسب»

- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۴

۲۲۰- هدف از مرزبندی سیاسی - اداری در داخل کشورها چیست و میزان اختیارات واحدهای سیاسی درون این کشورها به چه عاملی بستگی دارد؟

- (۱) اعمال اراده سیاسی نظام حاکمیت و اداره آسان‌تر فضای جغرافیایی - قدرت اقتصادی دولت‌ها
 (۲) اعمال حاکمیت بر فضای جغرافیایی و ارائه خدمات مناسب به شهروندان - ساختار انسانی این واحدها
 (۳) اداره آسان‌تر فضای جغرافیایی و ارائه خدمات مناسب به شهروندان - نوع نظام سیاسی آن‌ها
 (۴) ارائه خدمات مناسب به شهروندان و حفظ اقتدار سیاسی حکومت - تعداد واحدهای سیاسی

۲۲۱- کدام گزینه به ترتیب، الگوی زیر را درباره وظایف عمده مدیریت کشور به درستی کامل می‌کند؟

- (۱) حاکمیت - حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آن‌ها و وضع قوانین و مقررات
 (۲) نظام مدیریت - پیشگیری از جنگ و توسعه همکاری‌های تجاری
 (۳) اداره امور سرزمین - برقراری نظم و امنیت و رسیدگی به اختلافات
 (۴) مدیریت سیاسی فضای جغرافیایی - همکاری با نهادهای بین‌المللی و برقراری صلح

۲۲۲- در سال ۱۳۸۸ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در راستای کدام رویکرد تغییر جهت داد و منطقه عملیاتی آن شامل چه نواحی می‌شود؟

- (۱) تبدیل به نیروی دریایی راهبردی - از تنگه هرمز تا دهانه خلیج گوادر تا مدار ۱۰ درجه شمالی
- (۲) ایجاد ناوگان جنگی اقیانوسی - از تنگه هرمز تا دهانه خلیج گوادر تا مدار ۱۰ درجه شمالی
- (۳) ایجاد ناوگان جنگی اقیانوسی - از تنگه هرمز و دریای عمان تا خلیج عدن و اقیانوس هند
- (۴) تبدیل به نیروی دریایی راهبردی - از تنگه هرمز و دریای عمان تا خلیج عدن و اقیانوس هند

۲۲۳- بندر هنگ‌کنگ در چین ..... جزء ..... است که .....

- (۱) همانند کردستان عراق - نواحی سیاسی منطقه‌ای - نظام مدیریت مخصوص به خود را دارند.
  - (۲) برخلاف کردستان عراق - نواحی سیاسی ویژه - در امور سیاست خارجی و دفاع تابع حکومت مرکزی نیست.
  - (۳) برخلاف بندر انزلی - نواحی خودمختار - از استقلال محدودی برخوردار است.
  - (۴) همانند بندر انزلی - مناطق آزاد تجاری - اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ ویزا به این مناطق وارد شوند.
- ۲۲۴- با توجه به نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی، هریک از عبارتهای زیر با نظریه‌های ژئوپلیتیکی چه کسانی مرتبط است؟
- (الف) شکل ساحل روی دفاع از مرزهای دریایی و کیفیت عملیات نظامی تأثیر دارد.
- (ب) کشورهای حائل معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری پیدا می‌کنند.

(۱) آلفرد ماهان - مکیندر

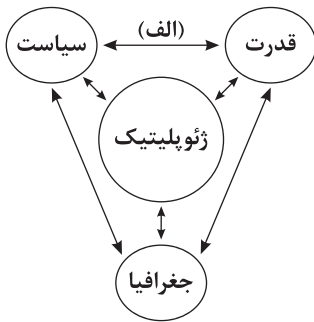
(۲) مکیندر - آلفرد ماهان

(۳) مکیندر - راتزل

(۴) آلفرد ماهان - راتزل

۲۲۵- در شکل زیر، کدام گزینه مرتبط با مورد «الف» است؟

- (۱) سیاستمداران، حکومت‌ها، نهادهای سازمان‌های بین‌المللی همه در پی دستیابی به قدرت‌اند تا بتوانند از آن برای رسیدن به اهداف خود استفاده کنند.
- (۲) عوامل و ارزش‌های جغرافیایی نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند.
- (۳) نظریه‌های ژئوپلیتیکی بر مبنای این رابطه شکل گرفته‌اند.
- (۴) روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یکدیگر از میزان قدرت آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

فلسفه و منطق

منطق

۲۲۶- در کدام گزینه هر دو جمله، قضیه شرطی است؟

- (۱) گر چه در این شور و شرم غرقه بحر شکرم - گر به تو حاصلی داشت غم روزگار گفتن
- (۲) هر چه در دل فرود آید در دیده نکو نماید - یا عدالت باز آید یا نمی‌آید.
- (۳) گر هست در دماغ، تو را باد نخوتی - چو شب تیره گردد شبیخون کنیم.
- (۴) پرتو خورشید عشق یا بر من می‌افتد یا نمی‌افتد - اگر تو روی نبوشی بدین لطافت و حُسن

۲۲۷- کدام قضیه شخصیه نیست؟

- (۱) تعداد آن‌ها به اندازه تعداد انگشتان دست بود.
- (۲) امینی مؤلف فلسفه و منطق گاج، دارای نقطه است.
- (۳) خانه گرد یکی از مراکز دیدنی سنج است.
- (۴) مردم این شهر، شهروندان مسئولی هستند.

۲۲۸- به ترتیب از کذب قضایای «بعضی الف ب نیست» و «بعضی الف ب است»، صدق قطعی کدام قضا یا را می‌توان نتیجه گرفت؟

- (۱) هر الف ب است - هر الف ب است.
- (۲) بعضی ب الف است - هیچ ب الف نیست.
- (۳) بعضی ب الف است - بعضی ب الف است.
- (۴) هیچ الف ب نیست - بعضی ب الف نیست.

۲۲۹- نقیض و متداخل عکس مستوی قضیه صادق «بعضی الف ب است»، ..... و ..... یکسان ندارند.

- (۱) کمیت - محمول
- (۲) کیفیت - کمیت
- (۳) کیفیت - موضوع
- (۴) صدق - کمیت

۲۳۰- کدام گزینه درباره رابطه متضاد متداخل دو قضیه «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«آن‌ها دو قضیه هستند که .....

- (۱) یکی از آن‌ها حتماً صادق است.
- (۲) دارای موضوع و محمول متفاوت هستند.
- (۳) دارای کمیت یکسان اما در کیفیت متفاوت هستند.
- (۴) با هیچ قضیه‌ای رابطه تناقض ندارند.

۲۳۱- از کدام گزینه، قطعاً عکس مستوی لازم‌الصدق به دست می‌آید؟

- (۱) متداخل متناقض یک قضیه جزئی
(۲) متضاد متناقض یک قضیه جزئی
(۳) متداخل متضاد یک قضیه کلی
(۴) متناقض یک قضیه کلی

۲۳۲- در کدام گزینه، مغالطه عدم تکرار حد وسط روی نداده است؟

- (۱) اردوان دوست آزاد است. آزاد دوست آژوان است. پس: اردوان دوست آژوان است.
(۲) الف مساوی ب است. ب مساوی ج است. پس: الف مساوی ج است.
(۳) ماست از شیر است. هر چه از شیر است ماده آلی است. پس: ماست ماده آلی است.
(۴) انسان هوش شناختی دارد. هوش شناختی می‌تواند معادل IQ باشد. پس: انسان معادل IQ است.

۲۳۳- کدام گزینه در مورد قیاس‌های معتبر شکل سوم و چهارم مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) مقدمه دوم در هر دو شکل قیاس باید موجبه کلیه و یا سالبه کلیه باشد.
(۲) در هر دو شکل، نتیجه‌ای داریم که موضوع و محمول آن علامت مثبت می‌گیرند.
(۳) مقدمه اول قیاس در هر دو شکل باید موجبه کلیه و یا موجبه جزئی باشد.
(۴) در شکل سوم برخلاف شکل چهارم از دو مقدمه کلی الزاماً نتیجه جزئی به دست می‌آید.

۲۳۴- کدام گزینه درباره قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) متضاد نقیض آن، قضیه‌ای صادق است.
(۲) عکس مستوی نقیض آن، قضیه‌ای صادق است.
(۳) عکس مستوی متداخل آن، قضیه‌ای صادق است.
(۴) متضاد متداخل آن، صدق و کذبش نامشخص است.

۲۳۵- در هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب چه مغالطه‌های روی داده است؟

- (الف) با توجه به این‌که تمام چیزهای مادی، موجود هستند. پس می‌توان نتیجه گرفت: هر موجودی مادی است.
(ب) مجرم: آقای قاضی من همیشه انسان درستکاری بوده‌ام، غیر از موارد غیرقابل توجهی که نیاز به ذکر آن‌ها نیست.
(۱) عدم تکرار حد وسط از لحاظ معنا - استثنای قابل چشم‌پوشی
(۲) ابهام انعکاس - استثنای قابل چشم‌پوشی
(۳) استثنای قابل چشم‌پوشی - عدم تکرار حد وسط از لحاظ لفظ
(۴) ابهام انعکاس - ابهام انعکاس

فلسفه (۱)

۲۳۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) همه فیلسوفان مسلمان متفق‌القول‌اند که معنا و مفهوم معرفت و شناخت، امری روشن و بدیهی و تعریف‌ناپذیر است.
(۲) درک واقعیت مطلقاً ناممکن است، زیرا همه ما می‌دانیم که میان شناخت افراد مختلف از یک موضوع تفاوت وجود دارد.
(۳) شک درباره پاسخ این سؤال که «آیا ما می‌توانیم به همه اسرار مغز پی ببریم؟» با شک در امکان اصل شناخت برابر است.
(۴) هر کس در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کند، به این معنا نیست که در دام شکاکیت مطلق گرفتار شده است.

۲۳۷- دیدگاه گرگیاس به انکار کدام مورد منجر نمی‌شود؟

- (۱) شناساندن ابزار واقعیت (۲) خود واقعیت (۳) شناساندن واقعیت (۴) شناخت واقعیت

۲۳۸- کدام توصیف درباره عقل و یافته‌های عقلانی، درست نیست؟

- (۱) انسان برای فهم یافته‌های عقلانی به دانش فلسفه نیاز دارد.
(۲) انسان، یافته‌های عقلانی را اساس و پایه سایر دانش‌ها قرار می‌دهد.
(۳) پایه‌های زندگی انسان‌ها بر یافته‌های عقلانی استوار است.
(۴) عقل فقط درباره جزئی از هستی، یافته‌های مفید به دست می‌دهد.

۲۳۹- کدام عبارت در پاسخ به این سؤال که چرا میان معرفت وحیانی و شهود عارفانه تفاوت اساسی وجود دارد، مناسب‌تر است؟

- (۱) زیرا یک هدف خاص در معرفت وحیانی وجود دارد که در شهود عارفانه لزوماً همین هدف مورد توجه نیست.
(۲) چون دستیابی به حقایق فقط در معرفت وحیانی کاملاً بی‌واسطه صورت می‌گیرد، روش آن دو متفاوت است.
(۳) چون معرفت وحیانی فقط برای کسانی که خالصانه به تزکیه نفس خویش می‌پردازند، می‌تواند رخ بدهد.
(۴) زیرا مشاهده قلبی فقط مختص شهود عارفانه است و معرفت وحیانی را ضرورتاً از آن بهره‌ای نیست.

۲۴۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) با وجودی که فرانسیس بیکن به علوم تجربی عمیقاً گرایش داشت و بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید، اما هم‌چنان به قیاس ارسطویی نیز دلبستگی ویژه‌ای داشت.
(۲) فرانسیس بیکن روش فیلسوفان قبل از خود را به شدت زیر سؤال می‌برد و آن را عامل اصلی خرافات و تعصب‌های بیجا در علم تجربی و عدم پیشرفت آن می‌داند.
(۳) اگر چه پراگماتیست‌ها سودمندی در عمل را مورد تأکید قرار می‌دادند، اما معتقد بودند که استدلال عقلی محض می‌تواند خاستگاهی مستقل برای معرفت به حساب آید.
(۴) به عقیده نسبی‌گرایان، ناتوانی تجربه در دستیابی به همه خصوصیات اشیا و احتمالی بودن بسیاری از نتایج تجربی می‌تواند قطعیت احکام تجربی را از میان ببرد.

۲۴۱- در نظر پوزیتیویست‌ها، عبارت «صلاح هر کس در آن چیزی است که خدا برای او در نظر گرفته است» دارای کدام ویژگی است؟
 (۱) کاذب و تجربه‌ناپذیر (۲) صادق و تحقیق‌پذیر (۳) بی‌معنا و غیرقابل بررسی علمی (۴) معنادار و دارای دلایل منطقی

۲۴۲- پراگماتیست‌ها در اصل در کدام مفهوم برای اولین بار تحول معنایی ایجاد کردند؟

(۱) سودمند بودن (۲) درست بودن (۳) معنای معرفت (۴) باورهای مفید

۲۴۳- در دوره جدید اروپا، مهم‌ترین تفاوت دو جریان عقل‌گرایی و تجربه‌گرایی از جهت انسان‌شناسی کدام مورد است؟

(۱) چگونگی رابطه نفس با بدن (۲) بیان دو تلقی متفاوت از حقیقت انسان
 (۳) مبهم بودن معنای روح و نفس (۴) مبهم بودن عملکرد قوه نفس در بدن

۲۴۴- کدام گزینه اندیشه ابن‌سینا محسوب نمی‌شود؟

(۱) روح انسان در آغاز مجرد و روحانی است. (۲) نفس انسان، جنبه نورانی وجود و بدن جنبه ظلمانی اوست.
 (۳) روح انسان پس از تکمیل بدن خلق می‌شود. (۴) روح قادر به درک صفات و مفاهیم مختلف و متضاد است.

۲۴۵- کدام عبارت درست است؟

(۱) دیدگاه اکثر فیلسوفان دوره جدید اروپا درباره معیار فعل اخلاقی با دیدگاه آنان درباره حقیقت انسان قرابت و سازگاری با هم ندارد.
 (۲) طبق دیدگاه فیلسوفان مسلمان، چون گرایش بشر به سمت فضیلت‌های اخلاقی امری فطری و درونی است، عمل به آن آسان است.
 (۳) در نظریه کانت درباره معیار خیر اخلاقی، غایات و اهداف اجتماعی هیچ‌گونه نقش مثبتی ندارند و پایه رعایت قوانین اخلاقی نیستند.
 (۴) نظریه هابز درباره معیار فضیلت اخلاقی از این دیدگاه که فعل اخلاقی ناشی از گرایش‌های عالی انسانی است، سرچشمه گرفته است.

روانشناسی

۲۴۶- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام مرحله حل مسئله مربوط می‌شود؟

- رضا برای تسلط در درس عربی، تمرین‌های این درس را به طور مکرر حل می‌کند.

- مسئله رضا این است که چگونه بر درس عربی مسلط شود.

- رضا نمره‌های خود را قبل و بعد از تمرین مکرر با هم مقایسه می‌کند.

(۱) مرحله اول - مرحله دوم - مرحله سوم (۲) مرحله دوم - مرحله اول - مرحله سوم

(۳) مرحله چهارم - مرحله اول - مرحله پنجم (۴) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله پنجم

۲۴۷- اگر فردی برای خرید هدیه مناسب روز مادر، از گل یا پوچ استفاده کند، کدام ویژگی زیر در مورد روش حل مسئله او صدق می‌کند؟

(۱) روش حل مسئله او زمان‌بر است. (۲) نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.

(۳) مورد قبول همه است. (۴) رسیدن به راه‌حل و هدف را تضمین نمی‌کند.

۲۴۸- اگر مدیر یک شرکت برای استخدام کارمندان خود از روش بارش مغزی استفاده کند، مرحله سوم این روش کدام است؟

(۱) مسئله این است که چه کارمندانی را استخدام کنیم؟ (۲) از معاونین خود می‌خواهد هر چه به ذهنشان می‌رسد را ارائه دهند.

(۳) افراد با داشتن سابقه کار بالای ۵ سال انتخاب می‌شوند. (۴) استخدام از بین کسانی خواهد بود که سابقه کار دارند.

۲۴۹- کدام عبارت زیر، در مورد حل مسئله و تصمیم‌گیری نادرست است؟

(۱) بازآفرینی راه‌حل در حل مسئله توسط خود شخص صورت می‌گیرد. (۲) در تصمیم‌گیری، هر اولوی می‌تواند فرد را به مقصد برساند.

(۳) حل مسئله و تصمیم‌گیری هر دو با تصمیم‌گیری روبه‌رو هستند. (۴) انتخاب بهترین اولویت، دغدغه تصمیم‌گیرندگان است.

۲۵۰- در کدام گزینه زیر، مسیر آینده به دلیل پرداخت هزینه قبلی با خطای نمی‌شود؟

(۱) سمیرا به دلیل تهیه بلیط کنسرت، با وجود سرماخوردگی شدید، خود را به کنسرت می‌رساند.

(۲) سوسن با وجود تهیه تدارکات عروسی خود، به دلیل بیماری پدرش، مراسم را به تعویق می‌اندازد.

(۳) رضا از آن‌جا که ماشین خود را تجهیز کرده، با وجود ترافیک زیاد جاده، تصمیم به مسافرت دارد.

(۴) احسان از آن‌جا که لباس و کفش ورزشی خریده است، در هوای آلوده به ورزش می‌پردازد.

۲۵۱- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام نوع تعارض مربوط می‌شود؟

- هنگامه یا باید به مهمانی کسل‌کننده دوستش برود یا به مهمانی نرود و او را ناراحت کند.

- علی به مشاور شدن علاقه دارد، با وجود این‌که می‌داند این شغل بار منفی زیادی دارد.

- حسین بین دو اتومبیل با کیفیت و جذاب، نمی‌داند کدام را انتخاب کند.

(۱) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب (۲) گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب

(۳) اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش (۴) گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب

۲۵۲- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مفهوم مرتبط می‌شود؟
- موتور محرکه قوی جهت دستیابی به اهداف فردی و جمعی است.
- تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او قرار دارد.
- فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی مصون می‌دارد.

- (۱) انگیزه - نگرش - نظام باورها
(۲) نظام باورها - نگرش - هدف معین
(۳) نظام باورها - انگیزه - اراده
(۴) انگیزه - انگیزه - هدف معین

۲۵۳- فردی که می‌داند دروغ‌گویی رفتاری ناپسند است، اما همچنان به آن ادامه می‌دهد، با کدام موقعیت زیر مواجه خواهد شد؟
(۱) درماندگی آموخته‌شده
(۲) ادراک کارایی کاذب
(۳) ناهماهنگی شناختی
(۴) بی‌هدفی

۲۵۴- در کدام گزینه زیر، انگیزه جبران شکست بیشتر خواهد بود؟

- (۱) اگر تورم و گرانی نبود، حتماً ثروتمند می‌شدم.
(۲) اگر توانایی ذهنی بالایی داشتم، حتماً در کنکور قبول می‌شدم.
(۳) اگر پشتکار لازم را داشتم، حتماً به هدف شغلی خود می‌رسیدم.
(۴) اگر اقبال با من یار بود، حتماً زندگی زناشویی موفق داشتم.

۲۵۵- به ترتیب در عبارات‌های «امیر در استفاده از روش خرد کردن برای کاهش وزن خود شکست می‌خورد» و «فرزانه نمی‌داند بین دو رشته مطلوب دانشگاهی کدام را انتخاب کند»، این افراد با کدام پیامد مواجه خواهند شد؟

- (۱) تعارض - ناکامی
(۲) فشار روانی - ناکامی
(۳) تعارض - فشار روانی
(۴) ناکامی - تعارض

۲۵۶- کدام فعالیت زیر، جزء تفکر محسوب نمی‌شود؟

- (۱) قضاوت
(۲) حل مسئله
(۳) تصمیم‌گیری
(۴) توجه

۲۵۷- اصولاً چه زمانی با مسئله مواجه می‌شویم؟

- (۱) درگیر موضوع باشیم.
(۲) در حل مسئله جدی باشیم.
(۳) امکانات ما محدود باشد.
(۴) موقعیت فعلی در حل مسئله مشخص باشد.

۲۵۸- تصمیم‌گیری براساس اهمیت تصمیم، به چند نوع تقسیم می‌شود؟

- (۱) ساده و فردی
(۲) پیچیده و گروهی
(۳) مهم و فردی
(۴) مهم و معمولی

۲۵۹- اگر امیر به دوستش عرفان بگوید که اگر پسر عمویت بخواد خودش را توی چاه بیندازد، تو نباید کار او را تکرار کنی، در واقع به کدام سبک تصمیم‌گیری اشاره کرده است؟

- (۱) احساسی
(۲) وابسته
(۳) تکانشی
(۴) اجتنابی

۲۶۰- تأثیر و پیامد کدام عامل مؤثر بر نگرش‌های مثبت و گاهی منفی است؟

- (۱) اسناد
(۲) ناهماهنگی شناختی
(۳) درماندگی آموخته‌شده
(۴) هدفمندی

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه‌درسورا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۹

دوشنبه ۱۴۰۲/۰۱/۰۷

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۷۵	مدت پاسخگویی: ۱۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی		تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
	۱	۲		از	تا	
۱	ریاضیات	ریاضی و آمار ۱	۲۵	۱	۲۵	۳۵ دقیقه
		ریاضی و آمار ۲	۲۵	۲۶	۵۰	
۲		اقتصاد	۱۵	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۱	۲۰	۶۶	۸۵	۲۰ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۸۶	۱۰۵	
	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۲۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
۵		زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	تاریخ ۱	۲۰	۱۴۶	۱۶۵	۲۰ دقیقه
		تاریخ ۲	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	
۷	جغرافیا	جغرافیای ایران	۲۰	۱۸۶	۲۰۵	۲۰ دقیقه
		جغرافیا ۲	۲۰	۲۰۶	۲۲۵	
۸	منطق و فلسفه	منطق	۱۰	۲۲۶	۲۳۵	۲۰ دقیقه
		فلسفه ۱	۱۰	۲۳۶	۲۴۵	
۹		روان‌شناسی	۱۵	۲۴۶	۲۶۰	۱۵ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی	
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری	
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری	
عربی	بهرز حیدریکی روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو	
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی	
تاریخ	ملیحه گرجی	مریم پارسائیان - زهرا فروغی	
جغرافیا	ملیحه گرجی		
جامعه‌شناسی	الهه همایون‌زاده		
فلسفه و منطق	فلسفه		حیدر جلالی
	منطق		ابراهیم امینی
روان‌شناسی	نگار کاغذگران		

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجیبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

۵ باید نقطهٔ سربه‌سر را یافت. برای این منظور معادلهٔ سود را

مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$P(x) = 0 \Rightarrow -0.04x^2 + 0.48x - 0.8 = 0$$

$$\xrightarrow{\times 100} -4x^2 + 48x - 80 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین تقسیم بر } -4} x^2 - 12x + 20 = 0$$

$$\Rightarrow (x-10)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-10=0 \Rightarrow x=10 \\ x-2=0 \Rightarrow x=2 \end{cases}$$

نقطه سر به سر اعداد ۲ و ۱۰ هستند. پس با فروش (۲+۱۰=۳) یعنی سومین کالا، سوددهی آغاز می‌شود.

۶

$$x^2 - 4 = (x-2)(x+2)$$

مخرج مشترک بین کسرها برابر $x(x-2)(x+2)$ است که آن را در طرفین معادله ضرب می‌کنیم:

$$x(x-2)(x+2) \left(\frac{4(x-1)}{(x-2)(x+2)} - \frac{2}{x} = \frac{1}{x-2} \right)$$

$$\Rightarrow 4x(x-1) - 2(x-2)(x+2) = x(x+2)$$

$$\Rightarrow 4x^2 - 4x - 2x^2 + 8 = x^2 + 2x$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 4x + 8 - x^2 - 2x = 0 \Rightarrow x^2 - 6x + 8 = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)(x-2) = 0$$

$$\begin{cases} x-4=0 \Rightarrow x=4 \\ x-2=0 \Rightarrow x=2 \end{cases}$$

مخرج را صفر می‌کند. (غ ق ق)

پس معادله یک جواب مثبت دارد.

۷

$$\frac{(x-2)^2 - x^2}{x-1} - \frac{3}{x} = x$$

$$\Rightarrow \frac{(x-2-x)(x-2+x)}{x-1} - \frac{3}{x} = x$$

$$\Rightarrow \frac{-2(2x-2)}{x-1} - \frac{3}{x} = x \Rightarrow \frac{-2(2(x-1))}{x-1} - \frac{3}{x} = x$$

$$\Rightarrow -4 - \frac{3}{x} = x \xrightarrow{\times x} -4x - 3 = x^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 4x + 3 = 0 \Rightarrow (x+3)(x+1) = 0$$

$$\begin{cases} x+3=0 \Rightarrow x=-3 \\ x+1=0 \Rightarrow x=-1 \end{cases} \Rightarrow |x_1 - x_2| = |-3 - (-1)| = |-3 + 1| = 2$$

۸ اگر رابطهٔ $\mathbb{R}$ از A به B را به صورت زوج مرتب نمایش دهیم

خواهیم داشت:

$$R = \{(2, 7), (-1, 2m-n), (-1, 4), (3, 4), (\sqrt{4}, m+2n)\}$$

می‌دانیم $\sqrt{4}$ برابر ۲ است پس:

$$m+2n=7, \quad 2m-n=4$$

ریاضیات

۱

$$x^2 - 8x^2 - 9 = 0 \Rightarrow (x^2 - 9)(x^2 + 1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \\ x^2 + 1 = 0 \Rightarrow x^2 = -1 \Rightarrow \text{جواب ندارد.} \end{cases}$$

پس معادله دارای دو جواب ۳ و -۳ است.

۲ ریشهٔ معادله در معادله صدق می‌کند:

$$ax^2 - 7x + 2 = 0 \xrightarrow{x=\frac{1}{3}} a\left(\frac{1}{3}\right)^2 - 7\left(\frac{1}{3}\right) + 2 = 0$$

صدق در معادله

$$\Rightarrow \frac{1}{9}a - \frac{7}{3} + 2 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{1}{9}a = \frac{1}{3} \Rightarrow a = \frac{3}{1} = \frac{9}{3} = 3$$

$$\xrightarrow{a=3} 3x^2 - 7x + 2 = 0$$

جایگزینی

می‌توان از روابط بین ریشه‌ها کمک گرفت، (مثلاً حاصل ضرب ریشه‌ها):

$$x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \Rightarrow \frac{1}{3} \times x_2 = \frac{2}{3} \Rightarrow x_2 = \frac{2}{1} = \frac{3 \times 2}{3 \times 1} = 2$$

۳ برای آن‌که معادله درجه دوم دارای دو ریشه حقیقی متمایز

باشد، باید $\Delta > 0$ گردد:

$$2x^2 - 3x - a + 5 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = -3 \\ c = -a + 5 \end{cases}$$

$$\Delta > 0 \Rightarrow b^2 - 4ac > 0 \Rightarrow (-3)^2 - 4(2)(-a+5) > 0$$

$$\Rightarrow 9 + 8a - 40 > 0 \Rightarrow 8a - 31 > 0 \Rightarrow 8a > 31$$

$$\Rightarrow a > \frac{31}{8} \Rightarrow a > 3.875$$

۴

$$x\left(\frac{1}{4}x - a\right) = a \Rightarrow \frac{1}{4}x^2 - ax - a = 0 \Rightarrow a = \frac{1}{4}, b = -a, c = -a$$

برای آن‌که معادله دارای ریشهٔ مضاعف باشد، باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-a)^2 - 4\left(\frac{1}{4}\right)(-a) = a^2 + a = 0 \Rightarrow a(a+1) = 0$$

$$\begin{cases} a = 0 \text{ غ ق ق} \\ a + 1 = 0 \Rightarrow a = -1 \text{ (مقدار منفی برای } a) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{a=-1} \frac{1}{4}x^2 - (-1)x - (-1) = 0 \Rightarrow \frac{1}{4}x^2 + x + 1 = 0$$

$$x_1 = x_2 = \frac{-b}{2a} = \frac{-1}{2\left(\frac{1}{4}\right)} = \frac{-1}{\frac{1}{2}} = -2$$

۱۳ ۴

$$y = x^2 + ax + a \Rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = a \\ c = a \end{cases}$$

محور تقارن: $x = 2 \Rightarrow x = -\frac{b}{2a} = -\frac{a}{2(1)} = 2 \Rightarrow -a = 4 \Rightarrow a = -4$

$$\xrightarrow{a=-4} y = x^2 - 4x - 4$$

مختصات نقطه رأس سهمی را می‌یابیم:

$$\begin{cases} x_S = 2 \\ y_S = (2)^2 - 4(2) - 4 = 4 - 8 - 4 = -8 \end{cases}$$

خط $y = -8$ خطی موازی محور x ها و گذرنده از رأس سهمی است.

۱۴ ۱

$$y = -x^2 \xrightarrow{\text{واحد به چپ}} y = -(x+2)^2$$

$$\xrightarrow{\text{واحد به بالا}} y = -(x+2)^2 + 3$$

$$y = -(x^2 + 4x + 4) + 3 = -x^2 - 4x - 4 + 3 = -x^2 - 4x - 1$$

سهمی حاصل محور y ها را در نقطه‌ای به مختصات $(0, -1)$ قطع می‌کند. زیرا:

$$y = -x^2 - 4x - 1 \xrightarrow{x=0} y = -(0)^2 - 4(0) - 1 = -1$$

اگر عدد x را فرض کنیم، خواهیم داشت: ۱۵ ۱

$$y = 4x - 2x^2 \Rightarrow y = -2x^2 + 4x$$

$$\begin{cases} x = -\frac{b}{2a} = -\frac{4}{2(-2)} = \frac{-4}{-4} = 1 \\ y = -2(1)^2 + 4(1) = -2 + 4 = 2 \end{cases}$$

$$P(x) = R(x) - C(x) \Rightarrow \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

$$\Rightarrow P(x) = \left(-\frac{1}{4}x^2 + 80x\right) - (20x + 400)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 + 80x - 20x - 400 = -\frac{1}{4}x^2 + 60x - 400$$

$$\begin{cases} x = -\frac{b}{2a} = -\frac{60}{2(-\frac{1}{4})} = 120 \\ \Rightarrow S_{\text{راس}} y = -\frac{1}{4}(120)^2 + 60(120) - 400 \\ = 120(-\frac{1}{4}(120) + 60) - 400 = 3200 \end{cases}$$

با مراجعه به مرکز زلزله‌شناسی می‌توان تعداد زلزله‌های بالای ۴ ۱۷ ۱

ریشتر در کشور را با روش دادگان به دست آورد. در بقیه گزینه‌ها با روش مشاهده می‌توان جمع‌آوری داده‌ها را انجام داد.

متغیرهای کمی با مقیاس فاصله‌ای، قابل مرتب کردن هستند و ۱۸ ۴

اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معنا است.

دو معادله را در دستگاه قرار می‌دهیم:

$$\begin{cases} m + 2n = 7 \\ 2(2m - n) = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m + 2n = 7 \\ 4m - 2n = 4 \end{cases}$$

$$\Delta m = 15 \Rightarrow m = 3$$

$$\xrightarrow{m=3} 2(3) - n = 4 \Rightarrow 6 - 4 = n \Rightarrow n = 2$$

خواسته مسئله نسبت $\frac{2m+n}{m+3n}$ است:

$$\frac{2(3)+2}{3+3(2)} = \frac{11}{9}$$

۹ ۳

$$\frac{x^2-9}{x} = 0 \Rightarrow x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3$$

$$\frac{x^2-9}{x} = 8 \Rightarrow x^2 - 9 = 8x \Rightarrow x^2 - 8x - 9 = 0 \Rightarrow (x-9)(x+1) = 0$$

$$\begin{cases} x - 9 = 0 \Rightarrow x = 9 \\ x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1 \end{cases}$$

اعضای دامنه تابع $\{-3, 3, -1, 9\}$ و مجموع آن‌ها برابر است با:

$$-3 + 3 + 9 - 1 = 8$$

۱۰ ۱

$$\begin{cases} f(1) = 5 \\ f(2) = 3 \end{cases} \Rightarrow m = \frac{5-3}{1-2} = \frac{2}{-1} = -2$$

$$y = mx + n \Rightarrow 3 = (-2 \times 2) + n \Rightarrow 3 + 4 = n \Rightarrow n = 7$$

$$y = -2x + 7 \Rightarrow f(x) = -2x + 7$$

$$\begin{cases} f(\frac{1}{4}) = -2(\frac{1}{4}) + 7 = -\frac{1}{2} + 7 = \frac{13}{2} \\ f(\frac{1}{2}) = -2(\frac{1}{2}) + 7 = -1 + 7 = 6 \end{cases} \Rightarrow f(\frac{1}{4}) - f(\frac{1}{2}) = \frac{13}{2} - 6 = \frac{1}{2}$$

برای آن‌که سه نقطه واقع بر یک خط راست باشند، باید که ۱۱ ۴

شیب خط گذرنده از آن‌ها با هم برابر باشند:

$$m_{AB} = m_{AC} = m_{BC}$$

$$m_{AB} = \frac{4-2}{3-1} = \frac{2}{2} = 1$$

$$m_{AC} = \frac{1-2}{a-1} = \frac{-1}{a-1}$$

$$\Rightarrow \frac{-1}{a-1} = 1 \Rightarrow a - 1 = -1 \Rightarrow a = -1 + 1 = 0$$

۱۲ ۱

$$f(x) = x^2 - 2x + 3$$

$$f(1+\sqrt{2}) = (1+\sqrt{2})^2 - 2(1+\sqrt{2}) + 3 = 1 + 2\sqrt{2} + 2 - 2 - 2\sqrt{2} + 3 = 4$$

$$f(2) = (2)^2 - 2(2) + 3 = 4 - 4 + 3 = 3$$

و در نتیجه:

$$f(1+\sqrt{2}) - f(2) = 4 - 3 = 1$$

۲ ۲۴

$$\text{زاویه بین شعاع‌ها} = \frac{۳۶^\circ}{\text{تعداد متغیرها}} = \frac{۳۶^\circ}{۱۶} = ۲۲/۵^\circ$$

۱ ۲۵

$$\text{نمره ریاضی} = \frac{a}{۱۸} = \frac{۷۵}{۱۰۰} \Rightarrow a = \frac{۱۸ \times ۷۵}{۱۰۰} = ۱۳/۵$$

$$\text{نمره ادبیات} = \frac{b}{۱۹} = \frac{۸۰}{۱۰۰} \Rightarrow b = \frac{۸۰ \times ۱۹}{۱۰۰} = ۱۵/۲$$

$$\text{نمره جغرافیا} = \frac{c}{۲۰} = \frac{۶۵}{۱۰۰} \Rightarrow c = \frac{۲۰ \times ۶۵}{۱۰۰} = ۱۳$$

$$\text{نمره فلسفه} = \frac{d}{۱۶} = \frac{۶۰}{۱۰۰} \Rightarrow d = \frac{۱۶ \times ۶۰}{۱۰۰} = ۹/۶$$

$$\bar{x} = \frac{۱۳/۵ + ۱۵/۲ + ۱۳ + ۹/۶}{۴} = \frac{۵۱/۳}{۴} = ۱۲/۸۲۵$$

۴ ۲۶ می‌دانیم تعداد ردیف‌های جدول ارزشی n گزاره برابر ۲ⁿ است پس:

$$۲^n = ۱۲۸ \Rightarrow ۲^n = ۲^۷ \Rightarrow n = ۷$$

حال اگر m گزاره اضافه کنیم، جدول دارای ۵۱۲ ردیف می‌شود:

$$۲^{۷+m} = ۵۱۲ \Rightarrow ۲^{۷+m} = ۲^۹ \Rightarrow ۷+m = ۹ \Rightarrow m = ۹-۷ = ۲$$

$$m + ۲n = ۲ + ۲(۷) = ۲ + ۱۴ = ۱۶$$

پس در نتیجه:

۴ ۲۷ اگر $p \wedge q$ درست باشد، پس هر دو گزاره p و q درست هستند.یعنی $\sim p$ و $\sim q$ هر دو نادرست هستند.از آن جا که $p \vee r$ نیز درست است پس r نیز الزاماً درست است:

$$\text{الف) } \sim q \vee r \equiv \text{د} \vee \text{د} \equiv \text{د}$$

$$\text{ب) } p \vee \sim r \equiv \text{د} \vee \text{د} \equiv \text{د}$$

$$\text{ج) } \sim p \wedge r \equiv \text{ن} \wedge \text{د} \equiv \text{ن}$$

پس گزاره‌های «الف» و «ب» درست و گزاره «ج» نادرست است.

۴ ۲۸ می‌دانیم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

$$(p \wedge q) \Rightarrow (p \vee \sim q) \equiv \sim(p \wedge q) \vee (p \vee \sim q)$$

$$\equiv (\sim p \vee \sim q) \vee (p \vee \sim q) \equiv (\sim p \vee p) \vee (\sim q \vee \sim q)$$

$$\equiv \text{د} \vee \sim q \equiv \text{د}$$

ارزش این گزاره همواره درست و الزاماً ارزش نقیض آن همواره نادرست است.

۴ ۲۹

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$(\sim p \Rightarrow \sim q)$	$p \vee (\sim p \Rightarrow \sim q)$
د	د	د	ن	ن	د
د	ن	ن	د	د	د
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	د	ن	د	د

۳ ۱۹

$$\bar{x} = \frac{۸۰ + ۸۰ + ۸۵ + ۵۰ + ۵۰ + ۵۵ + ۴۵ + ۶۵ + a + ۸۵}{۱۰} = ۶۷/۵$$

$$\Rightarrow a + ۵۹۵ = ۶۷۵ \Rightarrow a = ۶۷۵ - ۵۹۵ = ۸۰$$

داده‌ها را مرتب می‌کنیم.

$$۴۵, ۵۰, ۵۰, ۵۵, ۶۵, ۸۰, ۸۰, ۸۰, ۸۵, ۸۵$$

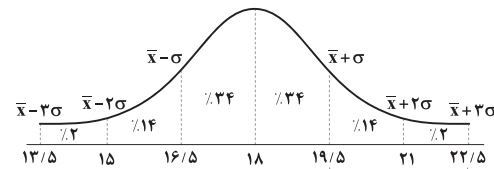
ده داده داریم بنابراین:

$$\text{میانۀ} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{۲} = \frac{۶۵ + ۸۰}{۲} = \frac{۱۴۵}{۲} = ۷۲/۵$$

۳ ۲۰

$$\bar{x} = ۱۸, \sigma^2 = ۲/۲۵ \Rightarrow \sigma = \sqrt{۲/۲۵} = ۱/۵$$

در نمودار خم بهنجار داریم:

مشاهده می‌شود ۱۶٪ = ۲٪ + ۱۴٪ داده‌ها از عدد ۱۹/۵ بزرگ‌تر هستند.

۴ ۲۱

$$\bar{x} = \frac{۱ + (۲ \times ۳) + (۳ \times ۴) + (۳ \times ۵) + (۳ \times ۶) + (۴ \times ۷)}{۱ + ۲ + ۳ + ۳ + ۳ + ۴}$$

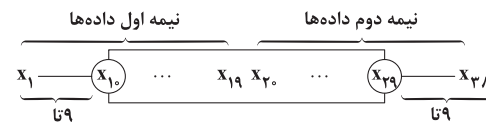
$$= \frac{۱ + ۶ + ۱۲ + ۱۵ + ۱۸ + ۲۸}{۱۶} = \frac{۸۰}{۱۶} = ۵$$

$$\sigma^2 = \frac{(۱-۵)^2 + ۲(۳-۵)^2 + ۳(۴-۵)^2}{۱۶}$$

$$+ \frac{۳(۵-۵)^2 + ۳(۶-۵)^2 + ۴(۷-۵)^2}{۱۶}$$

$$= \frac{۱۶ + ۸ + ۳ + ۰ + ۳ + ۱۶}{۱۶} = \frac{۴۶}{۱۶} = \frac{۲۳}{۸} = ۲/۸$$

۳ ۲۲

۹ تا داده روی هر کدام از میله‌ها (سبیل‌ها) قرار دارد. پس:

$$۳۸ - (۹ + ۹) = ۳۸ - ۱۸ = ۲۰$$

۲۰ داده داخل و روی جعبه قرار می‌گیرند.

$$r_A = ۱/۲۵ r_B = \frac{\Delta}{۴} r_B$$

۴ ۲۳

$$\frac{A}{B} = \frac{\text{مساحت دایره } A}{\text{مساحت دایره } B} = \frac{۲۷۰۰}{x} = \frac{(\frac{\Delta}{۴} r_B)^2}{(r_B)^2}$$

$$\Rightarrow \frac{۲۷۰۰}{x} = \frac{۲۵}{۱۶} r_B^2 \Rightarrow \frac{۲۷۰۰}{x} = \frac{۲۵}{۱۶} \Rightarrow x = \frac{۲۷۰۰ \times ۱۶}{۲۵} = ۱۷۲۸$$

۳۴ ۳ اشتباه در مرحله ۲ رخ داده است. زیرا نمی‌توان طرفین معادله را بر $x-1$ تقسیم کرد زیرا ممکن است عبارت $x-1$ برابر صفر باشد. درست این استدلال به صورت زیر است:

$$(x-1)(x-2)-(x-1)=0 \Rightarrow (x-1)(x-2-1)=0$$

$$(x-1)(x-3)=0 \Rightarrow \begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ x-3=0 \Rightarrow x=3 \end{cases}$$

۳۵ ۳ در تابع همانی هر عضو دامنه به خودش نظیر می‌شود:

$$x^2 - y^2 = 12, x + y = 4$$

$$(x-y)(x+y) = 12 \Rightarrow (x-y)(4) = 12 \Rightarrow x-y = \frac{12}{4} = 3$$

$$\begin{cases} x+y=4 \\ x-y=3 \end{cases}$$

$$2x=7$$

$$\Rightarrow x = \frac{7}{2}$$

$$\xrightarrow{x=\frac{7}{2}} \frac{7}{2} + y = 4 \Rightarrow y = 4 - \frac{7}{2} = \frac{1}{2}$$

$$3x + 5y = 3\left(\frac{7}{2}\right) + 5\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{21}{2} + \frac{5}{2} = \frac{26}{2} = 13$$

۳۶ ۱

$$f(x) = k \Rightarrow \begin{cases} f(a+b) = k \\ f(a) = k \\ f(b) = k \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(a+b) = f(a) \times f(b) \Rightarrow k = k \times k \Rightarrow k = k^2 \Rightarrow k^2 - k = 0$$

$$\Rightarrow k(k-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k-1 = 0 \Rightarrow k = 1 \end{cases}$$

پس حاصل ضرب مقادیر k برابر است با: $0 \times 1 = 0$

۳۷ ۳ برای آن‌که f یک تابع پلکانی باشد، باید تمام ضابطه‌ها عدد ثابت باشند:

$$\frac{a}{2} - 3 = 0 \Rightarrow \frac{a}{2} = 3 \Rightarrow a = 6$$

اذا $-b-2$ به‌ازای هر $b \in \mathbb{R}$ یک عدد ثابت است.

۳۸ ۲

$$f(x) = [2x-1] = [2x] - 1$$

$$f(-\pi) = [2(-\pi)] - 1 = [-2\pi] - 1 = \frac{-2\pi \approx -6.28}{-7-1} = -8$$

$$f(0/2) = [2 \times 0/2] - 1 = [0/4] - 1 = 0 - 1 = -1$$

و حاصل نهایی عبارت برابر است با: $-8 - (-1) = -8 + 1 = -7$

۳۰ ۱ ارزش گزاره شرطی فقط وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

$$p \Rightarrow (r \vee \sim q)$$

مقدم

تالی

حال، ارزش گزاره $r \vee \sim q$ فقط وقتی نادرست است که هر دو گزاره $r, \sim q$ نادرست باشند، پس:

$$p \equiv د \quad r \equiv ن \quad \sim q \equiv ن$$

$$\text{الف) } (\sim p \Leftrightarrow q) \vee \sim r \equiv (\underbrace{د \Leftrightarrow ن}) \vee د \equiv ن \vee د \equiv د$$

$$\text{ب) } (\sim p \Rightarrow \sim r) \wedge q \equiv (ن \Rightarrow د) \wedge د \equiv د \wedge د \equiv د$$

۳۱ ۲ اگر گزاره‌های نادرست و ارزش گزاره $(p \Leftrightarrow r) \wedge q$ درست باشد، باید ارزش گزاره‌های $r \Leftrightarrow p$ و q هر دو درست باشند پس الزاماً r باید نادرست باشد (تا ترکیب دو شرطی آن با p درست گردد) و q باید درست باشد پس در نتیجه ترکیب $r \wedge q$ نادرست است.

۳۲ ۳ برای اثبات $p \Rightarrow q$ می‌توان عکس نقیض آن یعنی $\sim q \Rightarrow \sim p$ را اثبات کرد. یعنی ثابت می‌کنیم اگر $\sqrt{2} + 1$ یک عدد گویا باشد آن‌گاه $\sqrt{2}$ نیز عددی گویا است.

۳۳ ۲ نکته:

$$p \Rightarrow q \quad p \Rightarrow q$$

$$\underline{p} \quad \underline{q}$$

$$\therefore q \quad \therefore p$$

قیاس استثنایی مغالطه

الف)

اگر اتومبیل خراب شود، به مسافرت نمی‌رویم.

q

p

به مسافرت نرفتیم

q

∴ اتومبیل خراب بوده است.

p

الف) مغالطه است.

ب)

$$\frac{x < 0}{p} \Rightarrow \frac{x^2 > 0}{q}$$

$$\frac{-\frac{1}{2} < 0}{p}$$

$$\frac{1}{4} > 0$$

$$\therefore \frac{1}{4} > 0$$

$$q$$

ب) قیاس استثنایی است.

$$(f+g)(\Delta) = \gamma \Rightarrow f(\Delta) + g(\Delta) = \gamma$$

$$\Rightarrow m+1+4 = \gamma \Rightarrow m = \gamma - 5 \Rightarrow m = 2$$

$$h(x) = 2m = 2(2) = 4 \Rightarrow h(-1) = 4$$

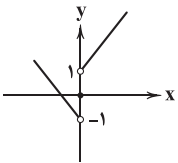
$$f(x) = \frac{2x-1}{x+2}, \quad g(x) = \sqrt{3x+1}$$

$$(f-g)(\Delta) = f(\Delta) - g(\Delta) \Rightarrow \begin{cases} f(\Delta) = \frac{2(\Delta)-1}{\Delta+2} = \frac{9}{7} \\ g(\Delta) = \sqrt{3(\Delta)+1} = \sqrt{16} = 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{9}{7} - 4 = \frac{9-28}{7} = -\frac{19}{7}$$

$$f(x) = |x|, \quad g(x) = \text{sign}(x)$$

$$h(x) = (f+g)(x) = f(x) + g(x) = |x| + \text{sign}(x)$$

$$-x > 0 \rightarrow h(x) = x + 1$$

$$-x = 0 \rightarrow h(x) = 0 + 0 = 0$$

$$-x < 0 \rightarrow h(x) = -x - 1$$

۳ ۴۳

۲ ۴۴

۳ ۴۵

۱ ۴۶

$$\bar{x} = \frac{7/5 + 10 + 12 + 8/5 + 11 + 15 + 14 + 9 + 13 + 16}{10}$$

$$= \frac{116}{10} = 11.6$$

$$\text{خط فقر} = \frac{11.6}{2} = 5.8$$

$$7/5, 8/5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16$$

$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{میانۀ} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{11 + 12}{2} = 11.5 \end{array}$$

$$\text{خط فقر} = \frac{11.5}{2} = 5.75$$

اختلاف خط فقر به روش میانگین و میانه:

$$5.8 - 5.75 = 0.05 = 50000 \text{ تومان}$$

۲ ۴۷

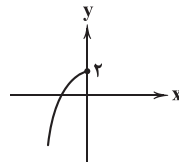
$$\text{شاخص} = \frac{(40 \times 1500) + (80 \times 6000) + (60 \times 3500)}{(40 \times 1200) + (80 \times 4500) + (60 \times 2000)} \times 100$$

$$= \frac{750000}{528000} \times 100 \approx 142$$

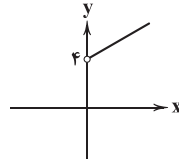
تورم در مقدار اولیه (سال پایه) برابر ۱۰۰ است:

$$\text{تورم} = \frac{\text{مقدار اولیه} - \text{مقدار ثانویه}}{\text{مقدار اولیه}} \times 100 = \frac{142 - 100}{100} \times 100 = 42\%$$

۴ ۳۹

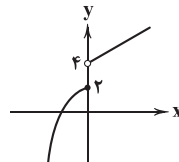

$$y = -x^2 + 2, \quad x \leq 0$$

$$y = x + 4, \quad x > 0$$

و در نهایت نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} 2-x^2 & x \leq 0 \\ x+4 & x > 0 \end{cases}$ به صورت زیر است:

مشاهده می‌شود عدد $y = 3$ در برد تابع قرار ندارد.

ریشه عبارت داخل قدرمطلق را می‌یابیم: ۴ ۴۰

$$|2x-1| - x = 2$$

$$2x - 1 = 0 \Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

$$x > \frac{1}{2} \rightarrow 2x - 1 - x = 2 \Rightarrow x = 3$$

$$x < \frac{1}{2} \rightarrow -2x + 1 - x = 2 \Rightarrow -3x = 1 \Rightarrow x = -\frac{1}{3}$$

$$3 + (-\frac{1}{3}) = 3 - \frac{1}{3} = \frac{8}{3}$$

مجموع ریشه‌ها:

۳ ۴۱

$$y = \frac{1}{3} |3(x - \frac{1}{3})| - 2 = |x - \frac{1}{3}| - 2$$

برای رسم نمودار تابع $y = |x - \frac{1}{3}| - 2$ باید نمودار $y = |x|$ را $\frac{1}{3}$ واحد به

سمت راست و ۲ واحد به سمت پایین انتقال دهیم.

۱ ۴۲

$$\frac{f(-\frac{3}{2})}{\text{ضابطه بالا}} \rightarrow \text{sign}(-\frac{3}{2}) + (-\frac{3}{2}) = -1 - \frac{3}{2} = -\frac{5}{2}$$

$$\frac{f(-\frac{5}{2})}{\text{ضابطه پایین}} \rightarrow 3(-\frac{5}{2}) - 1 - [-\frac{5}{2}] = -\frac{15}{2} - 1 + \frac{5}{2} = -\frac{15}{2} + 2 = -\frac{11}{2}$$

$$-\frac{5}{2} - (-\frac{11}{2}) = -\frac{5}{2} + \frac{11}{2} = \frac{6}{2} = 3$$

و حاصل نهایی:

اقتصاد

۵۱ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افزایش حقوق لزوماً منجر به ثروتمندتر شدن افراد نمی‌شود بلکه باید به تناسب ارزش پول سنجیده شود.

(۲) تغییر ارزش پول و قدرت آن تابعی معکوس از تورم است؛ یعنی اگر بر فرض مثال تورم افزایش یابد، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد.

(۴) امروزه پشتوانه پول، قدرت اقتصادی هر کشور است.

۵۲ ۴ برای پاسخ به قسمت «الف» باید اعداد را در فرمول بگذاریم:

= تورم سال ۱۳۹۸

$$\frac{\text{قیمت کالا در ابتدای سال ۱۳۹۸} - \text{قیمت کالا در انتهای سال ۱۳۹۸}}{\text{قیمت کالا در ابتدای سال ۱۳۹۸}} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۱۸۲,۰۰۰ - ۱۳۵,۰۰۰}{۱۳۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۳۵\%$$

اما برای پاسخ به قسمت «ب» باید به یک نکته دقت کرد، آن هم این‌که قیمت کالا در ابتدای سال بعد همان قیمت کالا در انتهای سال قبل است. حال با توجه به این نکته باید پاسخ سؤال را به دست بیاوریم:

$$\frac{۲۵}{۱۰۰} = \frac{۱۳۵,۰۰۰ - x}{x} \Rightarrow ۱۳,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰x = ۲۵x$$

$$\frac{۱۳,۵۰۰,۰۰۰}{۱۲۵} = \frac{۱۲۵x}{۱۲۵} \Rightarrow x = ۱۰۸,۰۰۰$$

۵۳ ۱ الف) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان

است که با اتکا به توانایی‌های داخلی به پیش می‌رود و از فرصت‌های بیرونی هم استفاده می‌کند.

ب) تعامل با سایر کشورها باید مقتدرانه و از روی تدبیر باشد تا استقلال اقتصادی محفوظ بماند.

ج) این‌که کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده، چه واکنشی نشان می‌دهند، به قدرتمند بودن آن‌ها بستگی دارد.

نکته: قدرتمند بودن کشورها مفهومی کلی‌تر از ظرفیت‌های تولیدی داخلی است.

۵۴ ۲ برای پاسخ به این سؤال ابتدا باید نرخ رشد اسمی را محاسبه کنیم:

= نرخ رشد اسمی سال ۱۴۰۱

$$\frac{[(۲۱۸,۰۰۰ \times ۲۱۴۰) + (۲۹۰,۴۰۰,۰۰۰)] - [(۲۴۲,۰۰۰ \times ۱۲۰۰) + (۱۸۹,۰۰۰ \times ۱۷۱۰)]}{(۲۴۲,۰۰۰ \times ۱۲۰۰) + (۱۸۹,۰۰۰ \times ۱۷۱۰)}$$

$$= \frac{۱,۲۱۰,۵۲۰,۰۰۰ - ۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰}{۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۹۷\%$$

= نرخ رشد واقعی

$$\frac{[(۲۴۲,۰۰۰ \times ۲۴۰۰) + (۱۸۹,۰۰۰ \times ۲۱۴۰)] - ۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰}{۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۹۸۵,۲۶۰,۰۰۰ - ۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰}{۶۱۳,۵۹۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۶۱\%$$

= اختلاف دو نرخ = ۹۷٪ - ۶۱٪ = ۳۶٪

$$\frac{\text{قیمت در سال مورد نظر}}{\text{قیمت در سال پایه}} = \frac{\text{شاخص در سال مورد نظر}}{\text{شاخص در سال پایه}} \Rightarrow \frac{۲۷۰}{۱۰۰} = \frac{۲۹۷}{x}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۲۹۷ \times ۱۰۰}{۲۷۰} = ۱۱۰ \text{ (هزار تومان)}$$

۴۹ ۳ نرخ بیکاری باید به ۶ درصد برسد. فرض کنیم با ایجاد

شغل‌های جدید، a نفر بیکار باشند:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{درصد نرخ بیکاری} \Rightarrow \frac{۶}{۱۰۰} = \frac{a}{۵}$$

$$\Rightarrow a = \frac{۵ \times ۶}{۱۰۰} = \frac{۳۰}{۱۰۰} = ۰/۳ = ۳۰۰,۰۰۰ \text{ نفر}$$

جمعیت بیکار قدیم:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{درصد نرخ بیکاری} \Rightarrow \frac{۸}{۱۰۰} = \frac{x}{۵}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۴۰}{۱۰۰} = ۰/۴ = ۴۰۰,۰۰۰ \text{ نفر}$$

پس باید ۱۰۰,۰۰۰ = ۴۰۰,۰۰۰ - ۳۰۰,۰۰۰ شغل جدید ایجاد شود.

$$\text{BMI} = \frac{\text{وزن (کیلوگرم)}}{\text{مجدور قد (متر)}^2} = ۲۸ \Rightarrow \frac{x}{(۱/۸)^2}$$

$$\Rightarrow x = ۲۸ \times (۱/۸)^2 = ۲۸ \times ۳/۲۴ = ۹۰/۲۲$$

۶۲ ۳ برای پاسخ به این سؤال باید از فرمول درآمد سرانه استفاده کرد:

$$\text{درآمد کل} = \text{درآمد سرانه} \times \text{جمعیت}$$

$$\frac{349}{18} = \frac{x}{124,369,000} \Rightarrow x = 349/18 \times 124,369,000$$

$$\text{درآمد کل} = 43,427,167,420$$

۶۳ ۳ کتاب صحبتی از تلاش برای تقسیم عادلانه درآمدها نکرده و

در دنیای واقعی هم این اتفاق رخ نداده است. بنابراین این تصور که کشورها موفق به انجام این کار شده‌اند، نادرست است.

۶۴ ۲ الف) سؤالاتی که تعیین‌کننده شرایط اقتصادی کشور و تحمل

سختی‌ها است، می‌تواند پاسخ کشور به شرایط سخت تحریم را معین کند، مثل «اقتصاد کشور مستقل است یا وابسته؟»

ب) افراد در مبادلات خود پول را می‌پذیرند، چرا که می‌دانند دیگران هم آن را خواهند پذیرفت.

۶۵ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) گران‌فروشی جزئی از تورم نیست بلکه تورم افزایش سطح عمومی قیمت‌ها است.

د) برخی از سازمان‌های بین‌المللی برنامه‌های خود را بدون توجه به تفاوت‌ها تحمیل کردند.

۵۵ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) این شاخص هم کمی است و هم کیفی.

ج) رتبه ایران در آمارهای جهانی ۶۵ است.

۵۶ ۲ الف) برای پاسخ به این سؤال کافی است تا هر دو مورد را

محاسبه کنیم:

$$\frac{\text{دهک نهم} + \text{دهک دهم}}{\text{دهک اول} + \text{دهک دوم}} = \frac{22 + 18}{6 + 3} = \frac{40}{9} = 4/4$$

$$\frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{22}{3} = 7/3$$

با توجه به این که مورد دوم عدد بیشتری را نشان می‌دهد، می‌توان گفت شاخص اول مناسب‌تر است.

ب) با توجه به محاسبه در قسمت قبل شاخص دهک‌ها عدد ۷/۳ را به ما نشان می‌دهد، چرا که فرمول اصلی، تقسیم دهک آخر به اول است.

ج) با توجه به این که شاخص کشور دوم کم‌تر است، پس وضعیت نسبت به کشور دوم بدتر است.

۵۷ ۴ الف) اگر پول ارزش خود را حفظ کند، یعنی در آینده به

اندازه‌ی حال ارزش داشته باشد، وسیله‌ی مناسبی برای پرداخت‌های آینده است.

ب) در صورتی که تورم پرنوسان باشد، باعث بی‌ثباتی فضای کسب و کارها می‌شود.

ج) از آن جایی که فرد خود رقم را بر روی چک می‌نویسد، به آن پول ثبتی یا تحریری می‌گویند.

۵۸ ۲ میزان منابع موجود برای رسیدن به نقطه L بیشتر از

نقطه N است.

۵۹ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) از آن جایی که نمی‌توان برای همه کالاها مقیاس یکسان در نظر گرفت، فلذا ارزش پولی آن‌ها را با هم جمع می‌کنند.

ب) در محاسبه تولید ناخالص داخلی، تنها کالاهای نهایی به حساب می‌آیند.

۶۰ ۴ برای پاسخ به این سؤال، ارزش همه تولیدات را با هم جمع می‌کنیم:

$$\text{GDP} = \frac{862,500,000}{250 \times 3,450,000} + \frac{2,687,500,000}{12,500 \times 215,000}$$

$$\frac{42,330,000,000}{\text{تن به کیلو}} + [(415 \times 1000) \times 102,000] + 2,183,000,000 = 48,063,000,000$$

۶۱ ۴ الف) عظمت و بزرگی و همین‌طور اهمیت اقتصاد ایران در

دوران باستان، از تجارت با چین و روم قابل برداشت است.

ب) دست‌اندازی بر دارایی ملت‌های دیگر از کارهای دولت‌های غربی در

دوران استعمار است.

ج) انقلاب سفید آخرین صدمه را بر بدنه اقتصاد روستایی وارد کرد.

علوم و فنون ادبی

۷۶ ۲ واژگان قافیه: «او» و «خو» / حرف قافیه: مصوّت بلند «و»

(قاعده ۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «گبر» و «صبر» / حروف قافیه: ـَ بر (مصوّت + صامت +

صامت) / قاعده (۲)

(۳) واژگان قافیه: «بین» و «هم‌چنین» / حروف قافیه: ین (مصوّت + صامت) /

قاعده (۲)

(۴) واژگان قافیه: «سموم» و «قدوم» / حروف قافیه: وم (مصوّت + صامت) /

قاعده (۲)

۷۷ ۲ واژگان قافیه: «هیج» و «پیچ» / حروف قافیه: یج (مصوّت +

صامت)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «هست» و «دست» / حروف قافیه: ـَ ست (مصوّت +

صامت + صامت)

(۳) واژگان قافیه: «گرفت» و «شگفت» / حروف قافیه: ـَ فت (مصوّت + صامت

+ صامت)

(۴) واژگان قافیه: «گنج» و «مرنج» / حروف قافیه: ـَ نج (مصوّت + صامت +

صامت)

۷۸ ۴ در گزینه (۴) واژه‌های «شکر» و «کفر» به دلیل تفاوت صامت

در حروف قافیه، نمی‌توانند قافیه قرار بگیرند.

واژه‌های قافیه در سایر گزینه‌ها:

(۱) شنید، کلید (۲) خسته، بسته

(۳) کی، پی

۷۹ ۴ مقام دل‌گشایش جمع جمع است

قافیه روم قافیه اصلی

جمال جان‌فزایش شمع جمع است

قافیه روم قافیه اصلی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هوا، بلا، خدا (۳) غزل، ازل

(۴) شجر، قمر

۸۱ ۴ تو: «و» مصوّت کوتاه / گویی: «و» مصوّت بلند / کاو: «و»

مصوّت بلند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نور: «و» مصوّت بلند / انوار: «و» صامت

(۲) دور: «و» مصوّت بلند / موج: «و» صامت

(۳) نوشیروان: «و» اول: مصوّت بلند / «و» دوم: صامت / بود: مصوّت بلند

(دو بار)

۶۶ ۴ در سده‌های پنجم و ششم، در شمال غرب ایران دسته‌ای از

شاعران ظهور کردند که کار آنان در ادب فارسی، تازگی داشت و خاقانی جزء این دسته است.

۶۷ ۲ نوع «را» در عبارت سؤال و گزینه (۲): فک اضافه

پارسا زاده‌ای را نعمت بی‌کران به دست افتاد: نعمت بی‌کران به دست پارسا زاده‌ای افتاد.

در قیامت همه را چشم به سویی: در قیامت چشم همه به سویی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) را (در «عشق را گفتم»): در معنی حرف اضافه «به» / را (در «مرا»): نشانه مفعول

(۳) رای مالکیت، همراه فعل اسنادی (بود) در مصراع اول، به معنی «داشتن»

(۴) رای نشانه مفعول (هر دو مورد)

۶۸ ۳ سنایی ابتدا مدیحه‌گوی (ستایش‌گر صاحبان قدرت) بود، اما

در دوره دوم حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

۶۹ ۴ شاعر در گزینه (۴)، به هجو و بدگویی از شخصیت مورد وصف

پرداخته است.

۷۰ ۴ با توجه به کاربرد آرایه تشبیه (از نوع حسّی)، گرایش به وصف

طبیعت، واقع‌گرا بودن و طبیعی، ساده، محسوس و عینی بودن توصیف، و

سادگی فکر و کلام، می‌توان این گزینه را نمونه سبک خراسانی دانست.

۷۱ ۳ جناس ناقص افزایشی: بلا، بالا

جناس تام: بالا (قامت)، بالا (جهت فوقانی) («بالا» در قالب عبارت کنایی «کار

بالا گرفتن» به کار رفته است).

اشتقاق: بلا، مبتلا

۷۲ ۴ نوش و دوش / میری و گیری (سجع متوازی)

۷۳ ۳ ترصیع:

ای	شاه	جهان	جهان	به	یادت	باد
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ای	شاه	جهان	جهان	به	بادت	داد

جناس ناقص: یاد، باد (اول و دوم)، داد

جناس تام: باد (فعل دعایی به معنی باشد)، باد (جریان هوا)

۷۴ ۳ واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «ر» و «م» و مصوّت بلند «ی»

واژه‌آرایی: تکرار واژه «دوست»

۷۵ ۲ جناس تام: که (اول و سوم) (چه کسی)، که (دوم و چهارم)

(حرف ربط)

موازنه:

وطن	تو	از	که	جویم	که	تو	در	وطن	نگنجی
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
خبر	تو	از	که	پرسم	که	تو	در	خبر	نیایی

۸۹ ۲ گزینه (۲) یادآور نام کتاب «مرصادالعباد» از «نجم‌الدین رازی»
معروف به «نجم دایه» است.

۹۰ ۴ همه عبارت‌ها نادرست‌اند.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) تاریخ جهان‌گشا: کتابی که در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او،
تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن
صباح نوشته شده است.

(ب) بهارستان: اثری است به نثر از جامی.

(ج) جمشید و خورشید: مثنوی‌ای از سلمان ساوجی که به شیوه داستان‌های
نظامی سروده شده است.

(د) عشاق‌نامه: مثنوی‌ای سروده عراقی که در هر فصل آن به یکی از مباحث
عرفانی پرداخته است.

(ه) اخلاق‌الاشراف: اثری منشور که در آن ناهنجاری‌های اجتماعی به شیوه طنز
و تمثیل بیان شده است.

۹۱ ۱ شرح غم هجران از ویژگی‌های سبک عراقی است. در سه

گزینه دیگر، فضای «شادی‌گرایی» که از ویژگی‌های سبک خراسانی است،
دید می‌شود.

۹۲ ۲ بررسی آرایه‌ها:

تلمیح (بیت «ج»): اشاره به این‌که باد تحت فرمان حضرت سلیمان (ع) بود.

حس آمیزی (بیت «د»): زندگانی تلخ

حسن تعلیل (بیت «الف»): علت فرسوده و خمیده شدن قامت آن است که در
کمین راحت مرگیم.

اسلوب معادله (بیت «ب»): سفر کردن ز خویش / ناقصان / کامل شدن =
هوا گرفتن / بخار / ابر بهاران شدن

تشبیه (بیت «ه»): ما انسان‌ها به مور

۹۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هم‌چو / چون (۲) مانند

(۳) مانند

۹۴ ۲ بررسی آرایه‌ها:

مجاز مشابهت (بیت «الف»): عقیق استعاره از لب / گوهر استعاره از سخن /
سیم استعاره از اشک / زر استعاره از رخسار عاشق

کنایه (بیت «ث»): سر بر باد دادن کنایه از نابود کردن خود

جان‌بخشی (بیت «ب»): جان‌بخشی به گردون (آسمان) و اختر (ستاره)

تشبیه (بیت «پ»): تشبیه اشک به می، خود به شمع و خون به لعل

۹۵ ۴ در این گزینه «گل» مجازاً به معنی «بهار» به کار رفته است.

۸۲ ۳ تعداد و نوع هجاها در گزینه (۳): U-- U-- U-- U--

فعولن فعولن فعولن

تعداد و نوع هجاها در سایر گزینه‌ها: U-- U-- U-- U-- : فعولن

فعولن فعولن فعل

۸۳ ۳ تقطیع بیت سؤال:

ما	هسبت	رو	یت	یا	م	لک	قند	دسبت	لعد	لت	یا	ن	مک
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-
بن	ما	ی	پ	کر	تا	ف	لک	م	پ	کر	بر	گ	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-
	مستفعلن				مستفعلن			مستفعلن				مستفعلن	

تقطیع گزینه (۳):

بن	گر	ز	هجرت	چون	ش	دم	سر	گشت	ت	چن	گر	دو	ش	دم
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-
وز	نا	و	کت	پر	خون	ش	دم	از	من	چ	را	رن	ج	د
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
	مستفعلن				مستفعلن			مستفعلن					مستفعلن	

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۸۴ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): لزوم اقدام عملی و

نکوهش گفتار بدون کردار

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) جاودانگی عشق

(۲) عاشق فقط در پی معشوق است. / عشق، تنها حقیقت ارزشمند در جهان
هستی است.

(۳) دعوت به نیکوکاری و خیراندیشی

۸۵ ۲ مفهوم گزینه (۲): عاشق تنها به معشوق توجه دارد. / ترجیح

معشوق بر همه دل‌بستگی‌ها

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: رمیدگی عاشق از معشوق / (واسوخت)

۸۶ ۱ ورود لغات قبایل مختلف ترکی و مغولی، در دوره تیمور

سرعت پیدا کرد.

۸۷ ۱ برخلاف آن‌چه در گزینه (۱) آمده، نثر ساده در سبک هندی با نثر

مرسل در سبک خراسانی مانند تاریخ بلعمی تفاوت دارد. در نثر ساده این دوره
لغات و ترکیبات عربی و اشاره به آیات و احادیث و درآمیختگی شعر و نثر کم نیست.

۸۸ ۴ در سبک هندی واژگانی مانند «سفال، بخیه و پل» که به

ترتیب در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) آمده‌اند و تا پیش از سبک هندی کم‌تر در

شعر راه داشتند، رواج یافت.

۹۶ ۴ بررسی آرایه‌ها در ابیات:

جان بخشی (الف): مخاطب قرار دادن عشق و نسبت دادن دم و آتش دم بودن و فسون دمیدن به آن
مجاز (ب): سر مجازاً به معنی اندیشه و دست، به تعبیری مجاز از وجود یا امکان
مجاز مشابهت (پ): تیر استعاره از مژه معشوق / کمان استعاره از ابروی معشوق
تشبیه فشرده (ت): لب لعل (اضافه تشبیهی)
کنایه (ث): سر و مال در دامن معشوق افشاندن کنایه از همه چیز خود را فدای معشوق کردن / دامن افشاندن کنایه از بی‌اعتنایی و نپذیرفتن
تشبیه گسترده (ج): —

۹۷ ۱ منظور از «مجاز با رابطه شباهت»، وجود آرایه «استعاره»

است. در گزینه (۱) استعاره به چشم نمی‌خورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) نرگس استعاره از چشم
- (۳) بهار استعاره از معشوق
- (۴) لعل استعاره از لب

۹۸ ۴ وزن گزینه (۴):

د	ل	مز	دس	ت	غ	م	دا	م	ن	صح	را	ب	گ	رفت
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
غ	م	ت	س	ر	ن	ه	گ	ر	د	ک	ت	م	ب	رفت
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

۹۹ ۳ تقطیع بیت سؤال:

ملاک	ج	ه	چینست	ک	تا	او	ب	ج	ه	فخر	گ	ند			
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-			
فخر	ر	ج	ه	را	س	ک	او	ه	س	خ	دا	و	د	ی	او
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

تقطیع گزینه (۳):

جم	ع	ث	د	پ	س	ز	ه	ی	ج	پ	ر	ش	ن	ش	وم
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
را	ه	ث	د	پ	س	ز	ه	ی	ج	پ	ر	ش	ن	ش	وم
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن: (-U-U-U-U-U-U-U-U)
- (۲) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن: (-U---U---U---U---U)
- (۴) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن: (-U-U-U-U-U-U-U-U)

۱۰۰ ۴ تقطیع گزینه (۴):

جنگ	ن	می	گ	نم	ا	گر	دست	ب	تینگ	می	ب	رذ
-	U	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-
بل	ک	ب	خو	م	طا	ب	هم	نم	ق	یا	م	تش
-	U	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
- (۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
- (۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۱۰۱ ۱

ای	در	ز	م	ما	را	ق	مر	ای	نیم	شب	ما	را	س	حر	
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	
ای	در	خ	ط	ما	را	س	پر	ای	ر	شک	کر	با	ر	من	
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	
هم	ره	ز	نی	هم	ره	ب	ری	هم	ما	هی	ئ	هم	مش	ت	ری
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U
هم	ای	ب	ری	هم	آ	س	ری	هم	گ	ج	اس	تظ	ها	ر	من
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

۱۰۲ ۳ وزن گزینه (۳): مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
- (۲) فعولن فعولن فعولن فعولن
- (۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۱۰۳ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): نفی وجود مادی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دنیا محل گرفتاری است. / فریبندگی زانندوزی و جاه‌طلبی
- (۲) نکوهش خودخواهی و توصیه به دادگری
- (۴) دعوت به ترک تعلقات دنیوی

۱۰۴ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): نکوهش درخواست

از دیگران و توصیه به قناعت و ترک طمع

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پاک‌بازی عاشق
- (۲) ستایش خاموشی و ترجیح سکوت بر گفتار زشت
- (۴) توصیه به پیروی از آزادگان و دست‌گیری از افتادگان

۱۰۵ ۴

- (الف) بی‌اعتباری
- (ب) عدم محبوبیت
- (ج) بی‌اختیاری
- (د) بی‌فایده‌گی
- (ه) بی‌بهرگی

جامعه‌شناسی

۱۰۶ ۳ فرزند یک پزشک، راننده تاکسی می‌شود: نزولی و میان‌نسلی

معلم تاریخی که معلم جامعه‌شناسی می‌شود: افقی و درون‌نسلی

مدیر یک شرکت که پدرش نگهبان آن شرکت است: صعودی و میان‌نسلی

۱۰۷ ۴ عبارتهای «الف»، «ب»، «ج» و «د» به پیامد توجه به ارزش‌های

دنیوی اشاره دارد. عبارت «ه» مربوط به پیامد توجه به ارزش‌های دینی است.

۱۰۸ ۲ الف: تزلزل فرهنگی / ب: تحول فرهنگی

بررسی گزینه‌ها:

(۱) تزلزل فرهنگی - تزلزل فرهنگی (۲) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی

(۳) بحران هویت - تحول فرهنگی (۴) تعارض فرهنگی - تحول هویتی

۱۰۹ ۳

علل درونی و نوآوری‌های مثبت و منفی اعضای جهان اجتماعی
کاستی‌ها و بن‌بست‌های هویت فرهنگی جهان اجتماعی
علل بیرونی - ارتباطات جهان اجتماعی با سایر جهان‌های اجتماعی

انواع تحولات فرهنگی
مثبت: اگر فرهنگی که دچار تغییر هویتی می‌شود، باطل باشد و تغییرات به سمت فرهنگ حق باشد؛ مثال: تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی
منفی: اگر فرهنگی که دچار تغییر هویتی می‌شود، حق باشد و تغییرات به سمت فرهنگ باطل باشد؛ مثال: تحول جامعه نبوی به جامعه اموی

۱۱۰ ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

(ب) این عبارت به روابط در محدوده لایه‌های عمیق اشاره دارد؛ زیرا عقاید و ارزش‌های جهان غرب که لایه‌های عمیق آن را شکل می‌دهد، دچار تغییر و تحول شده است.

(د) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، در لایه‌های سطحی فرهنگ اسلام دست به انتخاب زد و عقاید توحیدی اسلام را نپذیرفت.

۱۱۱ ۳ از دست دادن حالت فعال و خلاق و مبهوت جهان اجتماعی دیگر شدن، به مفهوم خودباختگی فرهنگی اشاره دارد که غربزدگی نیز نوعی از خودبیگانگی است.

«انکار حقیقت انسان و جهان» و «فراموشی هویت خود» نیز به ترتیب مربوط به مفاهیم از خودبیگانگی فطری (حقیقی) و از خودبیگانگی تاریخی است.

۱۱۲ ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

(الف) خاطره جمعی و مشترک از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته و بُعد تاریخی هویت آن را می‌سازد.

(ج) اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی مختلفی داشتند، در آموزه‌های زرتشت هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۱۱۳ ۲ (الف) متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌هایی که از این طریق ساخته شده بود، آثاری مانند بازگشت به خویش را پدید آوردند.

(ب) اندیشمندان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم یا دنیوی شدن را سرنوشت مشترک بشریت می‌دانستند.

(ج) جامعه ایرانی با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و تأثیرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

۱۱۴ ۱ تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی: اگر نظام سیاسی به

ارزش‌های جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور بماند، زمینه تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی را به وجود می‌آورد.

پیدایش قدرت اجتماعی: قدرت اجتماعی زمانی پدید می‌آید که برای رسیدن به هدف خود بر اراده دیگران اثر گذاشته و کار ارادی آن‌ها را به خدمت بگیریم و برای این‌که بتوانیم کار ارادی افراد را به خدمت بگیریم باید تبعیت آن‌ها را جلب کنیم.

سیاست: سیاست را اعمال قدرت سازمان‌یافته برای رسیدن به هدفی معین تعریف می‌کنند و البته سیاست در معنای عام خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.

۱۱۵ ۴ دولت بزرگی که از طریق سرمایه‌های نفتی ایجاد می‌شود،

می‌تواند در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را، آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد اما این رفاه، پایدار نیست.

۱۱۶ ۳

مخالفت	راه‌حل مشکلات در نظریه مارکس	عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت	شعار لیبرالیسم اولیه
رویکرد نظریه لیبرال نسبت به مداخله دولت در اقتصاد	انقلاب	شعار جوامع سوسیالیستی	آزادی و خصوصاً آزادی اقتصادی

۱۱۷ ۴ چالش میان بلوک شرق و غرب چالشی مقطعی بود، زیرا با

فروپاشی شوروی، بلوک شرق از بین رفت.

۱۱۸ ۴ در رابطه با نام‌گذاری چالش‌های جهانی، کلیدواژه‌های زیر را به

خاطر بسپارید:

شمال و جنوب	۱- توجه به ابعاد جغرافیایی ۲- مورد توجه قرار دادن چالش فقر و غنا به عنوان چالش اصلی ۳- به کار بردن این اصطلاح عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم ۴- تقسیم جهان به دو منطقه
جهان اول، دوم و سوم	۱- تقسیم جهان به سه منطقه ۲- معیار قرار دادن بلوک‌بندی شرق و غرب
توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته	۱- سنجش سایر کشورها با معیار جایگاه کشورهای پیشرفته ۲- الگو قرار دادن کشورهای پیشرفته برای سایرین ۳- دنبال کردن مسیر پیشرفت کشورهای توسعه‌یافته یا صنعتی و ثروتمند
مرکز و پیرامون	۱- توجه به نوع عملکرد کشورهای صنعتی ۲- ضعیف و فقیر شدن کشورهای پیرامونی در نتیجه عملکرد کشورهای مرکزی ۳- انتقال مشکلات درونی کشورهای غربی به کشورهای غیرغربی از طریق استثمار
استعمارگر و استعمارزده	۱- توجه به ابعاد فرهنگی به عنوان مشکل اصلی کشورهای فقیر ۲- توجه به خودباختگی فرهنگی و الگوگیری‌های مقلدان کشورهای غیرغربی

۱۲۵ ۲ حرکت‌ها و جنبش‌هایی که تحت تأثیر انقلاب اسلامی شکل

گرفتند، عبارت‌اند از:

- ۱- شکل‌گیری انتفاضه
  - ۲- جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق
  - ۳- تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر
  - ۴- پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰ میلادی در الجزایر.
- جهان غرب برای مقابله با حرکت‌ها و جنبش‌هایی که در دامان جهان اسلام صورت می‌گرفتند، اقداماتی انجام داد؛ از جمله:
- ۱- تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی به منظور جبران خلأهای معنوی فرهنگ غرب
  - ۲- تصویرسازی‌های خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی به وسیله جریان‌های تروریستی وهابی و ...

۱۱۹ ۲ اولین بحران اقتصادی در فرهنگ غرب: بحران اقتصادی سال

۱۸۲۰ میلادی انگلستان

مهم‌ترین بحران اقتصادی در فرهنگ غرب: بحران اقتصادی بین دو جنگ جهانی (۱۹۳۳ - ۱۹۲۹م)

جدیدترین بحران اقتصادی در فرهنگ غرب: بحران اقتصادی از سال ۲۰۰۸ تاکنون

۱۲۰ ۳ بررسی عبارت نادرست:

- در قرن بیستم، برخی جامعه‌شناسان تصور می‌کردند که دین و معنویت از عرصه زندگانی بشر حذف می‌شود و در پی آن بشریت در سکولاریسم غرق می‌شود.

۱۲۱ ۴ در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا،

معتبرترین راه شناخت جهان بود.

تردید درباره مبانی علوم تجربی: تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب، یعنی لایه‌های عمیق آن یا همان فلسفه روشنگری بود که در دو بُعد ظاهر شد:

۱- افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

۲- ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن:

تردید در بنیان‌های معرفتی غرب زمانی آغاز شد که سیاست و اقتصاد غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشت.

۱۲۲ ۲ با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح

جهان از بین رفت. اعتراضات روشنفکران چپ از نوع اعتراضاتی است که طی قرن ۲۰ در کشورهای غربی و در اعتراض به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیسم و سرمایه‌دار شکل گرفت. روشنفکران چپ در نقد عملکرد روشنفکران نسل اول با تقلید از قدرت گرفتن رویکرد سوسیالیستی و مارکسیستی جوامع غربی شکل گرفت.

۱۲۳ ۲ بررسی عبارت‌ها نادرست:

الف) حاکمیت از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌شود.

د) این قرن را، قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش نام‌گذاری کردند.

۱۲۴ ۳

معلول	علت
۱- پاسداری انقلاب از عزت و اقتدار جهان اسلام ۲- وظیفه دانستن دفاع از محرومان و مستضعفان جهان ۳- مخاطب قرار دادن فطرت الهی همه انسان‌ها ۴- رسالت خود دانستن حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت	توجه انقلاب اسلامی به آموزه‌های اسلام
تشکیل جبهه مقاومت و پایداری	قرار گرفتن کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک شرق
بطلان نظریه پایان تاریخ فوکویاما	موفقیت‌های انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «الطبیعیة» صفت است نه مضاف‌إلیه، بنابراین باید «طبیعی» ترجمه شود، «گاهی» معادلی ندارد، «یامکانها» ترجمه نشده است.
- (۲) «الأعاصیر» جمع مکسر «الإعصار» است و مفرد نیست، «تَسَحَّبَ» نادرست ترجمه شده است.
- (۴) پرخطرترین (← خطرناک‌ترین)، «الظواهر الطبيعية = پدیده‌های طبیعی»، «یامکانها: می‌توانند، در توان آن‌ها هست»، «سنگین‌ترین = أثقل» در عبارت نداریم («الثقيلة» صفت ساده است).

ترجمه و بررسی سایر گزینه‌ها: ۱۳۱ ۲

- (۱) برای ← به عنوان، بیماران ← بیماری‌ها («المرضى: بیماران») (۳) «برای شما» اضافی است.
- (۴) ترجمه: «به راه افتادن و ایستادن سریع مرغ مگس، شگفتی را برمی‌انگیزد.»
- ۱۳۲ ۴ لا بُدَّ لَنَا: (هیچ) چاره‌ای نداریم، ناگزیریم
- المناطق الثقافية: مناطق فرهنگی

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱۳۳ ۴

- (۱) أَحَدَرَك من (← إِيَّاكَ و)، سراب (← السراب: «سراب» معرفه است).
- (۲) إِحْذِرْ عن (← إِيَّاكَ و)، صدق (← مصادقة)
- (۳) أَنْتَ إِيَّاكَ عن (← إِيَّاكَ و)، صدق (← مصادقة)، الكاذب (← الكذاب: «بسیار دروغگو» اسم مبالغه است).
- متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سوالات زیر پاسخ بده (۱۳۸ - ۱۳۴):

در هر مکانی که زندگی می‌کنیم، میکروب‌هایی وجود دارند که سلامتی‌مان را تهدید می‌کنند و باعث بیماری‌ها برایمان می‌شوند! و میکروب‌ها هم‌چنین برای زندگی دیگر موجودات زنده دیگر تهدیدی به شمار می‌آیند و آن‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهند! و این موجودات برای حفظ خود راه‌هایی دارند و از جمله مورچه که ماده‌ای را ترشح می‌کند که اثر آن میکروب‌ها را از بین می‌برد. و مورچه به این [مورد] اکتفا نمی‌کند؛ زیرا او اقدام به چسباندن این مواد بر روی دیوارهای خانه‌اش می‌کند!

و حالا به مثالی دیگر اشاره کنیم و آن گنجشک‌ها هستند. گنجشک‌ها همانند مورچه آن مواد گشوده را ترشح نمی‌کنند اما از آن‌ها استفاده می‌کنند. زیرا آن‌ها مورچه را وادار می‌سازند که در پَرشان عبور کند و مورچه وارد پَر می‌شود و آن مواد گشوده میکروب‌ها به پَر گنجشک می‌چسبند. و این امور نشان می‌دهد که خداوند کسی است که به موجودات راهی را که با آن از خود حفاظت می‌کنند، الهام می‌کند!

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۱۳۳ - ۱۲۶):

۱۲۶ ۱ ترجمه کلمات مهم: أنزل: فرو فرستاد / ماء: آبی / تُصبِحُ:

می‌شود، می‌گردد

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) فرو فرستاده شد (← فرو فرستاد؛ «أنزل» معلوم است)، آن‌گاه (← پس، و) (۳) آب (← آبی؛ «ماء» نکره است)، نازل شده (← نازل شد)، و (← پس) (۴) و (← پس)، گرداند (← می‌گردد، می‌شود)

۱۲۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: من: هر کس، هر آن‌که، کسی که / أحدًا:

کسی را / عمیل: مزدور

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اگر کسی (← هر کس)، مزدوری برای (← مزدور؛ «عمیل» معرفه است).
- (۲) «من» ترجمه نشده، «منکم» در جای نادرستی از ترجمه آمده، هر کسی را (← کسی را، شخصی را)، دیدید (← دید؛ «رأی» غایب است).
- (۴) «أحدًا» ترجمه نشده است.

۱۲۸ ۱ ترجمه کلمات مهم: مند: از / بأنها: به این‌که آن‌ها / تُسرِعُ:

می‌شتابند / حین: در زمان، هنگام

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) انسان‌ها (← انسان)، «في البحار» ترجمه نشده!
- (۳) دوستی برای انسان (← دوست انسان)، سریعاً او را نجات می‌دهند (← برای نجات دادن او می‌شتابند)
- (۴) «زمان» اضافی است، که (← به این‌که آن‌ها)، در (← هنگام)

۱۲۹ ۳ ترجمه کلمات مهم: إن والدي: پدر من، پدرم / يفك: آزاد می‌کند /

الأسرى (ج الأسير): اسیران را / يُعین: یاری می‌رساند / المظلومین: ستم‌دیدگان را، مظلومان را / لَنْ يُرَدَّ أحدٌ: احدی (کسی) برگردانده نخواهد شد / من بیته: از خانه‌اش / خائبًا: ناامید

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «پدری دارم» معادل «لي والد» است، «لَنْ» مستقبل منفی است و باید با «خواه» ترجمه شود، ضمناً «يُرَدُّ» مجهول است: احدی برگردانده نخواهد شد!
- (۲) «يُعین» فعل است و باید به صورت فعل ترجمه شود نه اسم فاعل! «لَنْ» مستقبل منفی است نه ماضی منفی!
- (۴) دَقَّتْ کنید «يُرَدُّ» مجهول است نه معلوم! و «أحدٌ» نائب فاعل است و مرفوع نه مفعول!

۱۳۰ ۳ ترجمه کلمات مهم: إن من أخطر: از خطرناک‌ترین / الظواهر

الطبيعية: پدیده‌های طبیعی / هي الأعاصير: (الأعاصير: ج الإعصار) گردبادها هستند / التي: که / بإمكانها: می‌توانند / أن تسحب: بکشند / الأشياء الثقيلة: چیزهای سنگین / إلى السماء: به آسمان

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) بیان کرده که باید از انسان دلسوز، حرف‌شنوی داشت.
- (۲) به اصلاح عیوب انسان و پرهیز از نادیده گرفتنشان اشاره کرده است.
- (۳) به فنا فی الله شدن و عدم خودبینی در راه رسیدن به خدا اشاره دارد.
- (۴) به مفهومی همانند مفهوم آیه شریفه در سؤال اشاره کرده است.

۱۴۱ ۲ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «مناطق» جمع «مِنْطَقَةٌ»، «مَدِينَةٌ» و «طَبِيعَةٌ» وزن اسم مکان را ندارند.
- (۲) «مَمَرٌ: گذرگاه» (مَقَلَّ) اسم مکان است.
- (۳) «مُمْتَدُّ: زمان شروع» در این عبارت به زمان دلالت دارد.
- (۴) در این گزینه «مُزَارِع: کشاورز» به کار رفته که اسم فاعل است.

۱۴۲ ۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: «اگر به خداوند قرض نیکویی بدهید، آن را برایتان دو برابر می‌کند.»؛ «يُضَاعَف» جواب شرط است نه جمله وصفیه.
- (۲) ترجمه: «زمانی که یک حیوان دژنده را دیدم، گمان کردم که آن به سرعت به من حمله خواهد کرد.»؛ با توجه به ترجمه می‌بینید که «ظَنَنْتُ» جمله وصفیه نیست.
- (۳) ترجمه: «نوعی از پرنده‌ها که مرغ باران نام دارد، به تمساح نزدیک می‌شود.»؛ «نوعٌ» فاعل و مرفوع و «يُسَمَّى» جمله وصفیه است.
- (۴) ترجمه: «شما در آینده نقاشانی خواهید شد که به جوایز دست می‌یابید.»؛ «رَسَامِين» خبر «تصیرون» و منصوب و «تحصلون» جمله وصفیه است.

۱۴۳ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: «مزرعه‌ای که درباره آن حرف می‌زنم، پیش از این، مزرعه‌ای خشک بود.»
- (۲) ترجمه: «در جوانی‌ام یک انگشتر نقره داشتم، آن انگشتر را از مشهد خریده بودم.»؛ «خاتم» ابتدا به صورت نکره آمده و بعد با «ال» همراه شده که آن را به صورت اسم اشاره «آن» ترجمه می‌کنیم.
- نکته:** معمولاً هر گاه اسمی به صورت نکره بیاید و همان اسم دوباره همراه «ال» تکرار شود، می‌توان الف و لامش را «این» یا «آن» ترجمه کرد.
- (۳) ترجمه: «او سال‌ها پیش در خانواده‌ای متولد شد، آن خانواده فقیر بود.»؛ «آن» معادل «تلك» است؛ نه «ال»!
- (۴) ترجمه: «کدام مشکل قادر به شکست دادن ماست؟! هیچ مشکلی!»

۱۴۴ ۱ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: «اگر مردم می‌خواهند از تاریخ زبان عربی اطلاع یابند؛ باید به کتاب‌های زبان‌شناسان مراجعه کنند.» (✓)
  - (۲) ترجمه: «خدا نمی‌خواهد تا برای شما حالت بحرانی (سخت) قرار دهد.» (✗)
  - (۳) ترجمه: «پس از وقوع حادثه دوستانم به سرعت آمدند تا مرا نجات دهند.» (✗)
  - (۴) ترجمه: «عاقل سخن را می‌شنود و آن را می‌فهمد تا به دقت پاسخ دهد.» (✗)
- ۱۴۵ ۱ «سید» خبر «کان» است و باید منصوب شود! ← سید
- (اسم «کان» ضمیر مستتر «هو» است.)

۱۳۴ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «مورچه در حفاظت از خودش در مقابل میکروب‌ها چه کاری انجام می‌دهد؟»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: او با روش‌های مختلفی از میکروب‌ها دوری می‌کند! (✗)
- (۲) ترجمه: در پُر گنجشک‌ها وارد می‌شود تا میکروب به او آسیب نرزد! (✗)
- (۳) ترجمه: اقدام به ترشح ماده‌ای می‌کند که میکروب‌ها را از بین می‌برد! (✓)؛ با توجه به «تُفَرِّقُ مادَّةً...»
- (۴) ترجمه: زمانی که احساس خطر می‌کند در خانه امنش مخفی می‌شود! (پاسخی بی ربط (✗))

۱۳۵ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «مورچه آن مواد را روی دیوارهای

خانه‌اش می‌چسباند؛ زیرا او .....»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: می‌خواهد اثر میکروب‌ها را از بین ببرد و آن‌ها را بکشد پیش از آن‌که به خانه او نزدیک شوند! («پیش از آن‌که به خانه‌اش برسند» (✗))
  - (۲) ترجمه: دوست دارد گنجشک‌ها را وارد خانه‌اش بکند و آن‌ها را از مرگ نجات دهد! (✗)
  - (۳) ترجمه: برای حفظ خودش از آن‌چه تهدیدش می‌کند، دست به کارهای پیشگیرانه می‌زند! (✓)
  - (۴) ترجمه: اگر این کار را انجام دهد، میکروب‌ها از او قطعاً می‌ترسند! (✗)
- ۱۳۶ ۴ گزینه نادرست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: موجودات زنده راه‌هایی دارند که با آن از خود محافظت می‌کنند! (✓) به طور مشخص در متن آمده است.
  - (۲) ترجمه: در اطراف ما مکانی نیست که از میکروب‌ها خالی باشد! (✓) با توجه به خط اول متن)
  - (۳) ترجمه: میکروب‌ها آسیب نخواهند رساند مگر به چیزی که قوه دفاعی ندارد! (✓) می‌توان این مطلب را از متن برداشت کرد.
  - (۴) ترجمه: گنجشک‌ها قدرتی عجیب در ساخت موادی دارند که میکروب‌ها را می‌کشد! (✗) چون در متن به طور واضح اشاره شده که مورچه این مواد را ترشح می‌کند نه گنجشک‌ها: العَصَابِيرُ لَا تُفَرِّقُ تِلْكَ الْمَوَادَّ بَلْ تَسْتَفِيدُ مِنْهَا.
- گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۳۷ و ۱۳۸):

۱۳۷ ۲ «تَسْبُبُ» فعل معلوم است و فاعل آن به «جراثیم» برمی‌گردد.

به‌علاوه «الأمراض» مفعول آن است نه نائب فاعل.

۱۳۸ ۲ «جُدْران» جمع مَكْسَر «جِدَار: دیوار» است و مثنی نیست.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۴۵ - ۱۳۹):

۱۳۹ ۲ «تَنَوَّع» مصدر باب «تَفَعَّل» است.

۱۴۰ ۴ ترجمه عبارت: «آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید و خودتان را

فراموش می‌کنید؟!»

تاریخ

۱۴۶ ۲ موضوع تحقیق باید تازه و غیرتکراری و دارای اثر و فایده باشد. هم‌چنین دارای منابع و اطلاعات کافی باشد.

۱۴۷ ۱ همه عبارت‌های داده‌شده، صحیح هستند.

۱۴۸ ۲ دانش تاریخ، بدون توجه به زمان، معنایی ندارد؛ چرا که رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آن‌ها، نمی‌توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت. هم‌چنین وقایع در مکان و در محیط رخ می‌دهند.

۱۴۹ ۱ آرامگاه شی‌هوانگ‌تی، امپراتور چین باستان با ۸۰۰۰ هزار مجسمه سرباز. این آرامگاه در سال ۱۹۷۴ به طور اتفاقی توسط تعدادی از کشاورزان چینی کشف شد.

۱۵۰ ۴ نقاشی‌ها و اشیاء کشف‌شده از غارها منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به شمار می‌روند.

۱۵۱ ۲ تاریخ در عبارت صورت سؤال، مجموعه حوادث و رویدادهایی است که فرد یا جامعه از سرگذرانده است، مانند تاریخ یونان باستان یا تاریخ ایتالیا.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تاریخ به معنای تعیین روز، ماه و سال

(۳) جغرافیای تاریخی

(۴) تاریخ به معنی علم و روش علمی

۱۵۲ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) گاه‌شماری مصری مبنای گاه‌شماری رومی قرار گرفت.

(د) در گاه‌شماری مصری و اوستایی سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

۱۵۳ ۱ دوره گردآوری خوراک نخستین مرحله از زندگی انسان پیش از تاریخ است که از میلیون‌ها سال پیش تا حدود ۱۲ هزار سال پیش طول کشید. قدمت ابزارهای سنگی یافت شده از بستر کشف‌شده رود (نزدیک مشهد) را حدود یک میلیون سال تخمین زده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) شهر سوخته: ۵ هزار سال پیش

(۳) معبد چغازنبیل مربوط به دوره ایلام است.

(۴) مفرغ‌های لرستان: حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش

۱۵۴ ۲ فرعون‌ها برای اداره امور کشور، از وزیر یا شخصی با عنوان «کارگزار کل کشور» استفاده می‌کردند که مسئولیت اداره امور اداری، مالی و قضایی را بر عهده داشت.

۱۵۵ ۲ براساس عقاید بودا، از هشت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید. این هشت راه شامل صداقت‌ورزی در ایمان، نیت، گفتار، کردار، زندگانی، کوشش، پندار و مراقبه می‌شد. در دوران سلسله هان، آیین بودا به چین راه یافت.

۱۵۶ ۲ کورش هخامنشی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکرکشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت‌شهرهای آن‌جا را شکست داد و شهر ثروتمند سارد، (پایتخت لیدی) و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد. در نتیجه این فتوحات، حکومت هخامنشیان به ثروت هنگفتی دست یافت و با دولت‌شهرهای یونانی همسایه شد.

رقابت دولت‌شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

۱۵۷ ۱ در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد.

با خوانده شدن خط میخی، علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد. پس از آن بود که باستان‌شناسانی از فرانسه به کشور ما آمدند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند. گزینه‌های (۳) و (۴) مربوط به سال ۱۳۰۶ به بعد (سال‌ها پس از مرگ محمدشاه قاجار) هستند.

۱۵۸ ۳ سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند.

۱۵۹ ۲ خلیج فارس و دریای مکران نقش مهمی در برقراری ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین‌های دور و نزدیک جهان آن روز داشتند.

۱۶۰ ۴ آستیاگ (چهارمین فرمانروای مادی) دوره طولانی سلطنت خود را صرف خوش‌گذرانی و گردآوری ثروت کرد. بزرگان طوایف ماد و توده مردم که از عملکرد او ناخشنود بودند، علیه وی با کورش هخامنشی (حاکم آتشان) همدست شدند. سرانجام با فتح هگمتانه به دست کورش، حکومت ماد برافتاد.

۱۶۱ ۳ قباد یکم به دلیل حمایت از جنبش مزدک توسط بزرگان برای مدتی از حکومت عزل شد.

هرمز چهارم (جانشین انوشیروان) با همدستی بهرام چوبین و بزرگان، از تخت به زیر کشیده شده و به قتل رسید. بزرگان بر علیه خسرو پرویز شوریدند و به دستیاری پسرش شیرویه او را از بین بردند.

۱۶۲ ۲ در عهد هخامنشی فرماندهی ناوهای جنگی را پارسیان و مادی‌ها بر عهده داشتند. هم‌چنین اجزای تشکیلات اداری مرکزی دربار هخامنشی به وسیله یکی از نجای بلندپایه مادی یا پارسی اداره می‌شد.

۱۶۳ ۱ در قسمت‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد.

۱۷۱ ۴ مهم‌ترین پیامد فتوحات مسلمانان، در عرصهٔ دین و فرهنگ جلوه‌گر شد. از یک‌سو، دین اسلام به سرزمین‌های جدید معرفی شد و به تدریج مردم آن سرزمین‌ها مسلمان شدند؛ از سوی دیگر، ایران، شام و مصر که دارای فرهنگ و تمدنی غنی بودند، نقش به‌سزایی در شکل‌گیری و شکوفایی تمدن اسلامی ایفا کردند.

نکته: فتح ایران، شام و مصر مربوط به دورهٔ خلافت عمر بن خطاب است.

۱۷۲ ۲ برخی از خلفای اموی، هم‌زمان برای دو پسر خود به عنوان ولیعهد بیعت می‌گرفتند. این اقدام موجب ایجاد دودستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که خلافت امویان را از درون تضعیف کرد.

۱۷۳ ۱ پنجمین خلیفهٔ عباسی، هارون الرشید بود.

بررسی عبارات‌های نادرست:

ب) هارون الرشید مقام و جانش را مدیون یحیی پسر خالد برمکی بود.

د) مأمون مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.

ه) دوران زندگانی امام رضا (ع) معاصر با دورهٔ خلافت امین و مأمون بود.

۱۷۴ ۳ مهاجرت قبایل عرب به ایران از دوران فتوحات و به هدف

تحریم سلطهٔ مسلمانان بر ایران شروع شد و در دورهٔ امویان شدت یافت. این مهاجرت‌ها آثار و نتایج سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی بر جای گذاشت.

نکته: با اوج‌گیری مخالفت و مبارزه با حکومت اموی در اوایل قرن دوم هجری، خاندان عباسی شبکهٔ منظمی از داعیان را به وجود آورد. این داعیان، کانون فعالیت‌های خود را مناطق دور از مرکز خلافت، به خصوص خراسان که گرفتار درگیری قبایله‌های مهاجر عرب بود، قرار داده بودند.

۱۷۵ ۱ مأمون حکومت خراسان را به طاهر (سردار ایرانی خود)

سپرد. پس از طاهر، حکومت خراسان در خاندان او موروثی شد و بدین‌گونه نخستین سلسلهٔ مسلمان ایرانی شکل گرفت. این حکومت توسط یعقوب لیث صفاری با حمله به نیشابور از میان رفت.

۱۷۶ ۲ نظام اقطاع اگر چه که در آغاز نتایج و عواید مثبتی برای

سلجوقیان داشت، اما پس از نظام‌الملک، به دلیل تمایل تدریجی صاحبان اقطاع به استقلال، سبب جدایی مناطقی شد که زمین‌های اقطاعی در آن‌ها قرار داشتند و نهایتاً به ضعف و زوال حکومت سلجوقی کمک کرد.

۱۷۷ ۲ هنر سفال‌گری در عصر سلجوقی، گر چه به کیفیت دورهٔ

سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت.

۱۷۸ ۳ ب) کشورگشایی‌های چنگیز و تیمور موجب شد که

سرزمین‌های وسیعی در قارهٔ پهناور آسیا به لحاظ سیاسی، یکپارچه و متحد شوند و زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی فراهم آید.

د) در نتیجهٔ فتوحات مغول، تجارب و سنت‌های هنری و هنرمندان سرزمین‌های فتح‌شده با یک‌دیگر پیوند خوردند و زمینهٔ مناسبی برای شکوفایی هنر در دوران ایلخانان و تیموریان فراهم شد.

۱۶۴ ۲ در زمان ارد دوم اشکانی، سوزنا سردار معروف اشکانی، با استفاده از صدای طبل در آغاز حملات هراس بزرگی در سپاه کراسوس رومی ایجاد کرد و در نبرد حران پیروز شد.

۱۶۵ ۳ کاخ آپادانا ← هخامنشی

قالی بهارستان ← ساسانی

معبد آناهیتا در کنگاور ← اشکانی

کاخ شهر هترا (الحضر) ← اشکانی

۱۶۶ ۲ تاریخ‌های محلی: انگیزهٔ اصلی نویسندگان این دسته از

کتاب‌های تاریخی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

تاریخ‌های سلسله‌ای: فرمانروایان بزرگ و کوچک، به منظور ثبت و ضبط رویدادهای دوران خود، معمولاً ادیبان و دانشمندان را تشویق و مأمور به تدوین این رویدادها می‌کردند.

۱۶۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کتاب فتوح البلدان و اخبار الطوال هر دو به شیوهٔ تاریخ‌نگاری ترکیبی تألیف شده‌اند.

۲) کتاب تجارب‌الامم از جمله برجسته‌ترین آثار است که به شیوهٔ تاریخ‌نگاری تحلیلی به نگارش درآمده است.

۴) گزارشات و اخبار در کتاب تاریخ طبری به شیوهٔ سال‌شماری و در کتاب معادن‌الجواهر به شیوهٔ موضوعی تنظیم و ارائه شده‌اند.

۱۶۸ ۳ تاریخ بلعمی، ترجمه و تلخیص تاریخ طبری (مشهورترین

تاریخ عمومی) و از آثار مشهور دورهٔ سامانی است.

۱۶۹ ۳ رونق اقتصادی ← مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت،

مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت و سران قریش از طریق تجارت با شام و دیگر سرزمین‌های اطراف شبه‌جزیرهٔ عربستان، سود سرشاری کسب می‌کردند.

نفوذ سیاسی ← قبیلهٔ قریش (در مکه) به سبب در اختیار داشتن ادارهٔ کعبه و برقراری روابط تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک، قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان قبایل دیگر داشتند.

۱۷۰ ۴ پیمان صلح حدیبیه در ذی‌القعدة سال ششم هجرت میان

مسلمانان و مشرکان مکه به امضا رسید و تا سال هشتم هجرت (فتح مکه) دوام آورد.

پس از صلح حدیبیه پیامبر سران امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگی چون ایران، روم، غسان، مصر و حبشه را به اسلام دعوت کرد. طی سال‌های هفتم و هشتم هجری، تعدادی از حاکمان محلی در گوشه و کنار شبه‌جزیرهٔ عربستان مانند عمان، بحرین، نجران و یمن به اسلام گرویده و یا با بستن پیمان و پرداخت جزیه، تابع حکومت مدینه شدند.

جغرافیا

۱۸۶ ۴ جغرافیای تاریخی از زیرشاخه‌های جغرافیای انسانی است و مطالعه زیست‌بوم‌ها یکی از موضوعات رشته جغرافیای زیستی است که از زیرشاخه‌های جغرافیای طبیعی به شمار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) جغرافیای جمعیت
(۲) جغرافیای اقتصادی
(۳) جغرافیای سیاسی

۱۸۷ ۲ کجا ← شهرهای صنعتی به خصوص تهران

چه موقع ← فصل سرما

چه چیز ← آلودگی هوا

چه کسی / چه کسانی ← استفاده گسترده از وسایل نقلیه شخصی و بی‌توجهی مدیران به توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی

۱۸۸ ۳ گام سوم: جغرافی‌دانان در این مرحله اطلاعات لازم برای

پاسخگویی به سوالات خود را از منابع و روش‌های مختلفی به دست می‌آورند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گام اول (طرح سؤال و بیان مسئله) ← عوامل مؤثر در افزایش آلودگی هوا در شهرهای صنعتی در فصل سرما چیست؟

(۲) گام دوم (تدوین فرضیه) ← به نظر می‌رسد افزایش استفاده از وسایل نقلیه شخصی و کمبود وسایل نقلیه عمومی عامل افزایش آلودگی هوا در تهران است.

(۴) گام پنجم (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها) ← بین افزایش شاخص آلودگی هوا در شهرهای صنعتی و بی‌توجهی به ناوگان حمل و نقل عمومی رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

۱۸۹ ۲ موقعیت مطلق (ریاضی) ← محل دقیق هر پدیده یا مکان با

توجه به طول و عرض جغرافیایی

موقعیت نسبی ← محل قرارگیری هر مکان نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی

بررسی گزینه‌ها:

(۱) موقعیت نسبی

(۲) موقعیت ریاضی (مطلق)

(۳) موقعیت نسبی

(۴) موقعیت نسبی

۱۹۰ ۳ کشور ایران به دلیل قرارگیری در مجاورت خلیج فارس، دریای

عمان، دریای خزر و تنگه هرمز از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است.

بررسی عبارت‌ها:

دشت‌های تراکمی ← دشت نهاوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.

کوه‌های مینیاتوری ← در منطقه کوهستانی شرق و جنوب شرقی واقع است.

سیلاب دشت‌ها ← در زاگرس در استان‌های لرستان و ایلام بیشتر مشاهده می‌شود.

گنبد نمکی ← یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته کوه زاگرس است.

۱۷۹ ۱ در دوره نامسلمانی مغولان، خواجه نصیرالدین توسی،

شمس‌الدین محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آورند. عطاملک جوینی نویسنده کتاب تاریخ جهانگشا است.

بررسی عبارت نادرست:

(ب) شهر قندهار در زمان شاه صفی از ایران جدا شد و شاه عباس دوم آن را باز پس گرفت.

۱۸۱ ۴ دوره سلجوقی ← مسجد جمعه اصفهان

دوره ایلخانی ← رصدخانه مراغه، شام غازان و ربع‌رشیدی

دوره صفوی ← میدان نقش جهان و عالی‌قاپو

۱۸۲ ۱ در دوره صفوی که با تحولات عظیم علمی در اروپا هم‌زمان

بود، علوم تجربی و ریاضیات در ایران رو به افول گذاشت.

۱۸۳ ۱ امپراتوری روم غربی نتوانست در برابر سیل مهاجم

دسته‌های ژرمن در سده‌های ۵ و ۶م ایستادگی کند و فروپاشید. فرانک‌ها دسته‌ای از ژرمن‌ها بودند که با تصرف سرزمین گل، حکومت خود را بنا نهادند.

پادشاهی فرانک‌ها در زمان شارلمانی به اوج قدرت رسید. شارلمانی، هم‌چون پدر و نیای خود، با پاپ متحد شد.

۱۸۴ ۲ کریستف کلمب ایتالیایی که با نظریه کروی بودن زمین

آشنایی داشت. پادشاه و ملکه اسپانیا را تشویق کرد که از برنامه سفر دریایی او برای رسیدن به هند با عبور از اقیانوس اطلس پشتیبانی کنند. سفر دریایی

کلمب منجر به کشف قاره آمریکا شد.

نکته: در اواسط قرن شانزدهم، نیکلاس کوپرنیک در رساله گردش اجرام سماوی، نظریه چرخش زمین به دور خورشید را مطرح کرد.

۱۸۵ ۳ کمال‌الدین بهزاد از نقاشان مشهور عصر تیموری بود که بعد از

فتح هرات توسط شاه اسماعیل به ریاست کتابخانه دربار تبریز منصوب شد و مکتب تبریز را بنا نهاد.

غیاث‌الدین شیرازی از معماران مشهور عصر تیموری بود.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) روابط متقابل انسان با محیط

(۲) مکان

(۳) روابط متقابل انسان با محیط

(۴) ارتباط دانش جغرافیا با سایر علوم

۲۰۰ ۴ درباری عمان به دلیل وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی

اهمیت زیادی برای ایران دارد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

وجود منابع عظیم نفت و گاز در بستر آن ← خلیج فارس

حوضه آبریز پر آب‌ترین رود ایران (کارون) ← خلیج فارس

دسترسی به بازار مصرف کشورهای آسیای میانه ← دریای خزر

۲۰۱ ۲ بخش اعظم چین خوردگی‌های البرز حاصل کوه‌زایی مواد

رسوبی طی میلیون‌ها سال است. قله‌های دماوند، علم کوه، تخت سلیمان و

توچال در این رشته‌کوه قرار دارند.

۲۰۲ ۲ توده هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای

سرخ را به کشور ما می‌آورد و موجب بارندگی می‌شود.

توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به

ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

۲۰۳ ۲ بزرگ‌ترین دریاچه داخلی ایران، دریاچه ارومیه است.

همه عبارت‌های داده‌شده درباره این دریاچه، صحیح است.

۲۰۴ ۲ شهرستان توسط فرماندار اداره می‌شود.

در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام

هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری در عصر قاجار «ایالت» بود.

(۳) خوره ← استان

(۴) شهرستان‌ها به لحاظ اداری تابع استان هستند.

۲۰۵ ۴ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) فعالیت‌های خدماتی به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت

تولیدات کشور مؤثر هستند.

(ج) بخش صنعت محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود.

۲۰۶ ۲ (الف) ناحیه سیاسی (ب) ناحیه انسانی

بررسی عبارت‌ها:

(الف) انسانی - طبیعی - سیاسی (ب) سیاسی

(ج) سیاسی (د) سیاسی

(ه) انسانی (و) انسانی

(ز) انسانی

رشته کوه‌های آلاداغ و هزار مسجد ← در منطقه کوهستانی شمال خراسان
قرار دارند.رشته کوه‌های حاصل از برخورد صفحات ← رشته کوه زاگرس از برخورد دو
صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است.نفوذ توده هوای مرطوب موسمی ← این توده هوا در دوره گرم از سمت جنوب
شرقی وارد ایران می‌شود.اختلاف شدید دما ← از ویژگی‌های آب و هوای گرم و خشک است که بیشتر
نواحی شرق و جنوب شرق کشورمان را در بر می‌گیرد.

۱۹۲ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) میانگین دمای سالیانه در نواحی جنوبی ایران بیشتر از سایر نواحی است.

(۲) در منطقه (ج) به دلیل نزدیکی به دریا رطوبت نسبی هوا بالاست.

(۳) در نواحی داخلی کشور به دلیل دوری از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف
دما زیاد است.(۴) در مناطق داخلی، جنوبی و شرقی کشور ما نواحی خشک و بیابانی قرار
دارد. بارندگی کم و نامنظم، زیاد بودن توان تبخیر و تعرق و کمبود پوشش
گیاهی از ویژگی‌های اصلی مناطق خشک و بیابانی است.

۱۹۳ ۳ رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برفگیر تغذیه می‌شوند،

دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آن‌ها
بیشتر خواهد بود.

۱۹۴ ۴ یکی از مباحث مهم جمعیت، بررسی میزان افزایش و کاهش

جمعیت هر کشور است. متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش
جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.

۱۹۵ ۳ براساس نمودار داده شده عمده جمعیت این کشور جوان است.

از این رو تأمین شغل برای حال و آینده و ایجاد فرصت‌های تحصیلی،
تفریحی و رفاهی برای جوانان باید مورد توجه برنامه‌ریزان قرار گیرد.

۱۹۶ ۱ در سال ۱۳۷۲ طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به

تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

۱۹۷ ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) این عبارت مربوط به عوامل مؤثر در پیدایش و تغییر سکونتگاه‌ها است.

(ج) سکونتگاه‌های شهری با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف
خود، شکل‌های متفاوت دارند.

(د) روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند.

۱۹۸ ۳ هر چند که جمعیت عشایری ایران کم‌تر از ۲ درصد از

جمعیت کشور است. اما آنان ۲۵ درصد واحد دامی و ۲۰ درصد از تولید
پروتئین مربوط به دام کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

۱۹۹ ۴ دو مفهوم اساسی در دانش جغرافیا عبارت است از:

۱- مکان ۲- روابط متقابل انسان با محیط

۲۱۵ ۲ انواع فعالیت‌های اقتصادی

فعالیت‌های نوع اول ← با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سر و کار دارند مانند کشاورزی، زراعت و ...

فعالیت‌های نوع دوم ← شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند (صنعت).

فعالیت‌های نوع سوم ← فعالیت‌هایی است که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود مانند خرید و فروش، تجارت و ... (بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد).

فعالیت‌های نوع چهارم ← فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی هستند.

۲۱۶ ۳ چین در دو دهه اخیر به یک قدرت صنعتی جهانی تبدیل

شده است. هند نیز به ویژه در ناحیه کلکنه و بمبئی از نظر توسعه صنعت اهمیت جهانی یافته است. کشورهای کره جنوبی، تایوان، مالزی و سنگاپور در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده‌اند.

۲۱۷ ۳ شرکت‌های چند ملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر

علاقه‌مند هستند؛ زیرا اولاً با احداث کارخانه یا شرکت در کشورهای دیگر از منابع طبیعی آن نواحی استفاده می‌کنند. دوم این‌که از نیروی کار ارزان قیمت این نواحی برخوردار می‌شوند و سوم، چون در کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته صنعتی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست محیطی، چندان جدی نیست فعالیت شرکت‌های چند ملیتی در این گونه کشورها، آسان‌تر و ارزان‌تر تمام می‌شوند.

۲۱۸ ۴ اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای میان کشورهای

همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها بر اساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را میان خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود. مانند اتحادیه‌های اقتصادی - منطقه‌ای اکو، نفتا و آسه آن.

۲۱۹ ۲ همه موارد گفته شده از عوامل مورد توجه در انتخاب پایتخت است.

۲۲۰ ۳ حکومت‌ها برای اداره آسان‌تر فضای جغرافیایی کشورها و

ارائه خدمات مناسب به شهروندان به مرزبندی سیاسی - اداری در داخل کشور می‌پردازند. میزان اختیارات واحدهای سیاسی درون کشور از نظر بودجه، تأمین منابع مالی و قوانین و ... در کشورهای مختلف متفاوت است و به نوع نظام سیاسی آن‌ها بستگی دارد.

۲۰۷ ۳ مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه

صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند (نواحی با یک‌دیگر رابطه و کنش متقابل دارند). در این مناطق تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالا بپردازند. به طور کلی در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد (نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند).

۲۰۸ ۲ نور خورشید مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین و عامل اصلی به

وجود آمدن ویژگی‌های آب و هوایی در نواحی مختلف زمین است. همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند.

۲۰۹ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) در ناحیه استوا به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم فشار ایجاد می‌شود.

(ب) انرژی دریافتی روزانه در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

۲۱۰ ۳ هوازدگی عبارت است از فرآیندی که طی آن، سنگ‌ها خرد و

متلاشی و تجزیه می‌شوند. سرعت هوازدگی در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.

۲۱۱ ۱ فرسایش تراکمی ← تلماسه - برخان - جزایر مرجانی - باتلاق‌ها

فرسایش کاوشی ← گرز دیو - طاق‌های دریایی - کلوت - چاله‌های بادی

نکته: اشکال کارستی حاصل فرسایش انحلالی در کوهستان‌ها است.

۲۱۲ ۲ (الف) اگر داخلی‌ترین منحنی بزرگ‌ترین عدد را داشته باشد،

نیم‌رخ توپوگرافی کوه را نشان می‌دهد.

(ب)

$$۲۰ - ۱۸۰ = ۲۰۰$$

$$۱۲۰ = ۲۰ - ۲۰ - ۱۸۰$$

(ج) در جاهایی که منحنی‌های میزان از یک‌دیگر فاصله دارند، شیب زمین ملایم است.

۲۱۳ ۲ هر چه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی

گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و هم‌چنین فصل رویش آن‌ها کم‌تر و کوتاه‌تر می‌شود. هر چه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر است.

۲۱۴ ۱ بیابان‌ها حدود ۳۳ درصد و نواحی ساحلی کم‌تر از ۱۵ درصد

سطح زمین را در بر گرفته‌اند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) بیابانی - کوهستانی

(۲) کوهستانی - کوهستانی

(۳) کوهستانی - بیابانی

(۴) بیابانی - ساحلی

فلسفه و منطق

۲۲۶ ۲ به ترتیب قضیه شرطی متصل و منفصل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر دو عبارت تصور محسوب می‌شوند، چون عبارتهای کاملی نیستند که سکوت پس از آن‌ها جایز باشد. مقدم و تالی قضایای شرطی به تنهایی قضیه محسوب نمی‌شوند.

(۳) به ترتیب تصور (چون عبارت کامل نیست) و قضیه شرطی متصل است.

(۴) به ترتیب قضیه شرطی منفصل و تصور است.

۲۲۷ ۴ گزینه (۴) قضیه محصوره است. اگر قضیه‌ای سورپذیر باشد، محصوره است. تمام قضایای سه گزینه دیگر شخصیه محسوب می‌شوند؛ موضوع قضایای شخصیه، مفهومی جزئی است اما موضوع قضایای محصوره، مفهومی کلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مجموع افراد موضوع، مد نظر است و قضیه سورپذیر هم نیست پس قضیه شخصیه محسوب می‌شود.

(۲) دارای نقطه بودن به الفاظ موضوع (امینی مؤلف فلسفه و منطق گاج) نسبت داده شده است؛ اگر منظور از موضوع، لفظ موضوع باشد، قضیه شخصیه محسوب می‌شود.

(۳) «خانه گرد» اسم خاص است. پس قضیه، شخصیه محسوب می‌شود.

۲۲۸ ۲ قضیه حاصل «بعضی ب الف است» عکس نقیض قضیه اصلی است. پس وقتی که قضیه اصلی کاذب است، نقیض آن صادق است و عکس مستوی نقیض آن، حتماً صادق است؛ «بعضی الف ب نیست» (کاذب است) ← نقیض: «هر الف ب است» (صادق است) ← عکس مستوی نقیض: «بعضی ب الف است» (صادق است)

قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است و نقیض آن صادق است و عکس مستوی نقیض آن، هم قطعاً صادق است؛ «بعضی الف ب است» (کاذب است) ← نقیض: «هیچ الف ب نیست» (صادق است) ← عکس مستوی نقیض: «هیچ ب الف نیست» (قطعاً صادق است)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قضیه «هر الف ب است» نقیض قضیه اصلی (بعضی الف ب نیست) است. چون قضیه اصلی کاذب است، نقیض آن، قطعاً صادق است. قضیه «هر الف ب است» متداخل قضیه اصلی است و قضیه اصلی جزئی کاذب است و متداخل آن (هر الف ب است) هم که یک قضیه کلی است، قطعاً کاذب است نه صادق.

(۳) قضیه «بعضی ب الف است» عکس مستوی نقیض قضیه اصلی است. پس وقتی که قضیه اصلی کاذب است، نقیض آن صادق است و عکس مستوی نقیض آن، هم صادق است؛ «بعضی الف ب نیست» (کاذب است) ← نقیض: «هر الف ب است» (صادق است) ← عکس مستوی نقیض: «بعضی ب الف است» (صادق است) ← قضیه «بعضی ب الف است» عکس مستوی قضیه اصلی است و چون قضیه اصلی کاذب است، صدق و کذب عکس مستوی آن، نامشخص است.

وظایف عمده مدیریت کشور

اداره امور سرزمین	← (حراست از قلمرو و مرزهای کشور، دفاع در برابر هجوم دشمنان، حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آن‌ها و ...)
اداره سازه یا ساختار انسانی	← وضع قوانین و مقررات، رسیدگی به اختلافات، قضاوت، خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، آموزش، خدمات فرهنگی، برقراری نظم و امنیت و ...)
روابط خارجی	← (روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با سایر کشورها، بستن پیمان‌ها و قراردادهای همکاری با نهادهای بین‌المللی، پیشگیری از جنگ، برقراری صلح و توسعه همکاری‌های تجاری و ...)

۲۲۲ ۴ در سال ۱۳۸۸ با رهنمودهای مقام معظم رهبری، نیروی

دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به یک نیروی دریایی راهبردی تغییر جهت داد، به طوری که منطقه عملیاتی آن از تنگه هرمز و دریای عمان تا خلیج عدن و اقیانوس هند تا مدار ۱۰ درجه شمالی را شامل گردید.

۲۲۳ ۳ نواحی خودمختار به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. به عبارت دیگر، خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است. از نواحی خود مختار جهان می‌توان به نخجوان در جمهوری آذربایجان، بندر هنگ‌کنگ (چین) و کردستان در عراق اشاره کرد.

نکته: بندر انزلی جزو مناطق آزاد است.

۲۲۴ ۴ الف) شکل ساحل روی دفاع از مرزهای دریایی و کیفیت

عملیات نظامی تأثیر دارد ← نظریه «قدرت دریایی» آلفرد ماهان
ب) کشورهای حائل معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری دارند ← نظریه «فضای حیاتی» راتزل

۲۲۵ ۱ سیاستمداران، حکومت‌ها، نهادها و سازمان‌های بین‌المللی همه در پی دستیابی به قدرت‌اند تا بتوانند از آن برای رسیدن به اهداف، آرمان‌ها و خواسته‌های خود استفاده کنند. به این افراد و گروه‌ها بازیگران سیاسی گفته می‌شود (رابطه قدرت و سیاست).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) رابطه جغرافیا و قدرت

(۳) رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت

(۴) قدرت ملی

۲۳۲ ۳ در گزینه (۳) حد وسط از لحاظ لفظ و معنا کاملاً تکرار شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «دوست آزاد» و در مقدمه دوم «آزاد» است.

(۲) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «مساوی ب» و در مقدمه دوم «ب» است.

(۴) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «دارای هوش شناختی» و در مقدمه دوم «هوش شناختی» است.

۲۳۳ ۴ در تمام قیاس‌های معتبر شکل سوم از دو مقدمه کلی الزاماً

نتیجه جزئی به دست می‌آید اما در شکل چهارم گاهی از دو مقدمه کلی، نتیجه کلی به دست می‌آید مانند هیچ الف ب نیست. هر ج الف است. پس: هیچ ب ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در شکل سوم و چهارم گاهی مقدمه دوم کلیه است و گاهی جزئی. پس الزامی وجود ندارد که حتماً مقدمه دوم کلیه باشد.

(۲) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم چون تمام نتیجه‌ها جزئی است پس موضوع نتیجه در هیچ کدام از قیاس‌های معتبر آن علامت مثبت نمی‌گیرد اما در شکل چهارم فقط در یک مورد، موضوع علامت مثبت می‌گیرد؛ هیچ الف ب نیست. هر ج الف است. پس: هیچ ب ج نیست.

(۳) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجه باشد اما در شکل چهارم چنین الزامی وجود ندارد.

۲۳۴ ۴ متداخل قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» عبارت است از

قضیه کاذب «هیچ الف ب نیست» چون در متداخل اگر قضیه اصلی جزئی کاذب باشد، متداخل آن که قضیه‌ای کلی است حتماً کاذب خواهد بود و متضاد متداخل آن عبارت است از قضیه «هر الف ب است» که صدق و کذب نامشخص است چون در تضاد اگر قضیه اصلی کاذب باشد صدق و کذب متضاد آن نامشخص است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نقیض قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» عبارت است از قضیه صادق «هر الف ب است» و متضاد نقیض آن عبارت است از قضیه کاذب «هیچ الف ب نیست».

(۲) نقیض قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» عبارت است از قضیه صادق «هر الف ب است» و عکس مستوی نقیض آن عبارت است از قضیه جزئی صادق «بعضی ب الف است» چون در عکس مستوی اگر اصل قضیه، صادق باشد عکس مستوی آن نیز صادق خواهد بود.

(۳) متداخل قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» عبارت است از قضیه کاذب «هیچ الف ب نیست» و عکس مستوی متداخل آن، عبارت است از قضیه «هیچ ب الف نیست» که صدق و کذب نامشخص است چون در عکس مستوی اگر اصل قضیه کاذب باشد عکس مستوی آن صدق و کذب نامشخص خواهد بود.

(۴) قضیه «هیچ الف ب نیست» با قضیه اصلی متداخل است. چون قضیه اصلی، جزئی کاذب است، پس متداخل آن که قضیه‌ای کلی (هیچ الف ب نیست) است نیز کاذب است - قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است پس نقیض آن یعنی قضیه «هیچ الف ب نیست» صادق است و عکس مستوی قضیه حاصل (هیچ ب الف نیست) نیز صادق است و متداخل آن نیز که یک قضیه جزئی (بعضی ب الف نیست) است، صادق است.

۲۲۹ ۳ نقیض قضیه صادق «بعضی الف ب است» عبارت است از قضیه کاذب «هیچ الف ب نیست».

عکس مستوی قضیه صادق «بعضی الف ب است» عبارت است از قضیه صادق «بعضی ب الف است» و متداخل عکس مستوی آن عبارت است از قضیه «هر ب الف است» که صدق و کذب آن نامشخص است. حال هر دو قضیه «هیچ الف ب نیست» (کاذب) و «هر ب الف است» (صدق و کذب نامشخص)، دارای نسبت (کیفیت)، موضوع، محمول و صدق و کذب متفاوت هستند اما کمیت دو قضیه یکسان است، چون هر دو قضیه حاصل، کلی هستند.

۲۳۰ ۳ تداخل قضایای «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» به ترتیب عبارت است از «هر الف ب است» و «هیچ الف ب نیست». متضاد تداخل آن‌ها به ترتیب عبارت است از: «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است»

و این دو قضیه حاصل، رابطه تضاد با هم دارند در نتیجه هر دو می‌توانند کاذب باشند اما هر دو نمی‌توانند صادق باشند؛ یعنی یکی از آن‌ها حتماً کاذب است. هم‌چنین این دو قضیه دارای کمیت، موضوع و محمول یکسان هستند ولی کیفیت آن‌ها متفاوت است و این قضایا دارای نقیض هم هستند؛ نقیض آن‌ها به ترتیب «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» است.

۲۳۱ ۲ قضایای جزئی عبارت است از: «بعضی الف ب نیست» و

«بعضی الف ب است» و نقیض آن‌ها به ترتیب: «هر الف ب است» و «هیچ الف ب نیست» و متضاد آن‌ها به ترتیب عبارت است از: «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است». عکس مستوی لازم‌الصدق قضایای حاصل به ترتیب عبارت است از: «هیچ ب الف نیست» و «بعضی ب الف است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قضایای جزئی عبارت است از: «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» که متناقض آن‌ها به ترتیب: «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است» می‌باشد. متداخل قضایای حاصل عبارت است از: «بعضی الف ب نیست» و «بعضی الف ب است». بنابراین قضیه سالبه جزئی حاصل دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست، اگر چه موجه جزئی دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

(۳) متداخل متضاد قضایای کلی «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است» به ترتیب عبارت است از: «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست». بنابراین قضیه سالبه جزئی حاصل دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست، اگر چه موجه جزئی دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

(۴) متناقض قضایای کلی «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است» به ترتیب عبارت است از: «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست». بنابراین قضیه سالبه جزئی حاصل دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست، اگر چه موجه جزئی دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

۲۳۵ ۲ به ترتیب؛ مغالطه ایهام انعکاس و استثنای قابل چشم‌پوشی روی داده است.

مغالطه ایهام انعکاس: اگر قواعد و شرایط عکس مستوی رعایت نشود مغالطه ایهام انعکاس روی داده است؛ در این قضیه، موجبه کلیه به موجبه کلیه عکس مستوی شده است در حالی که عکس مستوی آن موجبه جزئی است. مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی در مواردی رخ می‌دهد که ما ادعای صدق یک قضیه کلی را داشته باشیم اگر چه آن قضیه کلی دارای موارد نقض باشد؛ به عبارت دیگر از موارد نقض آن قضیه صادق کلی، چشم‌پوشی می‌کنیم.

۲۳۶ ۴ ممکن است ما در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم؛ مثلاً با خود بگوییم که «آیا ما می‌توانیم به همه اسرار مغز پی ببریم؟» اما این شک، غیر از شک در امکان اصل شناخت است. شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها، امکان‌پذیر نیست و اگر کسی چنین نظری بدهد، گرفتار یک تناقض شده و همین نظر او با شک مطلق سازگار نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد، نه این‌که تعریف‌ناپذیر است.

۲) گاهی متوجه می‌شویم که افراد مختلف درباره موضوع واحد نظرها و باورهای متفاوت دارند و ما می‌کوشیم که بدانیم از میان آن نظرها متفاوت کدام درست و کدام غلط است. همین کوشش ما برای فهم نظر درست، بیانگر این است که می‌توان واقعیت را درک کرد.

۳) ممکن است ما در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم؛ مثلاً با خود بگوییم که «آیا ما می‌توانیم به همه اسرار مغز پی ببریم؟» اما این شک، غیر از شک در امکان اصل شناخت است.

۲۳۷ ۱ عبارت گرگیاس مبنی بر این‌که «چیزی وجود ندارد» انکار خود واقعیت را به همراه دارد. عبارت «اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد» منجر به انکار شناخت واقعیت یا نبود ابزار شناخت واقعیت می‌شود، نه انکار شناساندن ابزار واقعیت. هم‌چنین عبارت «اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید» انکار شناساندن واقعیت را به همراه دارد.

۲۳۸ ۴ قدرت و توانایی عقل، به انسان امکان می‌دهد تا یافته‌هایی سودمند درباره کل هستی، که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد، به دست بیاورد و این یافته‌های عقلانی را اساس سایر دانش‌ها قرار دهد و پایه‌های زندگی خود را بر آن‌ها استوار سازد. این یافته‌های عقلانی، همان است که انسان برای فهم آن‌ها به دانش فلسفه نیاز دارد.

۲۳۹ ۱ هدف وحی هدایت مردم است. اما در شهود عارفانه لزوماً چنین هدفی وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) شهود عارفانه نیز بی‌واسطه است.

۳) وحی ویژه پیامبران است. شهود عارفانه برای هر کسی که خالصانه به تزکیه نفس بپردازد، رخ می‌دهد.

۴) در شهود وحیانی، خداوند حقایق و معانی و حتی گاهی کلمات و عبارات خود را بر قلب پیامبر نازل می‌کند و پیامبر آن معانی و کلمات و عبارات را دریافت می‌کند و هیچ‌گونه دخل و تصرفی از طرف پیامبر در آن صورت نمی‌گیرد. پس مشاهده قلبی مختص شهود عارفانه نیست و معرفت وحیانی را نیز شامل می‌شود.

۲۴۰ ۲ به نظر فرانسیس بیکن، فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصب‌های بیجا محصور بماند و پیشرفت نکنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به نظر فرانسیس بیکن، فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصب‌های بیجا محصور بماند و پیشرفت نکنند. پس وی نه تنها به قیاس ارسطویی دل‌بستگی نداشت، بلکه آن را عامل عدم پیشرفت علوم تجربی می‌دانست.

۳) پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید، بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیانند و سودمندی خود را نشان دهند.

۴) بی‌مهری به تفکر عقلی، اشکالات نظری متعددی را پدید آورد. ناتوانی تجربه در دستیابی به همه خصوصیات اشیا و احتمالی بودن بسیاری از نتایج تجربی و تفاوت میان تجربه انسان‌ها، می‌توانست قطعیت احکام تجربی را از میان ببرد.

۲۴۱ ۳ پوزیتیویست‌ها معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند.

بنابراین دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفسی یا اثبات آن‌ها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند. لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند. بر همین اساس، چون عبارت «صلاح هر کس در آن چیزی است که خدا برای او در نظر گرفته است» از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بنابراین بی‌معنا است و اصولاً قابل بررسی علمی نیست.

روان‌شناسی

۲۴۶ ۲ تمرین مکرر ← به کارگیری راه‌حل مناسب ← مرحله دوم

چگونگی تسلط بر درس ← تشخیص مسئله ← مرحله اول
مقایسه نمرات قبل و بعد از به کارگیری راه‌حل مناسب ← ارزیابی راه‌حل ←
مرحله سوم

۲۴۷ ۴ در این سؤال، فرد از روش اکتشافی حل مسئله استفاده کرده
است که این روش دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند. سایر
گزینه‌ها به روش تحلیلی حل مسئله اشاره دارند.

۲۴۸ ۴ مرحله سوم روش بارش مغزی به ارائه معیار برای داوری اشاره
دارد که در گزینه (۴) معیار، داشتن سابقه کار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله اول (تعریف مسئله)

(۲) مرحله دوم (ارائه راه‌حل‌های پیشنهادی)

(۳) مرحله چهارم (ارائه بهترین راه‌حل)

۲۴۹ ۳ حل مسئله و تصمیم‌گیری، هر دو، با مسئله روبه‌رو هستند.

۲۵۰ ۲ در گزینه (۲) سوسن با وجود هزینه قبلی (تدارک برای
عروسی) مسیر آینده را به دلیل بیماری پدرش با خطا طی نمی‌کند، اما سایر
گزینه‌ها به طی کردن مسیر آینده با خطا به دلیل پرداخت هزینه قبلی اشاره دارند.

۲۵۱ ۱ عبارت اول به انتخاب بین دو موضوع ناخوشایند اشاره دارد ←
اجتناب - اجتناب

عبارت دوم به انتخاب موضوعی مورد علاقه با وجه ناخوشایند اشاره دارد ←
گرایش - اجتناب

عبارت سوم به انتخاب بین دو موضوع دوست‌داشتنی اشاره دارد ← گرایش - گرایش
۲۵۲ ۲ نظام باورهای هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی جهت
دستیابی به اهداف فردی و جمعی است.

نگرش تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او قرار دارد.

هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.

۲۵۳ ۳ در این سؤال فرد با دو شناخت همزمان و متضاد روبه‌رو است و
شناخت و رفتار او با هم هماهنگی ندارد، پس دچار ناهماهنگی شناختی می‌گردد.

۲۵۴ ۳ در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به عوامل غیرقابل کنترل و پایدار
استناد شده است، اما در گزینه (۳) به عامل قابل کنترل و ناپایدار یعنی
پشتکار اشاره شده است، پس انگیزه جبران شکست در آن بیشتر است.

۲۵۵ ۴ شکست خوردن در روش حل مسئله خرد کردن ← ناکامی و
فشار روانی

مردد بودن در انتخاب رشته ← تعارض

۲۴۲ ۲ تا قبل از پراگماتیست‌ها، درست بودن به معنای آن‌چه با

واقعیت مطابق است، تعریف می‌شد، اما پراگماتیست‌ها برای اولین بار درست
بودن را به معنای سودمندی در عمل به کار بردند و معتقد شدند که ما نیازمند
باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند؛
مثلاً کسی که باور دارد آب در حال جوش، بسیار داغ است و دست را
می‌سوزاند، به آب جوش دست نمی‌زند و دچار سوختگی نمی‌شود. پس این
دانش در عمل برای ما مفید است و همین فایده، به معنی درست بودن است.

۲۴۳ ۲ در دوره جدید اروپا، همان‌طور که فیلسوفان اروپایی از جهت
معرفت‌شناسی به دو گروه عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان تقسیم شدند، از جهت
انسان‌شناسی نیز به تدریج، دو تلقی از انسان پیدا کردند و دو جریان را پدید
آوردند. یک جریان، برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل است و حقیقت انسان
را همان روح و نفس وی می‌داند. اما جریان دیگر، به این سو تمایل دارند که یا
اصولاً وجود نفس را انکار کنند و انسان را یک موجود مادی بدانند و یا نفس را
چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی کنند و از آثار و لوازم بدن به شمار آورند.

۲۴۴ ۲ گزینه (۲) بیانگر نظر سهروردی (نه ابن‌سینا) است. سهروردی
عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان
جنبه ظلمانی اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به عقیده ابن‌سینا، روح که جنبه غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد
است، استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد.

(۳) ابن‌سینا معتقد است که وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر
گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح
انسانی را به آن عطا می‌کند.

(۴) به عقیده ابن‌سینا، روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی،
نفرت، پرستش و معنویت را دریا بد و آن‌ها را در خود پدید آورد.

۲۴۵ ۳ کانت عقیده دارد که معیار فعل اخلاقی را باید در وجدان
آدمی جست‌وجو کرد. هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود
انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی
شمرده می‌شود. پس طبق دیدگاه کانت، وجدان، انسان را موظف به رعایت قوانین
اخلاقی می‌کند و غایات و اهداف اجتماعی هیچ نقشی در این زمینه ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دیدگاه هر فیلسوف درباره معیار فعل اخلاقی با دیدگاه وی درباره حقیقت انسان
سازگاری و نزدیکی‌هایی با هم دارد.

(۲) فلاسفه مسلمان می‌گویند اگر چه بشر به فضیلت‌ها فطرتاً علاقه‌مند است و
عقل انسان آن‌ها را زیبا و خوب می‌داند، اما انتخاب این فضائل و عمل به آن‌ها
چندان هم آسان نیست.

(۴) به عقیده هابز، مفاهیمی مانند آزادی در واقع ارزش حقیقی ندارد و حقیقتاً
فضیلت شمرده نمی‌شوند اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری است و منفعت
افراد در رعایت آن است، باید آن‌ها را مراعات کرد. بنابراین دیدگاه، انسان از زمانی که
دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده است.

۴ ۲۵۶ فعالیت‌های تفکر شامل تفسیر اطلاعات، قضاوت، حل مسئله و

تصمیم‌گیری می‌شود.

۳ ۲۵۷ اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.

۴ ۲۵۸ از نظر اهمیت تصمیم، تصمیم‌گیری به دو نوع مهم و معمولی

تقسیم می‌شود.

۲ ۲۵۹ در این‌جا امیر، عرفان را از دنباله‌رو بودن و اطاعت کورکورانه از

پسرعمویش منع کرده، پس به سبک تصمیم‌گیری وابسته اشاره کرده است.

۱ ۲۶۰ اسناد می‌تواند گاهی مثبت باشد مانند اسناد تلاش یا منفی

باشد مانند اسناد دشواری تکلیف.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳) ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته‌شده اساساً منفی هستند.

۴) هدفمندی اساساً مثبت است.